

Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani

III M b
28 26132
1863.

Kol

družbe svetega Mohorana

za

navadno leto

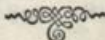
1863.

Izdala

družba sv. Mohorana

Z dovoljenjem visokočast. Kerškega knezoškofijstva.

V CELOVCU 1862.

Natisnil Janez Leon.

+ E III M 26/32 l

III M b.

26132

P. 3270/1950

Navadno leto 1863

imá 365 dni in se začne s četrtkom in končá s četrtkom.

Začetek leta.

Obèno leto se začne v novega leta dan, 1. januarja.
Cerkveno leto se začne 1. adventno nedeljo, 29. novembra.
Vladno leto se začne o vseh Svetih, 1. novembra.

Godovinsko število za leto 1863.

Zlato število	2	Rimsko število	6
Epakta	XI	Nedeljska čerka	D
Sončni krog	24	Letni vladar: Sonce.	

Letni časi.

Pomlad se začne 21. marca. Jesen se začne 23. sept.
Poletje se začne 21. junija. Zima se začne 22. dec.

Premakljivi prazniki.

Septuagesima 1. februarja.	Vnebohod Kristusov 14. maja.
Pepelnica 18. februarja.	Binkoštna nedelja 24. maja.
Cvetna nedelja 29. marca.	Sv. Trojica 31. maja.
Velika noč 5. aprila.	Sv. Rešn. Telesa 4. junija.
Križev teden 11., 12. in 13. maja.	1. adventna nedelja 29. nov.

Kvaterni in drugi posti.

- I. Kvatre, pomladne ali postne 25., 27. in 28. marca,
- II. " letne ali binkoštna 27., 29. in 30. maja.
- III. " jesenske 16., 18. in 19. septembra.
- IV. " pozimske ali adventne 16., 18. in 19. decembra.

Štiridesetdanski post je od pepelnice do velike sabote, t. j. od 18. februarja do 4. aprila.

Kvaterni in drugi posti so z ☩ zaznamovani.

Prepovedani dni,

ob katerih se po cesarski postavi ne smejo ne igre, ne plesi, ne druge očitne veselice obhajati:

Na pepelnico. — Na dan Mariinega oznanjenja. — Sv. veliki teden in na veliko noč. — O binkoštila. — Na dan sv. rešnjega Telesa. — Na dan rojstva Marije device. — Na dan vseh svetnikov. — Tri zadnje dni adventne. — Na sveti dan ali božič.

Znaminja za lunine krajce.

Mlaj
Pervi krajec

Šip ali polna luna
Zadnji krajec

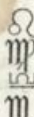

Nebeške znaminja.

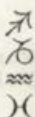
 Oven
 bik
 dvojčki
 rak

 lev
 devica
 vaga
 škorpjon

 strelec
 kozel
 vodnar
 ribe

JANUAR ali PROSINEC

III

ima 31 dni.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangelji	Znaminja
Četert.	1 Novo leto. Ob. Gosp.	☀☀
Petek	2 Markari, opat	☀☀
Sabota	3 Genovefa, dev.	☀☀

Od modrih na jutrovem. Mat. 2.

Nedelja	4 D Tit, škof	☀☀☀
Pondelek	5 Telesfor, p. m.	☀☀☀
Torek	6 Sv. 3 kralji	☀☀☀☀
Sreda	7 Valentin	☀☀☀☀
Četertek	8 Severin, opat	☀☀☀☀☀
Petek	9 Julian, muč.	☀☀☀☀☀
Sabota	10 Pavel, pušč.	☀☀☀☀☀

Ko je bil Jezus 12 let star. Luk. 2.

Nedelja	11 D 1 Ep. Pavlin, škof	☀☀☀☀
Pondelek	12 Ernest, opat	☀☀☀☀
Torek	13 Hilari	☀☀☀☀
Sreda	14 Feliks, muč.	☀☀☀☀☀
Četertek	15 Maurus, opat	☀☀☀☀☀
Petek	16 Marcel, papež	☀☀☀☀☀
Sabota	17 Anton, pušč.	☀☀☀☀☀

Od ženitnine v Kani Galilejski. Jan. 2.

Nedelja	18 D 2 Ep. Sv. ime Jez.	☀☀☀☀☀
Pondelek	19 Kanut, kralj	☀☀☀☀☀
Torek	20 Fabjan in Sebastjan	☀☀☀☀☀
Sreda	21 Neža, dev.	☀☀☀☀☀
Četertek	22 Vincenc, muč.	☀☀☀☀☀☀
Petek	23 Devica Marije poroka	☀☀☀☀☀☀
Sabota	24 Timotej, škof	☀☀☀☀☀☀

Jezus ozdravi gobovega. Mat. 8.

Nedelja	25 D 3 Ep. Sv. Pavla spr.	☀☀☀☀☀☀
Pondelek	26 Polikarp, škof	☀☀☀☀☀☀
Torek	27 Janez Krizostom	☀☀☀☀☀☀
Sreda	28 Marjeta, dev.	☀☀☀☀☀☀
Četertek	29 Franc Salezi, škof	☀☀☀☀☀☀
Petek	30 Martina, dev.	☀☀☀☀☀☀
Sabota	31 Peter Nol,	☀☀☀☀☀☀

Lunini spremeni.

- ☾ Šip 5. dne ob štirih 29 minut zjutraj.
- ☾ Zadnji krajec 13. dne ob enej, 3 min. zjutraj.
- ☾ Mlaj 19. dne ob štirih 29 min. zvečer.
- ☾ Pervi krajec 26. dne ob petih, 51 min. zvečer.

Solnce stopi tega mesca v vodnarjevo znamnje.

Rast dneva.

V tem mescu naraste dan za celo uro.

Dozdevno vreme.

Ta mesec začne z mrazom in snegom, in se konča s snežnim vremenom.

ima 28 dni.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangelji	Znaminja
Od delavcev v vinogradu. Mat. 20.		
Nedelja	1 D Sept. Ignaci, škof	☩
Ponedel.	2 Svečnica	☩
Torek	3 Blazi, škof	☩
Sreda	4 Veronika, nuna	☩
Četertek	5 Agata, dev. muč.	☩
Petek	6 Rotija, dev. muč.	☩
Sabota	7 Romvald, opat	☩

Od sejavca in semena. Luk. 8.

Nedelja	8 D Seksag. Jan. M., op.	☩
Ponedeljek	9 Polona, dev.	☩
Torek	10 Šolastika, muč.	☩
Sreda	11 Desideri, škof	☩
Četertek	12 Julijan	☩
Petek	13 Katarina	☩
Sabota	14 Valentin, muč.	☩

Jezus ozdravi slepega. Luk. 18.

Nedelja	15 D Kvinkv. Favstin	☩
Ponedeljek	16 Julijana	☩
Torek	17 Konstancija (Pust)	☩
Sreda	18 † Pepelnica, Flavijan	☩
Četertek	19 Konrad, pušč.	☩
Petek	20 Evheri	☩
Sabota	21 Leonora	☩

Jezus od hudiča skušan. Mat. 4.

Nedelja	22 D Kvadr. Sv. Petra stol	☩
Ponedeljek	23 Marjeta K.	☩
Torek	24 Matija, apost.	☩
Sreda	25 † Kvatr. Valburga	☩
Četertek	26 Aleksander	☩
Petek	27 † Kvatr. Nestor	☩
Sabota	28 † Kvatr. Roman	☩

Lunini spremeni.

- ☾ Šip 3. dne ob ednajstih 22 min. zvečer.
- ☾ Zadnji krajec 11. dne ob ednajstih 43 minut zvečer.
- ☾ Mlaj 18. dne ob štireh 3 minute zjutraj.
- ☾ Pervi krajec 25. dne ob enajstih 31 minut zvečer.

Sonce stopi tega mesca v ribje znamenje.

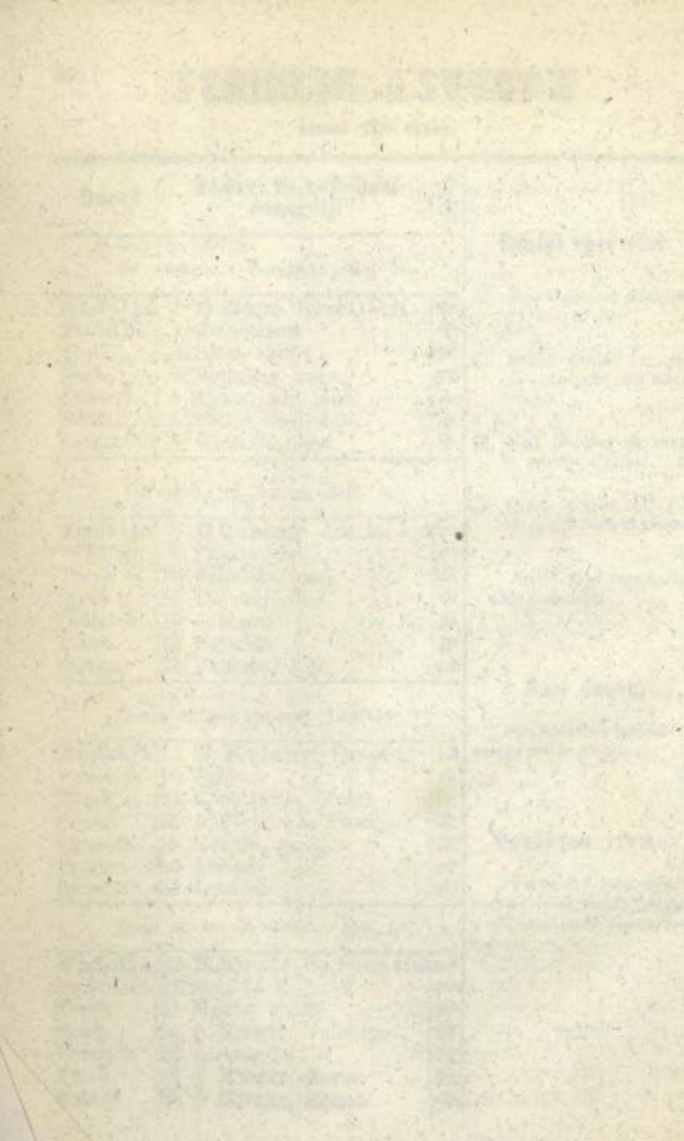
Rast dneva.

Dan naraste v tem mescu za eno uro in 25 minut.

Dozvedno vreme.

Perve dni lepo merzlo vreme, okoli srede odjuga z dežjem; proti koncu spet merzlo.

MARCI ali SUŠEC

ima 31 dni.

V

Dnevi	Godovi in nedeljski evangelji	Znamoja
Jezus se je spremenil na gori. Mat. 17.		
Nedelja	1 D Rem. Albin, škof	1
Pondelek	2 Simplici, pušč.	2
Torek	3 Kunigunda	3
Sreda	4 Kazimir, spozn.	4
Četertek	5 Friderik	5
Petek	6 Fridolin	6
Sabota	7 Tomaž Akv.	7

Jezus hudiča izganja. Luk. 11.

Nedelja	8 D Ocul. Janez od Boga	8
Pondelek	9 Ciril in Metod	9
Torek	10 40 mučenikov	10
Sreda	11 Herakli, m. (Sredpost)	11
Četertek	12 Gregor	12
Petek	13 Rozina, vdova	13
Sabota	14 Matilda	14

Jezus nasiti 5000 mož. Jan. 6.

Nedelja	15 D Lätar. Longin, muč.	15
Pondelek	16 Heribert, škof	16
Torek	17 Jedert, dev.	17
Sreda	18 Edvard	18
Četert.	19 Sv. Jožef	19
Petek	20 Joahim	20
Sabota	21 Benedikt, opat	21

Judje hočejo Jezusa kamjati. Jan. 8.

Nedelja	22 D Jud. Oktavian	22
Pondelek	23 Viktorin	23
Torek	24 Gabriel	24
Sreda	25 Oznan. Mar. Dev.	25
Četertek	26 Teodor, škof	26
Petek	27 Rupert, škof	27
Sabota	28 Guntram	28

Jezus jezdi v Jeruzalem. Mat. 21.

Nedelja	29 D Cvetna ned.	29
Pondelek	30 Kvirin	30
Torek	31 Amos, duh.	31

Lunini spremeni.

- ☉ Šip 5. dne ob treh, 43 minut zvečer.
- ☾ Zadnji krajec 12. dne ob sedmih, 52 minut zvečer.
- ☼ Mlaj 19. dne ob dveh, 34 minut zvečer.
- ☽ Pervi krajec 27. dne ob osmih, 55 minut zjutraj.

Sonec stopi tega mesca v ovnovo znamenje.

Noč in dan enako dolga.

Začetek spomladi.

Rast dneva.

Dan naraste v tem mescu za eno uro 46 minut.

Dozdevno vreme.

V začetku odjužno, okoli srede topli dni, proti koncu vetrovno.

MAJ ali VELKI TRAVEN

VII

ima 31 dni.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangelji	Znaminja
Petek	1 Filip in Jakop, ap.	☩
Sabota	2 Sigismund, kralj	☩
Grem k njemu, ki me je poslal. Jan. 16.		
Nedelja	3 D 4 Cant. Najd. sv. kr.	☩☩
Ponedlek	4 Florian	☩☩
Torek	5 Piji V.	☩☩
Sreda	6 Janez pr. vr.	☩☩
Četertek	7 Stanislav	☩☩
Petek	8 Mihael prik.	☩☩
Sabota	9 Gregor N.	☩☩
Kar bote v v mojem imenu prosili. Jan. 16.		
Nedelja	10 D 5 Rog. Antonin	☩☩☩
Ponedlek	11 Mamert	☩☩☩
Torek	12 Pankraci	☩☩☩
Sreda	13 Servaci	☩☩☩
Četert.	14 Vnebohod Kristus.	☩☩☩
Petek	15 Sofija, vdova	☩☩☩
Sabota	16 Janez Nep.	☩☩☩
Kedar pride sv. Duh. Jan. 15. in 16.		
Nedelja	17 D 6 Exaud. Jošt	☩☩☩☩
Ponedlek	18 Venanci	☩☩☩☩
Torek	19 Celestin	☩☩☩☩
Sreda	20 Bernard	☩☩☩☩
Četertek	21 Feliks Kant.	☩☩☩☩
Petek	22 Julija	☩☩☩☩
Sabota	23 † Desideri	☩☩☩☩
Ako kdo mene ljubi. Jan. 14.		
Nedelja	24 D 7 Binkoštna ned.	☩☩☩☩☩
Pondel.	25 Binkoštni pond.	☩☩☩☩☩
Torek	26 Filip	☩☩☩☩☩
Sreda	27 † Kvatr. Beda	☩☩☩☩☩
Četertek	28 Vilhelm	☩☩☩☩☩
Petek	29 † Kvatr. Maksimilian	☩☩☩☩☩
Sabota	30 † Kvatr. Ferdinand	☩☩☩☩☩
Meni je vsa oblast dana. Mat. 28.		
Nedelja	31 D 1 Sv. Trojica	☩☩☩☩☩☩

Lunini spremini.

- ☉ Šip 3. dno ob treh 49 minut zvečer.
- ☾ Zadnji krajec 10. dne ob osmih 13 minut zjutraj.
- ☉ Mlaj 17. dne ob petih, 46 min. zvečer.
- ☾ Pervi krajec 25. dne ob devetih 44 minut zvečer.

Sonce stopi v znamenje dvojkov.

Rast dneva.

Dan naraste v tem mesca za eno uro 15 min.

Dozdevno vreme.

V začetku dež; potlej lepi topli dni.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangelji	Znaminja
Ponedlek	1 Graciana	☉ ☽ ☿ ♀ ♁ ♃
Torek	2 Erazem	
Sreda	3 Klotilda	
Cetert.	4 Sv. rešn. Telesa	
Petek	5 Bonifaci, škof	
Sabota	6 Norbert	

Od velike večerje. Luk. 14.

Nedelja	7 D 2 Serce Jezusa	☉ ☽ ☿ ♀ ♁ ♃
Ponedlek	8 Medard	
Torek	9 Primaz	
Sreda	10 Margareta	
Četertek	11 Barnaba	
Petek	12 Janez Fak., spozn.	
Sabota	13 Anton Padván	

Od zgubljene ovce. Luk. 15.

Nedelja	14 D 3 Bazili	☉ ☽ ☿ ♀ ♁ ♃
Ponedlek	15 Vid	
Torek	16 Beno, škof	
Sreda	17 Adolf	
Četertek	18 Gervazi	
Petek	19 Juliana	
Sabota	20 Silveri, papež	

Od velicega ribjega vlaka Luk. 5.

Nedelja	21 D 4 Alojzi	☉ ☽ ☿ ♀ ♁ ♃
Ponedlek	22 Pavlin	
Torek	23 Ediltruda	
Sreda	24 Janez Kerst.	
Četertek	25 Prosper, škof	
Petek	26 Janez in Pavl	
Sabota	27 † Hema	

Od farizejske pravičnosti. Mat. 5.

Nedelja	28 D 5 Leo II., papež	☉ ☽ ☿ ♀ ♁ ♃
Pondel.	29 Peter in Pavl	
Torek	30 Spomin Pavla ap.	

Luniai spremeni.

- ☉ Šip 2. dne 25 minut po polnoči.
- ☾ Zadnji krajec 8. dne ob dveh 49 minut zvečer.
- ☽ Mlaj 14. dne ob osmih 33 min. zjutraj.
- ☼ Pervi krajec 24. dne ob ednajstih 28 minut zjutraj.

Sonce stopi v rakovo znamenje.

Najdeljši dan, najkrajši noč.

Začetek poletja.

Rast in krajšanje dneva.

Dan naraste do 21. t. m. za 17 minut in se skrajša do 30. za 3 min.

Dozdevno vreme.

V začetku dež, potem spremenljivo in proti koncu sopeť dež.

JULI ali MALI SERPAN

IX

ima 31 dni.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangelji	Znaminja
Sreda	1 Teobald	☾
Četertek	2 Obiskanje Marije Dev.	☾
Petek	3 Heliodor, škof	☾
Sabota	4 Ulrik, škof	☾

Jezus nasiti 4000 mož. Mark. 8.

Nedelja	5 D 6 Domici, muč.	☾☾
Ponedelek	6 Izaija, prer.	☾☾
Torek	7 Vilibald, škof	☾☾
Sreda	8 Elizabeta, kraljica	☾☾
Četertek	9 Cenon, muč.	☾☾
Petek	10 Amalija, dev.	☾☾
Sabota	11 Piji, papež	☾☾

Od lažnjivih prerokov. Mat. 7.

Nedelja	12 D 7 Mohor in Fort.	☾☾☾
Ponedelek	13 Margareta	☾☾☾
Torek	14 Bonaventura	☾☾☾
Sreda	15 Razdel. aposteljnov	☾☾☾
Četertek	16 Marija Karm.	☾☾☾
Petek	17 Aleš, sp.	☾☾☾
Sabota	18 Friderik	☾☾☾

Od krivičnega hišnika. Luk. 16

Nedelja	19 D 8 Osmica sv. Mohorja	☾☾☾☾
Ponedelek	20 Elija, prer.	☾☾☾☾
Torek	21 Olga	☾☾☾☾
Sreda	22 Marija Magdalena	☾☾☾☾
Četertek	23 Libori, škof	☾☾☾☾
Petek	24 Kristina, dev. muč.	☾☾☾☾
Sabota	25 Jakob, ap.	☾☾☾☾

Jezus joka nad Jeruzalemom. Luk. 19.

Nedelja	26 D 9 Ana, mati Mar. D.	☾☾☾☾☾
Ponedelek	27 Pantaleon	☾☾☾☾☾
Torek	28 Viktor, p.	☾☾☾☾☾
Sreda	29 Marta, dev.	☾☾☾☾☾
Četertek	30 Abdon in Senen	☾☾☾☾☾
Petek	31 Ignaci Lojolan	☾☾☾☾☾

Koledarček 1863.

Lunini spremeni.

☾ Šip 1. dne ob sedmih 51 minut zjutraj.

☾ Zadnji krajec 7. dne ob ednajstih 26 min. zvečer.

☾ Mlaj 15. dne ob ednajstih 51 min. zvečer.

☾ Pervi krajec 23. dne ob desetih 29 minut zvečer.

☾ Šip 3. dne ob dveh 30 minut zvečer.

☾ Solnce stopi tega mesca v levovo znamnje.

Krajšanje dneva.

☾ Dan se skrajša v tem mescu za 55 minut.

Dozdevno vreme.

☾ V začetku lepi topli dni, okoli srede spremenljivo, potem spet lepo in toplo.

AVGUST ali VELKI SERPAN

ima 31 dni.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangelji	Znamnja
Sabota	1 Sv. Petra vezi	☾
Od farizeja in colnarja. Luk. 18.		
Nedelja	2 D 10 Porciunkula	☾
Ponedlek	3 Najdba Štefana	☾
Torek	4 Dominik	☾
Sreda	5 Marija snežn.	☾
Četertek	6 Spremenjenje Jezusa	☾
Petek	7 Rajetan, škof	☾
Sabota	8 Cirijak, muč.	☾
Jezus ozdravi gluhomutea. Mark. 7.		
Nedelja	9 D 11 Roman, muč.	☾
Ponedlek	10 Lorenci, muč.	☾
Torek	11 Suzana, dev.	☾
Sreda	12 Klara, dev.	☾
Četertek	13 Hipolit in Kasian	☾
Petek	14 † Evzebi, sp.	☾
Sabota	15 Vnebovz. M. D. (V. g.)	☾
Od usmiljenega Samaritana. Luk. 10.		
Nedelja	16 D 12 Rok, sp.	☾
Ponedlek	17 Bertram	☾
Torek	18 Helena	☾
Sreda	19 Ludovik Tol.	☾
Četertek	20 Štefan, kralj	☾
Petek	21 Donat, muč.	☾
Sabota	22 Timotej, muč.	☾
Od deset govovih. Luk. 17.		
Nedelja	23 D 13 Filip Ben., sp.	☾
Ponedlek	24 Jernej, muč.	☾
Torek	25 Ludovik, kralj	☾
Sreda	26 Zefirin, muč.	☾
Četertek	27 Jožef Kalas.	☾
Petek	28 Avguštin	☾
Sabota	29 Obglav. sv. Janeza	☾
Nihče ne more dvema gospodoma služiti. Mat. 6.		
Nedelja	30 D 14 Angel varh	☾
Ponedlek	31 Rajmund	☾

Lunini spremeni.

- ☾ Zadnji krajeec 6. dne ob ednajstih 2 minut zvečer.
- ☽ Mlaj 14. dne ob treh zvečer.
- ☾ Pervi krajeec 23. dne ob sedmih 17 minut zjutraj.
- ☽ Šip 28. dne ob devetih 52 min. zvečer.

Sonce stopi v znamenje device.

Konec pasjih dni.

Krajsanje dneva.

Dan se skrajša v tem mesecu za 1 uro 34 min.

Dozdevno vreme.

V prvi polovici vroči dni z viharji, potem stapovito lepo vreme.

OFFICE OF THE SECRETARY OF THE ARMY

Washington, D. C.

1914

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

SEPTEMBER ali KIMOVEC

XI

ima 30 dni.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangelji	Znaminja
Torek	1 Ili	☾
Sreda	2 Štefan, kralj	☾
Četertek	3 Serafina	☾
Petek	4 Rozalija, dev.	☾
Sabota	5 Lavrenci, škof	☾

Od mertvega mladenča v Najmu. Luk. 7.

Nedelja	6 D 15 Hermogen	☾
Ponedelek	7 Regina, dev.	☾
Torek	8 Rojstvo Mar. Dev.	☾
Sreda	9 Korbinian	☾
Četertek	10 Miklavž Tolent.	☾
Petek	11 Prot in Hiacint.	☾
Sabota	12 Erentruda, dev.	☾

Od vođeničnega. Luk. 14.

Nedelja	13 D 16 Ime Mar. Dev.	☾
Ponedelek	14 Povzd. sv. križa	☾
Torek	15 Nikodem	☾
Sreda	16 † Kvatr. Ludmila	☾
Četertek	17 Hildegarda	☾
Petek	18 † Kvatr. Metod	☾
Sabota	19 † Kvatr. Januari	☾

Od narveče zapovedi. Mat. 22.

Nedelja	20 D 17 Evstahi	☾
Ponedelek	21 Matevž	☾
Torek	22 Mavrici	☾
Sreda	23 Tekla, dev.	☾
Četertek	24 Rupert	☾
Petek	25 Kleofa, dev.	☾
Sabota	26 Ciprian, muč.	☾

Od mertudnega. Mat. 9.

Nedelja	27 D 19 Kosmas in Damian	☾
Ponedelek	28 Venceslav	☾
Torek	29 Mihael varh	☾
Sreda	30 Jeronim, uč.	☾

Lunini spremeni.

☾ Zadnji krajec 5. dne ob dveh 6 min. zjutraj.

☽ Mlaj 13. dne ob petih 39 minute zjutraj.

☾ Pervi krajec 20. dne ob dveh 30 min. zvečer.

☽ Šip 29. dne ob šestih 59 minut zjutraj.

Sonce stopi tega mesca v znamenje tehtaice.

Začetek jeseni.

Krajsanje dneva.

Dan se skrajša v tem mescu za eno uro 40 minut.

Dozdevno vreme.

V prvi polovici lepo tople vreme, okoli srede spremenljivo, potem sopet lepo vreme.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangelji	Znaminja
Četertek	1 Remigi, škof	☩
Petek	2 Leodegar, škof	☩
Sabota	3 Evald, muč.	☩
Od kraljeve ženitnine. Mat. 22.		
Nedelja	4 D 19 Roženkr. ned.	☩☩☩
Pondelek	5 Placid	☩☩☩
Torek	6 Bruno	☩☩☩
Sreda	7 Justina, dev.	☩☩☩
Četertek	8 Brigita, udova	☩☩☩
Petek	9 Dionizi, škof	☩☩☩
Sabota	10 Francišek Borg.	☩☩☩

Od kraljevega sina. Jan. 4.

Nedelja	11 D 20 Burkard	☩☩☩
Pondelek	12 Maksimilijan	☩☩☩
Torek	13 Koloman	☩☩☩
Sreda	14 Kalist, pušč.	☩☩☩
Četertek	15 Terezija, dev.	☩☩☩
Petek	16 Gal, opat	☩☩☩
Sabota	17 Hedvika	☩☩☩

Od deset tisoč talentov. Mat. 18.

Nedelja	18 D 21 Cerk. posveč.	☩☩☩
Pondelek	19 Peter od A.	☩☩☩
Torek	20 Felician	☩☩☩
Sreda	21 Uršula, dev. muč.	☩☩☩
Četertek	22 Kordula, dev. muč.	☩☩☩
Petek	23 Janez Kap.	☩☩☩
Sabota	24 Rafael, arhangel	☩☩☩

Dajte cesarju. Mat. 22.

Nedelja	25 D 22 Krišpin, muč.	☩☩☩
Pondelek	26 Armand	☩☩☩
Torek	27 Sabina	☩☩☩
Sreda	28 Simon in Juda	☩☩☩
Četertek	29 Narcis, škof	☩☩☩
Petek	30 Klavdi, muč.	☩☩☩
Sabota	31 † Volvenk	☩☩☩

Lunni spremini.

- ☾ Zadnji krajeec 4. dne ob osmih 18 minut zvečer.
- ☽ Mlaj 12. dne ob sedmih 39 minut zvečer.
- ☾ Pervi krajeec 19. dne ob devetih 3 minut zvečer.
- ☽ Šip 26. dne ob šestih 53 minut zvečer.

Sonce stopi tega mesca v znamenje škorpjonovo.

Krajsanje dneva.

Dan se skrajša v tem mesecu za eno uro 42 minut.

Dozdevno vreme.

V začetku lepí jesenski dni, okoli srede spremenljivo, proti koncu bolj merzlo vreme.

MEMORANDUM FOR THE RECORD

DATE: 10/10/54

TO: SAC, NEW YORK

FROM: SAC, NEW YORK

SUBJECT: [Illegible]

RE: [Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

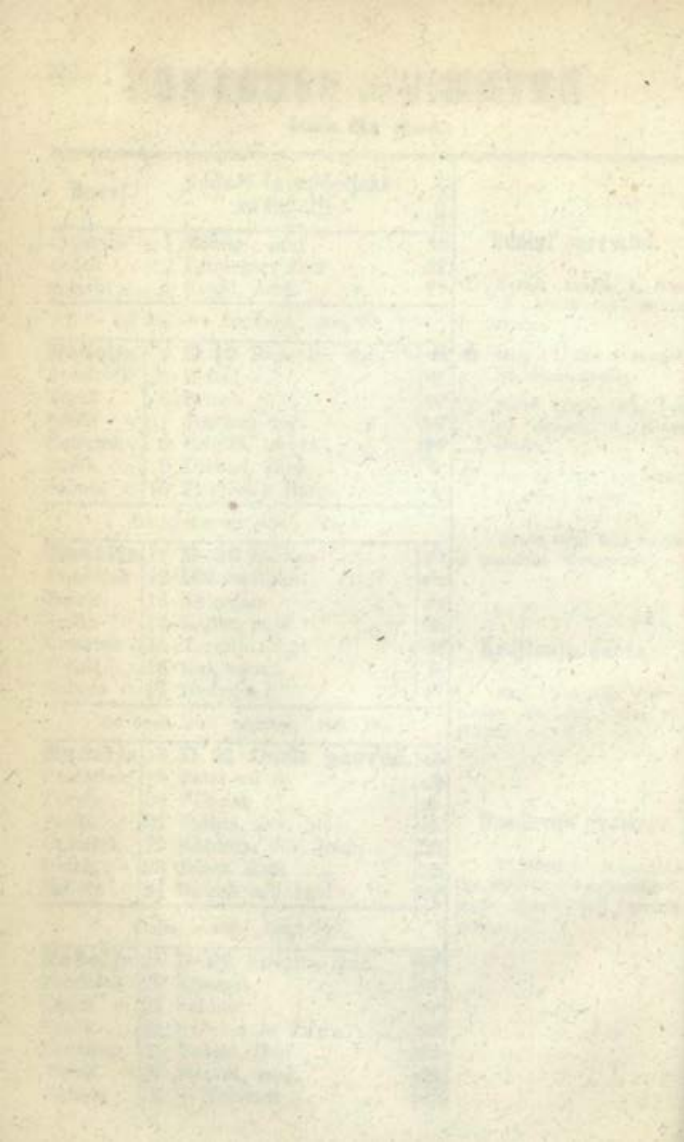
[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

ima 30 dni. •

Dnevi	Godovi in nedeljski evangelji	Znaminja
-------	-------------------------------	----------

Od stotnikove hčere. Mat. 9.

Nedelja	1 D 23 God vseh Svetn	☩
Ponedelek	2 Vseh vernih duš	☩
Torek	3 Huberti	☩
Sreda	4 Karl Bor.	☩
Četertek	5 Emerik, spozn.	☩
Petek	6 Lenart, škof	☩
Sabota	7 Engelbert	☩

Od dobrega semena. Mat. 13.

Nedelja	8 D 24 Bogomir, škof	☩
Ponedelek	9 Teodor, muč.	☩
Torek	10 Andrej Av., sp.	☩
Sreda	11 Martin, škof	☩
Četertek	12 Martin, papež	☩
Petek	13 Stanislav Kostka	☩
Sabota	14 Venerand	☩

Od ženofovega zernja. Mat. 13.

Nedelja	15 D 25 Leopold	☩
Ponedelek	16 Otmar, opat	☩
Torek	17 Gregor	☩
Sreda	18 Odo, opat	☩
Četertek	19 Elizabeta	☩
Petek	20 Feliks Val.	☩
Sabota	21 Marije Dev. darovanje	☩

Od gnjusobe razdjanja. Mat. 24.

Nedelja	22 D 26 Cecilija, dev. m.	☩
Ponedelek	23 Klemen	☩
Torek	24 Janez od Kr.	☩
Sreda	25 Katarina	☩
Četertek	26 Konrad, škof	☩
Petek	27 Virgil, škof	☩
Sabota	28 Eberard, škof	☩

Od poslednje sodbe. Luk. 21.

Nedelja	29 D 1 adventna ned.	☩
Ponedelek	30 Andrej	☩

Lunini spremeni.

- ☉ Zadnji krajec 3. dne ob štireh 31 min. zvečer.
- ☽ Mlaj 11. dne ob osmih 56 min. zjutraj.
- ☾ Pervi krajec 18. dne ob štireh 2 min. zvečer.
- ☼ Šip 25. dne ob desetih 59 min. zjutraj.

Sonce stopi v streičevo znamenje.

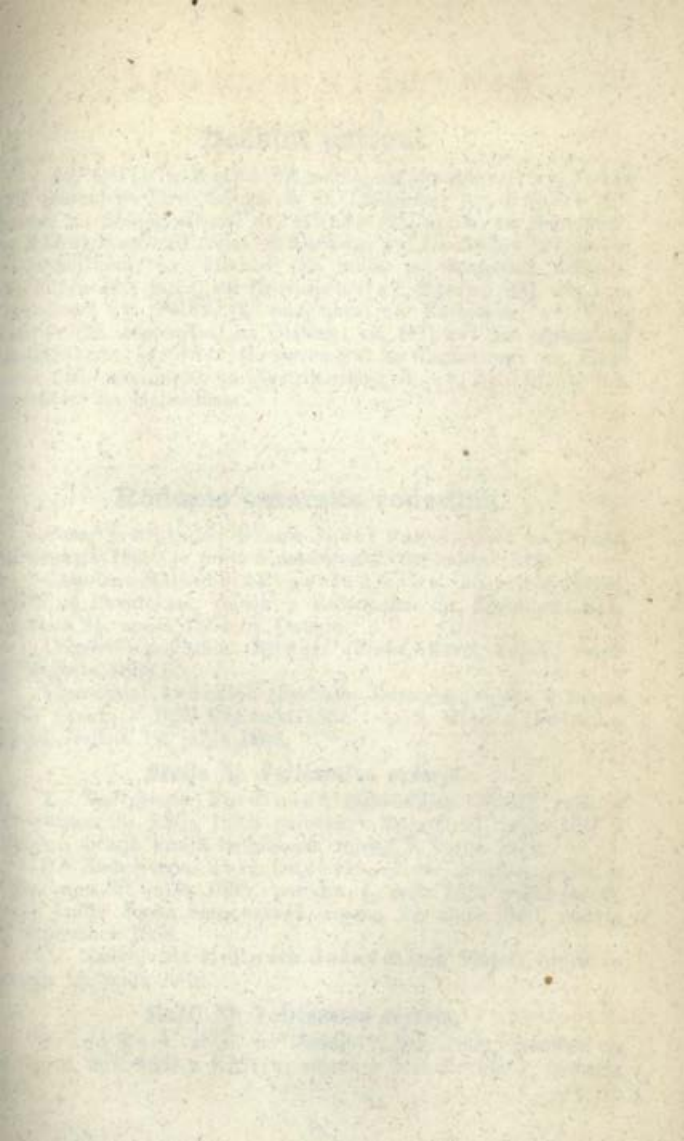
Krajsanje dneva.

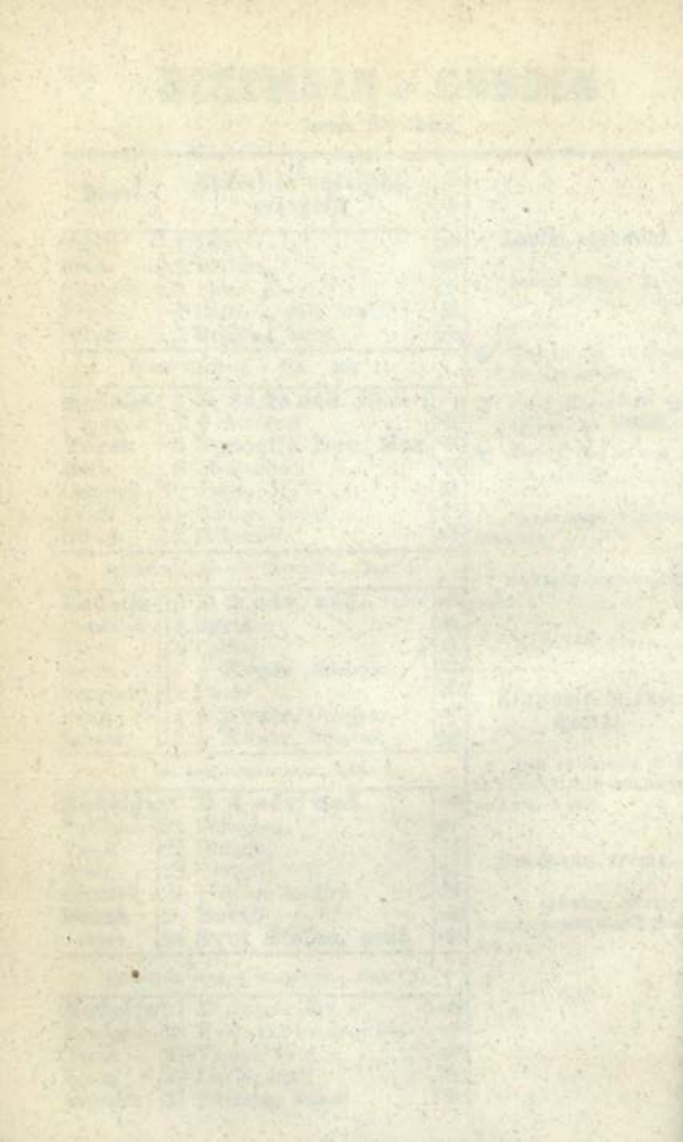
Dan se skrajša v tem mescu za eno uro 15 min.

Dozdevno vreme.

V prvi polovici deževno vreme s snegom, v drugi lepi merzli dni.

Deželni patroni.

Sv. Ciril in Metodi (9. marca) na Moravskem; sv. Jožef (19. marca) po slov. deželah in na Tirolskem; sv. Rupert (27. marca) na Solnograškem; sv. Marka (25. aprila) na Beneškem; sv. Janez Nep. (16. maja) na Češkem; sv. Ladislav (27. junija) na Erdeljskem; sv. Mohor (12. julija) po slovenskih deželah; sv. Elija (20. julija) na Hrovaškem; sv. Štefan (20. avg.) na Ogerskem; sv. Tilen (1. septembra) na Koroškem; sv. Venceslav (28. septembra) na Češkem; sv. Mihael (29. septembra) na Gališkem; sv. Just (1. novembra) na Teržaškem; sv. Leopold (15. novembra) na Avstrijskem in sv. Spiridion (14. decembra) na Dalmaškem.

Rodopis cesarske rodovine.

Cesar avstrijski: Franc Jožef Pervi, rojen na Dunaju 18. avgusta 1830, je prevzel cesarstvo 2. decembra 1848.

Cesarica: Elizabeta Evgenia Amalia, hči vojvoda Maks Jožefa na Bavarskem, rojena v Posenhofen 24. decembra 1837, poročena 24. aprila 1854 na Dunaju.

Cesarevič naslednik: Rudolf (Franc, Karol, Jožef), rojen 21. avgusta 1858.

Cesaričine: 1. Sofija (Friderika, Doroteja), rojena 5. marca 1855, umerla v Budi 29. maja 1857. — 2. Gisela (Ludovika, Marija), rojena 12. julija 1856.

Bratje Nj. Veličanstva cesarja.

1. Nadvojvoda Ferdinand Maksimiljan (Jožef), rojen v Schönbrunu 6. julija 1832, poročen v Brüsselu 27. julija 1857 s Karolino, hčerjo kralja Belgiškega, rojeno 7. junija 1840.

2. Nadvojvoda Karl Ludovik (Jožef Marija), rojen v Schönbrunu 30. julija 1833, poročen 4. maja 1857 z Margareto, hčerjo kralja Joana Saksonskega, rojeno 24. maja 1840, umerlo 15. septembra 1858.

3. Nadvojvoda Ludovik Jožef (Anton Viktor), rojen na Dunaju 15. maja 1842.

Starši Nj. Veličanstva cesarja.

Franc Karl, rojen na Dunaju 7. dec. 1802, poročen na Dunaju 4. nov. 1824 s Zofijo, rojeno v Monakovem 7. januarja 1805.

Očetovi bratje in sestre.

a) Ferdinand Pervi, rojen na Dunaju 19. aprila 1793, je postal cesar 2. marca 1835, se cesarstvu odpovedal 2. dec. 1848, poročen z Marijo Ano Karolino, hčerjo Viktorja Emanuela, kralja Sardinskega, rojena 19. septembra 1803.

b) Marija Klementina, gospa zvezdokrižnega reda rojena 1. marca 1798. poročena z Leopoldom, kraljičem Sicilianskem, vdova od 10. marca 1851.

c) Marija Ana, rojena 8. junija 1804.

I. Štampelj za menjice

	do	100 fl.	— fl.	5 kr.
čez	100	"	200	" — " 10 "
"	200	"	300	" — " 15 "
"	300	"	500	" — " 25 "
"	500	"	1000	" — " 50 "
"	1000	"	1500	" — " 75 "
"	1500	"	2000	" 1 " — "
"	2000	"	4000	" 2 " — "
"	4000	"	6000	" 3 " — "
"	6000	"	8000	" 4 " — "
"	8000	"	10000	" 5 " — "
"	10000	"	12000	" 6 " — "
"	12000	"	16000	" 8 " — "
"	16000	"	20000	" 10 " — "
"	20000	"	24000	" 12 " — "
"	24000	"	28000	" 14 " — "
"	28000	"	32000	" 16 " — "
"	32000	"	36000	" 18 " — "
"	36000	"	40000	" 20 " — "

dalje za vsakih 2000 fl. po 1 fl. več.

II. Štampelj za pisma

	do	20 fl.	— fl.	5 kr.
čez	20	"	40	" — " 10 "
"	40	"	60	" — " 15 "
"	60	"	100	" — " 25 "
"	100	"	200	" — " 50 "
"	200	"	300	" — " 75 "
"	300	"	400	" 1 " — "
"	400	"	800	" 2 " — "
"	800	"	1200	" 3 " — "
"	1200	"	1600	" 4 " — "
"	1600	"	2000	" 5 " — "
"	2000	"	2400	" 6 " — "
"	2400	"	3200	" 8 " — "
"	3200	"	4000	" 10 " — "
"	4000	"	4800	" 12 " — "
"	4800	"	5600	" 14 " — "
"	5600	"	6400	" 16 " — "
"	6400	"	7200	" 18 " — "
"	7200	"	8000	" 20 " — "

dalje za vsakih 400 fl. po 1 fl. več.

Prıklad k štampeljnu, ki raste po vrednosti reči.

Pri	— fl.	5 kr.	prıkl.	— fl.	2 kr.
"	"	10	"	"	3
"	"	15	"	"	4
"	"	25	"	"	7
"	"	50	"	"	13
"	"	75	"	"	19
"	1	"	"	"	25
"	2	"	"	"	50
"	3	"	"	"	75
"	4	"	"	1	"

pri	5 fl.	— kr.	prıkl.	1 fl.	25 kr.
"	6	"	"	1	50
"	8	"	"	2	"
"	10	"	"	2	50
"	12	"	"	3	"
"	14	"	"	3	50
"	16	"	"	4	"
"	18	"	"	4	50
"	20	"	"	5	"

dalje pri vsakem 1 fl. prıkl. 25 kr.

Kapelica na mrazovi berdi.

Lepeo znamenje goreče pobožnosti kristjanov po raznih deželah je to, da poleg poti svete kipe, križice in kapelice stavijo. Popotnik zamore iz njih soditi, da bogoljubni duh ondašnje naselnike navdaja, in da varno je njegovo potovanje po teh krajih; zatorej je že pred mnogimi leti nek cerkveni predstojnik rekel, da z veseljem suče romarsko palico, kjer zaporedoma svete znamenja ob potih nahaja.

Slovenci so bili še vselej, odkar jim je luč prave vere zasvetila, za Božjo čast goreče vneti; to pričajo semtertje po našej mili deželi lepe cerkvice, ki so jih naši prededje, čeravno velikega premoženja imeli niso, marveč so večidel le od živinoreje in poljedelstva živeli, po homcih in gričih pozidavali in lepšali. To resnico nam spričuje tudi naša tominska zemljica ob Soči. Ta gorata deželica je svoje perve naselnike dobila iz starega Čedadskega mesta; bili so namreč slovenski pastirji, kateri so svoje črede čez hribe pripasli do Soče in se ondi, kjer sedaj lepa vas Volče stoji, vstanovili. Njih perva skerb bila je cerkvico postaviti, in tako najdemo že leto 1015 po Kristusu na Volčanskem polju v črnem gozdu cerkvico svetimu Danielu posvečeno. Od tod so se pastirji, kateri so semtertje tudi polje

obdelovati jeli, širili v bregu Soče proti Gorotanu in pa o bregu reke Idrije proti Kranjskemu; in tako najdemo že v letu 1193 cerkvici v Belcu in na Šentviški gori postavljeni. Ljudje so se čedalje bolj množili in komaj preteče dvakrat sto let, kar že beremo od vpastirjenih cerkev v Kobaridu, v Tominu, v Kineži (na Kneži)*), v Cirkinah in v spodnji Idrii (pri fari). Tako pobožni so bili naši slovenski prededje na Tominskem, da, čeravno vbogi, so s serčno gorečnostjo po versti Bozje veže stavili in pravemu Bogu dolžno službo ponižno opravljali.

Pa né mislite, da naši nekdanji naselniki po Tominskem so s tem že zadovoljni bili, da so v večih vaséh cerkve z duhovnimi pastirji imeli, marveč še mnogo družih kapelic so tu pa tam po samotnih krajih postavili. Smem reči, da vsaka majhina soseska imela je svojo cerkvico, v katero so duhovniki od fare nekaterekrat v leti sveto mašo služiti hodili. Take bile so večidel romarske cerkvice, kakor v Oblekah, na Ponicvah, na Mengorah, pri sv. Joanu v Šebrejljah i. t. d. Nekatere teh kapelic so v poznejih časih lastnega duhovnika dobile, druge so bile odpuščene in so zdaj groblje, veliko njih pa še stoji in dotične fare jih oskerbujejo. Vse to nam spričuje, kak pobožen duh je po naših tominskih hribih gospodaril.

In ako bi kdo mislil, da naši prededje so v tem svetem početju podporo imeli, močno bi se motil. Cerkevna in deželna oblast ste si v naši okolici vedno le nasprotovali, kakor v starih pismih beremo; kajti cerkveno oskerbnništvo bilo je laške stranke, svetno lastništvo spadalo je pa pod nemško gospodarstvo, in tako

*) Kneža je svoje imé dobila od laške besede „Chiesa“, kakor Cerkina od slovenske besede „cerkva“. Duhovni so bili večidel iz Laškega.

se je ptujstvo priganjalo in za slovenski pot borilo. Deselina in tlaka ste kervavo žulili naše tominske rojake. Čez jezer vagonov žita se je vsako leto čedadskim cerkvenim stolnikom odrajlati moralo, in v tominskem gradu na Kozlovem robu se je vlastelinu mozeg deželice žertvoval. Nič ne govorim od oskerbnitstva pravice, ktera se je le po prijateljih ravnala in za dnar na prodaj bila, samo rečem: nobeno čudo, da naši stiskani rojaki so se bili leto 1699 spuntali, da so bili pri tej priložnosti fajmoštra na Šenviški gori siloma od fare odnesli in z robarskim geslom: „butica stori pravico“ od vseh krajev proti Tominu rogovilili; ker se jim je pa ondošnja gospôda poskrila in potekla, divjali so celó proti Gorici.

Med rečicama Bačo in Idrijo razprostira se visoka planina, ó ktorej bi neveden popotnik na prvi pogled sodil, da je čez in čez le z gozdom obrasena. Ali močno bi se motil. Na tej planini živi še več ko 4000 duš, ter obseže staro šenviško faro, ktera je bila že v 11. stoletju papežu Celestinu znana. Potrudi se nekoliko, in ondi, kjer se Bača v Idrijo razliva, stopaj v breg, ne boš eno uro koračil in znašel se boš v tominskem Eldoraldu. Veruj mi, da na Tirolskem in v Švajcu ne dobiš bolj priljudnega kraja, kakor se ti tukaj v oči ponudi na Ponikvah in Pečinah. Ne bom ti popisoval teh dveh sosesk; kdor hoče tukajšno vstvarjeno mičnost občudovati, treba mu je, da jo osebno gleda, samo to ti povem, da se rodovitno polje lepo spreminja z nježno obrasenimi homci, da se lepe pristave z zelenimi senožetimi versté, da se čisti zrak razmeva pličjega petja in žvergolenja, tako da popotnik očaran stermi, nov svet se mu odpre, nenadna krasota vstvarjenja se mu postavi pred pogled. Kar je Bog tukajšnim ljudem sitnosti z hudo zimo napravil, hotel jim je z natorno mičnostjo poleti stoterno popraviti, in

kar meščani z velikimi stroški iščejo, pa redko najdejo, to je Bog tukajšnim selanom milovoljno podaril. Pa tudi so mu naši rojaki za to serčno hvaležni. Pridi enkrat ob nedelji v cerkvo na Pečinah ali na Ponikvah in prepričaj se boš pobožnosti naših kristjanov; zdelo se ti bo, da toliko zamaknjenih duš pred gospodovim altarem vidiš; tako oni svojega Boga ljubijo ter se mu darujejo iz vsega serca.

Ako čez Pečine proti Šenviški gori koračiš, pelje te pot na mrazovo berdo. Ondi verh berda zagledaš lepo kapelico, v nji podobo križanega Jezusa, na desni strani podobo svetega Mohora in Fortunata, na levi pa podobo svetega Floriana. Ta kapelica ni še stara, pa vendar ima svojo povestico:

Vsako leto, v nedeljo po svetem Florianu se pravoverni iz cele šenviške fare in njenih okrajin po starodavni obljubi na mrazovi berdi zberajo. Ko 9 ura udari, jame se zlo številna množica pohlevno v sveto procesijo zverstovati. Naprej gré sveto razpelo podobo križanega Jezusa, kateri je nam pot, resnica in življenje; za njim stopi v rajdo bandera Pičanske duhovnije s podobo sv. Mohora in Fortunata in pa sv. Floriana; za njo vihra bandera Ponikovske cerkve s podobo prečiste Marije Device in sv. Nikolaja; za njo nastopi bandera Roške kaplanije s podobo sv. Janeza evangelista; za njo se zversti bandera Tribuške duhovnije z lepo podobo sv. Jakopa aposteljna; za njo se razgrinja veličastna bandera Šenviške fare s podobo sv. Vida, roženkranske Device in sv. Jožefa. Sedaj stopijo v versto vsred pobožnega ljudstva duhovniki, milo petje z berde odmeva, da se po logih in livadah razmeva, in tako svete litanije prepevaje pobožna množica korači proti Pičanski cerkvi, kjer sveto službo neker-vave daritve opravlja; svetemu Florijanu v varstvo pred časnim in večnim ognjem se priporočuje in po dokon-

čanem zaobljubljenem duhovnem opravilu se spet proti mrazovi berdi verne in ondi razide.

Pred štirimi stoletji bila je zemljica okoli mrazove berde še malo obdelana, smerekovje in hrastovje je ondi kaj košato se gojilo, samó da nektere pastirske kajžice so semtertje stale. Zdaj se na Pečinah osem kmetov veseli in njih prva skerb je bila na homcu blizo njih koč cerkvico v čast svetemu Mohoru in Fortunatu sozidati, pa v cerkvico postavijo še majhen postransk oltarček v čast sv. Florjanu. V tem času bile so pogorišča v obširni šenviški fari kaj pogostoma; napravljene deloma od hišnega ognja, deloma pa od bliska in treska. Ljudje so žalovali in eden drugemu v požaru ljubeznjivo pomagali. Prigodi se, da nek pobožen pastir pri svoji čedi na mrazovi berdi zaspi. V spanju se mu senja, da govori: „V pičanski cerkvici na stranskem altarju se prav redkokrat sveta maša bere. Ali ne veste, da služabnik Božji, kteremu v čast ondi altar stoji, je varh zoper silo ognja? Idi vašemu duhovniku povedat, da je Božja volja, naj bi ondi vsako leto enkrat za vse farane sveto mašo slovesno služili.“

Pastirček se prebudi, svojo čedo pastirju izroči in naravnost gre k šenviškemu fajmoštru ter mu v svoji priprostosti sanje odkrije. Gospod fajmošter reč nekoliko presodijo, posvetujejo, in vpeljala se je za celo faro obljubljena procesija prvo nedeljo po godu sv. Florjana iz mrazove berde v Pičansko cerkvico. Se vé da požari niso popolnoma odjenjali, kajti Bog je pametnemu človeku z ognjem varnim biti priporočil, ali redko prav redko se prigodi, da bi v naših krajih tresk hišo zapalil. Ako pomislimo, kako pogostoma se po naših hribih bliski krožijo, in treski na zemljo v dobe in orehovlje prožijo; ako presodimo, kolikrat ravno za hišnim voglom košato drevo od treska zadeto se na tla zgrudi, moramo pač obstati, da tukaj je perst Božji in

da priprošnja sv. Florjana veliko premore. Naj govore pošvetni modrijani, ker jim je rado, mi le v Gospoda zaupamo in terdimo, da po priprošnjah svetnikov milost nebeško dosežemo. V blisku in tresku se nam nebeško veličastvo oznanuje, in Gospod govori po strašnih nevihtah s svojimi nespokornimi otroci na zemlji, ali kdor se Njega v ljubezni derži, nič hudega se mu ne bo prigodilo. Po noči in po dnevi je dobro zavarjen, kdor se v nebeško varstvo izroči. Blagor našim rojakom, da v pobožnosti serca in s čisto vestjo svojemu stvarniku služijo, če tudi vbogi na pozemeljskih zakladih pa dan za dnevom bogatijo na zakladih nebeških!

Leta 1760 se bliža dan procesije sv. Florijana na Pečinah. Kmetov Tonček, ki je bil stopil že v deseto leto svoje starosti in je očetove ovce pasil, večkrat svoje starše nagovarja, naj bi mu dovolili letošnje procesije se vdeležiti in na mrazovo berdo iti. Oče mu prošnjo vselej odrekô, zavernivši ga, da jim nima kdo ovac pasti. Ali fantè si ve sam pomagati, naprosi sosedovega Tinčeta, mu svojo čedico izroči in se napravi v nedeljo na mrazovo berdo. Otroče pride na berdo in se čudi nad številom toliko ljudi. Zdaj pridejo gosp. fajmošter z šenviške gore, Tonček se jim bliža in roko poljubi. Procesija se vverstuje, Tonček se le gospod fajmoštra derži. Duhovniki začnó „Kirie elejson“ peti in Tonček začne milo jokati.

„Kaj ti je Tonček?“ ga vprašajo gosp. fajmošter; „kaj ti je fantè?“ vprašajo ga drugi duhovniki; „zakaj jočeš otročè?“ ga drugi ljudje poprašujejo, pa nobeden ne dobi odgovora, Tonček preliva solze do cerkvice Pičanske. Domú pridši stopi k očetu, ter mu takole odgovori: „Oče! jaz ne bom več ovac pasel. Nekdo mi je danes na mrazovi berdi rekel, da imam v šolo iti in da bodem duhovnik.“ Oče se otroku nasmehljá in pa „bomo vidili“ mu reko. Resnično, Tonček gre v šolo

in za petnajst let g. Anton Klemenčič na Pečinah v ondašnji cerkvi prvi novo mašo poje. Pičanska soseska ni imela še svojega pastirja, marveč je od šenviske fare duhovno oskerbljenje dobivala. Gosp. Anton Klemenčič ostane po svoji novi maši domá, popravi nekoliko ondašnjo cerkvico, jo zdaljša in višo pravico doseže, prvi kaplan biti na Pečinah. Tukaj je preživel vse dni svojega duhovskega življenja, veliko dobrega je svojim rojakom storil, dokler je leta 1830 mirno v Gospodu zaspal. Njegov spomin je v blagru. Naši Pičani mu bodo vedno hvaležni in rod bo rodu pripovedoval, da on je pri svetem Mohoru prvi duhovniško vpeljal. Pa od kod je milost došla? Dvignem svoje oči proti mrazovi berdi, ondi se je otročè Božjega duha navzelo, iz njega se je nam učenik rodil in duhovni oče postal. Res je, da v človeškem življenju so nekteri trenutki, od katerih visi blagor ne le posamesnih ljudi, ampak tudi raznih sosesk, da celó! večih dežel in celih narodov. Res je, da Božji duh pihljá, kjerkoli hoče in kamor hoče, ali človeške serca so v nekterih krajih bolj pripravne se ga navzeti in nebeškega navdahnjenja za ves pozemeljski tek se poprijeti.

Na čelu mrazove berde ima kmetič svojo hišo, kteremu sploh le „Maražovec“ pravijo. Kmetija bila je nekđaj le pičla. Gospodar se je vmislil tako si pomagati, da je kerčmati začel. Pa to mu je družinski blagoslov še le zmanjšalo in revež je prišel popolnoma ob vse premoženje ter samo golo kočó svojim otrokom zapusti. Vboštvo bilo je tukaj domá. Njegov naslednik začne bolje gospodariti, odpravi kerčmo, vpelja spet pobožnost v hišo in se poljedelstva poprime. Sicer mu je šlo od začetka močno težko, pa v Boga je zaupal, in se ni goljufal; kajti večno resnične ostanejo besede: kdor v Božjem imenu hišo zida, dobro zida in terdno bo stala, in kdor svojo družino v Božje varstvo izro-

čuje, ta si je naj zvestejega stražnika izvolil, in kdor svoje skerbi Gospodu prepusti in njemu služi, ne bo nikdar kruha stradal. Andrej Maražovec (tako se je zovel naslednik) reši spet nektere njive, ki jih je bil njegov oče zastavil, izdeluje tú pa tam po berdi neke pustine, sadi sadnje drevesa, in Bog mu je pomagal, da njegova družina ni kruha stradala. Med drugim je tukaj posebno to omeniti, da ta gospodar je verh mrazove berde prav veliko njivo na novem zdelal, ali njiva mu nikdar po godu sadú ni donašala. Serce ga je bolelo, ker se mu ni njegov trud izplačeval, in milo je zdihoval, kedar je čas žetve nastopil, ker ni imel kaj v stog spravljati. „Pred ko ne“, je večkrat rekel, „leži na tej njivi Božje prekletstvo. Pri izdelovanju so najemniki pogostoma kleli in se togotili, zatorej je Gospod Bog svoj blagoslov odrekel.“ Še na smertni postelji, ko svojemu sinu in nasledniku Jožefu očetov žegen podari, mu tudi priporoči rekoč: „Njiva za stogom mi nikdar prav sadú donesla ni; zatorej sem obljubo storil verh berde, kjer veš, da se procesija svetega Florijana počne, kapelico sozidati in tako Boga potolažiti, ki je bil pri obdelovanju njive večkrat močno razžaljen. Nisem mogel obljube spolniti, zatoraj priporočim, doverši ti, kar sem bil jaz obljubil in bodi zvest, da Bog ti bo obilno platil.“

Ko Jožef za očetom gospodarstvo prevzame, je njegova prva skerb, obljubljeni kapelico postaviti. In obljuba je dopolnjena, kapelica se z mrazove berde daleč v soncu blišči.

Pa kaj mislite, da očetova skerb bila je prazna? Naka! Odkar kapelica na berdi stoji, imenovana njiva leto za letom obilno rodi, in ko po drugih njivah suša ali pa mokrota pritiska, na njivi za kapelico vse po volji raste, cveti, zori in sad donaša. Oh! da bi si to marsikteri v serce vzel, da preklinjevanje pri delu Božji blagoslov odžene! Da bi gospodarji take posle in na-

jemnike od hiše odpravili, kateri vsako besedo z hudim zapečatijo! Da bi dninarji nikdar na Božjo pričujočnost ne pozabili in s takimi reči se ne šalili in kratkočasili, ki poštenje žalijo, nedolžnost moré in dušo vsmertijo! In kako hočeš, da ti bo tvoje polje rodovitno, ker so ga delavci in najemniki z grehi skrunili? In kako želiš, da bi Bog tvoje njive in vinograde pred hudimi vremeni in nesrečno točo zavaroval, ker so ga tvoji hlapci in dekle ondi žalili in zaničevali?

Jožef Maražovec ti pa še dandanašnji obstane, da zazidana kapelica ni samo uni njivi, ampak vsemu njegovemu polju in celi družini nebeški blagoslov donesla. Maražovcu gre tako dobro, da je zdaj med prvimi kmeti v soseski, pa tudi je mož, na ktereга besedo se ložeje zaneseš, kakor pri družih na storjeni križ. Njegova družina je izgled kmetovavske hiše. Maražočevka je mati ubozih, tolažnica bolehnih, botra vsem revežem. — Ako te nekterekrate pot čez mrazovo berdo pelja, lahko se boš prepričal, da tukaj pameten kmet gospodari; kajti zagledal boš po berdi rasti obilno sadnega drevja vsakega plemena — še celó žlahtnega ploda, in med tem, ko drugi naši rojaki sadjorejo zanemarjajo, našteval boš tukaj na stoterno novih cepičev vsako leto. Če te pot ob nedeljah popoldne tod pripelje, našel boš večkrat vso Maražavčovo družino pred kapelico, in slišal, da se od Božjih reči pogovarja in trikrat dobrega Gospoda nebeškega hvali, ter svete pesmi prepeva. O večih praznikih, posebno o Marijnih godih najdeš vso kapelico z rožicami okinčano. Maražovčevi so hotli svoje domače svetišče praznično olepšati, Bogu svojo serčno vdanost naznaniti in pa memo gredeče popotnike opominjati, da Jezusu in Mariji se spodobi sveti dar darovati in v nedolžnosti serca služiti. Zvečer v saboti se tudi lampica v kapelici prižgé, ktera je že marsikoga na Boga spomnila in na krivi poti ga ustavila.

Žalibože! kakor povsod, tudi v naših hribih ne manjka ponočnjakov. Duhovni si veliko prizadevajo take nesramneže krotiti. Nekterim svarjenje kaj k sercu gré, drugi pa terdovratni ostanejo in s svojim ponočnim rogovilenjem nepokoj delajo.

Pred petimi leti se prigodi, da Jelenov Tomaž z drugimi tovarši čez mrazovo berdo priveka. Bilo je blizo polnoči v saboto pred cerkovanjem gorskim. Lampica je še v kapelici berlela, ko ponočna derhal v breg stopa. Vsi so jo že od daleč vidili, neka sveta strahovitnost ponočnjake presune in uni odjenjajo od nesramnega trolala in gerdega tuljenja; samo Tomaž — bolj zdivjan od družih, se ne da vkrotiti, marveč le na dalje svoje umazanice prepeva, in meni nič tebi nič jo hoče memo kapelice naprej mahniti. Ali glej komej deset korakov od kapelice stori, kar se nagloma blisk na nebu sproži in blizo njega tresk v dob vdari. Sapor ga zmoti in na tla verže. Drugi tovarši, ki so bili pred kapelico ostali, pridejo in ga na pol mertvega najdejo, ter na njegov dom odnesó. Cel mesec ni mogel iz postelji. Sam je spoznal, da je to Božja kazen za njegovo nespodobno obnašanje, opustil je odsihmal vse ponočevanje, in nikdar več memo kapelice ne gre, da bi se ne priklonil in pobožno pokrižal. Resnično, z božjimi rečmi se ni šaliti, in kdor ne spoštuje svetih znamenj poleg pota, utegne ga perst Božji hudo pokarati; zato-rej kedarkoli hodiš, imej Boga v spominu, da te bo njegov Duh varoval. Ta je poglaviten namen svetih znamenj ob cesti, da bi se popotnik, kterega posvetni duh le prevečkrat zdivja, na Boga spomnil in kot pametna stvar obnašal. Saj nam take znamnja tudi povedó, da tu pa tam so popotniki nesrečo našli, celo smert storili in nas opominjajo, varnim biti ter Gospodu se izročevati, naj bi nam milostljiv bil in nas v svojo varstvo vzel.

Če iz mrazove berde na zahod pogledaš, postavi se ti dve cerkvi, ki ste Marii Devici posvečeni, pred oči: na Ponikvah in še dalje v obnebu na Mengorah. Vedi, da od tod nebeška mati nad našo tominsko deželico stražo derži. Ne pozabi mili varhinji se prikloniti, zakaj že zgoraj sem ti povedal, da naši pobožni prededje so pogostoma k tema cerkvicama romali, in po Marijnih rokah obilne milosti iz nebes dobivali. Bodi tudi ti Marijin otrok, da ti bo blagor.

Pa kaj slišim? — Z mrazove berde lepo soglasno petje doni, po celi planinski dolini se mično razmeva. Vse je tiho po logih in homcih; zdi se, kakor da bi v večerni mrak zamotana narava radostno poslušala čiste glasove; zdi se, kakor da bi prijetno soglasje na mirnih perutih večernega zraka veličastno se vihralo po jasnem nebu; zdi se, kakor da bi gozdič gozdiču, drevce drevcu, vejica vejici na nježno pesmico paziti velevala. Če prav poslušáš, razumel boš kmalo, da slava velja nebeški kraljici, kajti „Ave Marija“ se večkrat v prepevanju ponavlja tako glasno, da „Ave Marija“ se odmeva na unostranskih goričicah. Pa kdo tako lepo prepeva? Senokosci so in grabljivke. Z Bilšovne domú gredó, in ko do kapelice na mrazovi berdi pridejo, ustavijo se, s kosami in grabljemi na ramah pokleknejo ter prečisto Devico z večerno pesmico počasté. Zdaj se spet vzdignejo, in med prepevanjem Marijine slave naprej koračijo do gospodarjevega praga. Oh kako veselo je v soseski stanovati, kjer ljudje tako pobožno živé, kjer se tako svete pesmi na polju čujejo, kjer se Marija Devica tako srečno časti! Resnično, človek napol ne občuti teže pozemeljskega terpljenja, in če tudi se mu nekterekat kozarec grenkosti na glavo izlije, kmalo spet veselje v serce pride, ki mu solzne oči obriše, otožnost duha odžene in ga z novo serčnostjo okreпча.

In jaz, ki daleč od svoje tominske domovine — v Slatini na Štirnem to pišem, čeravno tukaj za čas bivam in s kisló vodo si svoje zgubljeno zdravje povračujem, vendar le na svoje predrage rojake na tominskem mislim, le med njimi moj duh stanuje in moje serce se raduje le tistih goric, ktere so moji preddedje obdelovali, ter želim, da bi moje telo ondi počivalo, kjer zelene gomile krijejo trupla mojih očetov v večnem pokoju; zatoraj od daleč čez hribe in doline serčno pozdravljam svojo tominsko domačijo in ondi kapelico na mrazovi berdi.

Pri Kisli vodi na Štirnem dne 27. junija 1862.

F. J. Kaffol,
duhovnik.

2.

Varšavski jermenar.

(Poljska povest.)

Pred kacimi 50 leti je stanoval v Varšavi v Fretovi ulici pošten jermenar. Imel je veliko družino, pa je ni mogel preživljati, ker ni imel skor nič dela, drago je bilo pa vse tako, da je še premožniših ljudi skerbalo, kaj bo, če se na boljše ne oberne. Tej dragini bila je pa vojska kriva. Lačni jermenarjevi otroci so neprestano prosili kruha; pa kako bi jim ga bil dal žalostni oča, ker ga ni bilo pri hiši še toliko ne, da bi

si bil nasmetil oči ž njim. Žena mu je samega pomanjkanja in silne skerbi bolna ležala in zdihovala, in stari oča, ta si je želel smerti, da bi vsaj nekoliko zljajšal težko breme svojemu sinu in njegovi družini. Ker ni bilo od nobene strani pomoči, obupa in sklene si življenje vzeti. Res pobegne z doma; zapustivši milo jokajoče, lačne otroke, bolno ženo, žalostnega sivega očeta. Ves zgubljen je blodil po Varšavskih ulicah. Pred sveto-kriško cerkvijo začuje naenkrat vesel krik, kateri ga prebudi kakor iz sanja. Samemu sebi ne verjame, in čudi se, ker so še veseli ljudje na svetu. Serdito upraša mimoidoče, kaj to veselje. „Glej ga no!“ mu odgovori izmed veseljakov, „kaj ne veš? naš vodja se vrača v Varšavo! Ali ga ne vidiš? Tam-le jezdi!“ — „Naš vodja, naš vodja“, čuje se iz tisoč gerl. Slava-klici so doneli na vseh stranéh. Vse se je rilo okoli vodja in jermenar je bil med množico. Klici so ga bili predramili iz nezavesti, ter olajšali mu serce, da začne sam pri sebi misliti: „Prav, naš vodja je zopet tukaj, zato ga hočem še enkrat viditi!“ Ozre se in zapazi med vojaci in meščani nado narodovo, vodja v tadajni vojski. Jezdil je lepega, iskrega konja, oblečen po domače, prosto kapo na glavi. Bil je lepo zraščen, velik, orožje mu je verlo pristajalo, in bistre oči so se mu žarile pod čelom, kakor se žaré res pravemu junaku. Živ ogenj je plamikal iz njih. Pa če tudi ga je vse to delalo resnega, vendar je vsakdo lahko spoznal, da mu dobra, blaga duša biva v hrabrem, plemenitem sercu; zakaj smeh njegov, kateri se mu je obilokrat zazibal okoli ust, ta je dosti živo pričal dobrodušnost in veleserčnost njegovo. Revni jermenar povzdigne oči in zazdi se mu, da sta se ujela s pogledom, kateri ga je tako ljubo prešnil, da se je čutil, kakor bi bil ves prerojen in spremenjen v serčni notrini. Breme mu zgine

z duše, telo je živejše in lajše. Nehoté vsklikne: „Živil Košciuško!“ *)

Minuli so časi, ko je Bog sam govoril z ljudmi in jim pomagal, kadar so jih stiskali nepovoljni prigodki. Zdaj namestujejo pa Njega darežljivi miloserčni ljudje, tako da se dozdeva človeku, kakor bi oni bili podoba njegova na zemlji. In ako je bil eden izmed teh — knez Adam Čartoriski, mož res slaven in kreposten, smemo pristaviti njegovega prijatelja Tad. Košciuška. Vreden mož, da mu ime sije in se odlikuje bolj od najslavniših imen v naši povestnici! Ni ga zemljaka, kateri ga ne bi spoštljivo izrekel in z narodnim ponosom vzel v misel. On je uzor državljanu in vojniku, njega spoštujejo vladarji in narodi. Njega so poznali siromaci in še zdanji reveži ga poznajo po imenu; zakaj bil je ubozim-bolnim zdravilo, žalostnim tolažba, vsem pa pomočnik v silah. Košciuško ni nikoli nič imel; bil je predober; bil je pa bistroumen, in blaženo, čisto serce mu je gorko bilo v hrabrih persih. Pa velika, v življenji nejenljiva, nevenljiva radodarnost njegova, kje je bolj znana, kakor v njegovi domovini? Dobro je vedelo priprosto ljudstvo za njo, in komaj da je nesrečni jermenar izustil ime tega človekoljuba, komaj da sta se spogledala, že mu je izginil iz serca obup in nada zasijala v njem. Ni več mislil, in mislil kaj bi storil, da bi ga bilo prej konec, ampak verne se domú k lakote zdihovajočim, slabosti ječečim, bledim otročičem, k ženi ljubeznjivi in k sivemu očetu. „Oče, ljuba žena, otroci moji, naše revščine je konec, Košciuško je v Varšavi!“ tako je veselo vikal gredé v hišo. „Košciuško?“ ponavljajo otroci, in ploskajo z rokami,

*) Košciuško bil je eden najslavniših in najkrepostniših poljskih vodjev.

vsí veseli. Poznali so ga že, pa samo po imenu. „Košciuško? Košciuško?“ ponavljal je stari oča. Solze so mu zalile oči in se vderle druga za drugo po ostarelem, prej oblačnem, zdaj pa veselem licu. „Da, Košciuško!“ živahno poterdi jermenar. „Videl sem ga; pogledal me je. Jezdil je našim vojakom na čelu tam po krakovski cesti; ves narod ga je radostno pozdravljaj. Pa danes ga ne morem nadlegovati, danes ne morem k njemu, ker se je že zmračilo, zdaj je še le došel, zato ima važnih opravil. Zjutraj pa, ko hitro bo dan, pojdem k njemu. Poprosil ga bom, in gotovo mi pomore, saj je tako darežljiv kakor hraber.“ „K njemu, k njemu, le pojdi, on nam pomore, sin moj!“ reče sivček, oča njegov. „Košciuško je še vsakemu pomagal. Zahvaljujmo se Bogu, ker je on tukaj, bodimo veseli.“ Tako so sklenili, in blagi spanec jim je zatislil solzne oči.

Zjutraj bil je jermenar zgodaj po koncu, še preden je solnce prisijalo izza gorá, pa vender ne prej nego Košciuško. Košciuško bil je prav sin svoje domovini, ktera mu je izročila osodo svojo. Ker je skerbel za mater domovino in za toliko bratov, vedel je popolnoma, kako važna in velika je njegova dolžnost; zato je bil tako zgodan. Ko je jermenar stopil v sobo njegovo, bilo je že polno ljudi okoli njega; pa h Košciušku je smel vsakdo, siromak in bogatin, in tudi jermenarja je pustil pred-se precej, ko je bil oglašen. „No, kaj bi pa vi radi, prijatelj?“ priljudno vpraša vodja siromaka. „Da bi mu pomogli“, odgovori ta, in pade predinj. „Ne priklanaj se mi, saj sem človek, kakor si ti, le berž mi povedi, kaj bi rad.“ — „Jez sem reven jermenar, gospod! imam starega očeta, bolno ženo, majhne otroke, pa nič dela ne; zadolžil sem se pri sosedih, in zdaj jim ne morem verniti, terjajo me pa. Huda nam se godi, da ne moremo ne živeti, ne umreti. Denarja ne-

mamo, da bi si kupili potrebnega živeža, zastonj nam pa nihče nič ne da. — „Nesrečni ljudje!“ usklikne žalostno junak, „oh, zakaj vendar nisem bogat!“ Uzemi za dobro to, kar imam pri sebi. Na teh-le 40 for. Idi in nakupi kruha in kar ti je treba za družino; rad bi ti več dal, pa ne morem, ker nemam.“ Reče, potlej se pa zamisli in razžalosti dobri mož. Čez malo se zbudi iz misel. Lice se mu razvedri. „Čuj prijatelj! ako ti ni dosti denar, pomorem ti še kako drugače. Kje pa prebivaš?“ „Na oglu v Fretovi ulici na levo.“ „Dobro. Spleti kar moraš naj bolj hitro nekoliko bičev za konje; jutri zjutraj pridem sam po-nje, veš?“ „Bom že, lepo se zahvaljujem za delo!“ — „Ne hvali, ni vredno!“

Jermenar odide ves potolažen. Berž kupi živeža in loti se dela. Najme nekoliko dečkov, da mu pomagajo; in do jutra bilo je mnogo bičev gotovih. Zgodaj zjutraj vstaneta jermenar in oča, pa čakata dobrotnika pred vrati, žena pri oknu, že zdravši, ker je dobila potrebne hrane in ker so jo skerbi vsaj nekoliko popustile. Otroci so pred hišo skakali oživiljeni sem ter tje. Težko so pričakovali svojega dobrotnika, toda ga niso dolgo pričakovali. Košciuška niso zaderževali ne mnoga opravila, ne druge skerbi. Kar je obljubil, obljubil je in natanjko spolnil. Jezdil je na obkope, da jih je pregledal, ob enem pa jo zavije tudi v Fretovo ulico. Otroci jermenarjevi so prihiteli povedat, da je že blizo, in res, precej na to se prikažejo ljudje, sredi njih pa vodja; obdajali so ga mnogi poljski plemenitniki, kateri so se bili zbrali pod njegovo zastavo, tako kot pod očinskim krilom. Košciuško je spoznal že od daleč jermenarja. Ko prijezdi pred hišo, razjaha. Spremljevalci ga uprašajo, kaj želi. „Tu stanuje jermenar, kateri dela biče, in rad bi enega kupil“, odgovori vodja in veli jermenarju, naj prinese pokazat nekoliko bičev. Pokorni mojster jih prinese celo butaro. „Pokrij se

prej“, reče Košciuško, „potlej se bova pa pogodila za en bič.“ „E, kaj bova barantala; dajte, kolikor vam je drago za-nj“, reče jermenar. „Nemam časa, ne morem se razgovarjati. Le berž povedite, koliko dam za tale bič, pa bo.“ Jermenar neče povedati. „Je dosti toliko?“ Dal mu je škudo *) za en bič. Jermenar ponudi Košciušku za ta denar vse biče, pa vodja odmaje z glavo. Oberne se zdaj k spremljevalcem in reče: „Verjemite mi gospodje, to vam je lep bič.“ Ko to izgovori, švigne ž njim konja ter odide. Zdaj so začeli vsi drugi kupovati biče. Vsaki si je izbral enega, pa nobeden ni manj kot škudo za-nj dal, eni so dali pa še več. Pa bičev ni bilo zadosti za vse; zato so si jih vsi, kateri jih niso dobili, naročili in obljubili, da pridejo drugo jutro po-nje. Potem odidejo vsi za vodjem. Jermenar je stal, kakor bi se mu bilo sanjalo vse to, kar se je godilo, zakaj imel je zlata in srebra, kolikor ga ni še nikoli videl. Kako je bil vesel, ko mu sanj zgine izpred oči, kako veselje je objemalo serca tudi staremu očetu, ženi in otrokom in nazočim sosedom, katerim je uboštvo jermenarjevo prej tako globoko segalo v serca, pa mu žalibog niso mogli pomoči.

„Tako zna le Košciuško“, zavpije nekdo izmed sosedov. „Naj živi!“ „Živil!“ zavpili so vsi zbrani in družina jermenarjeva na to, da se je razlegalo po vsej ulici.

Ta dogodba se je kmalo razvedla; pa tudi to bilo je kmalo znano, kako dobro plete jermenar biče. Imel je od tistihdob dosti dela, tako da si je v kratkem opomogel in poplačal vse dolgove. Žena mu je bila zopet zdrava, pomanjkanja ni bilo več, pa komu je šla hvala za vse to? Plemenitemu Košciušku.

*) Cekinove vrednosti.

Tako se obnaša pravi domoljub. Ne samo z besedo, ampak tudi v djanju pokazuje, da ljubi domovino; ne samo na bojišču, kjer ga čaka slave venec, ampak tudi domá, kjer pomaga bratom svojim, zdihajočim v stiskah. Vedno je domovini na korist, kar počenja; in ne neha podpirati sinov, kateri so domovini njegovi v naročju; ne misli, da je spolnil dolžnost, ker je svoje blago razdelil med uboge, ampak upotrebuje tudi svoje prijateljstvo in vse svoje moči, da jim koristi. Da, to je prav domoljub, in tak je bil Košciuško. Mnogo jih je, kateri so si prisvojili in si prisvojajo ime: domo- ali rodoljub, pa malo jih je pravih Košciušku podobnih rodoljubov, malo — premalo.

Posl. Podgoriški.

3.

A g l a.

(Povest iz prvih kerščanskih časov.)

Vvod.

Če boš hodil kedaj, dragi moj bravec! od Št. Andreja proti Tulnu na zgornjem Avstrijanskem, razgerne se ti pred očmi pravi rajski svet. Tukaj vidiš lepe in prostorne žitne polja, in prijazne s tertami obraščene homce; zelene smerekove gozdiče in prijetne dobrave, med katerimi se vijó bistri potoki in se proti dereči reki Donavi valé. Če se bolj krog sebe oziraš, vidiš tukaj mnogo sél ali vasí s prav lično zidanimi hišami in zalimi cerkvami, katerih visoci stolpi prav veličastno izmed

hiš proti nebu kipé, kazaje nam našo večno domovino. Zagledal pa boš tudi precej kmalo ob desni prostorno vas Cajzelmaver z imenom in v sredi nje krasno Mariji Devici posvečeno cerkvico. — Glej! ravno na tem mestu je stala svoje dni mala hišica staršev sv. Florjana, kateri je bil v nji rojen v tretjem stoletji po Kristusu. Gotovo si še mnogo lepega in keršanskega o njem v zgodbah svetnikov bral; tukaj ti hočem le okoljščine bolj natanjko popisati, katerih se je on v svoje zveličanje poslužil, kakor so jih nam prihranile stare pripovedke.

V tretjem stoletji je bilo rimsko cesarstvo še sila mogočno, in daleč še čez našo domovino razširjeno; naši slovenski kraji in celò gornje Avstrijansko je bilo pod rimsko oblastjo. Skušali so Kvadi in drugi narodi Rimljanom nekaj dežele ob stranéh Donave vzeti; zato so Rimljani ondi postavili vojaške posadke, in vstanovili mnogo selišč. V te sela so poslali stare vojake, katerim so podelili zraven ležeče zemljišča v vžitek in obdelovanje. Kakor stari ostanjki kažejo, je tudi Cajzelmaver bilo eno takih selišč.

Hišica, ktero so starši sv. Florjana imeli, bila je mala in po stari šegi sozidana; okrog nje pa bile so njive in senožeti, ki so jim potrebni živež donášale. Imeli so edinega sina Florjana, kterege pa bolehná mati ni dolgo preživela. Umerla je namreč, ko je bil Florjan dete. Pa tudi oče njegov kmalo potem obolí in dolgo časa nezmožen za vsako delo v postelji zdihuje. „Ko pa bolezen pride, denar poide“, pravi star pregovor. Tako je bilo pri Florjanovem očetu; z boleznijo je prišlo pomanjkanje in več drugih nadlog v hišo. V tih nadlogah je bil dvanajstletni Florjan svojemu očetu naj večá tolažba in podpora. Stregel je bolnemu očetu nevtrudljivo. Jedila in zdravila, ktere mu je edini star služabnik pripravljál, je sam donášal svojemu očetu k

postelji; in kadar je bolni starček počival in spal, je blagi sinek goreče molil za njegovo zdravje.

Bilo je pomladno popoldne, ko poda Florjan svojemu očetu steklenico s hladivnim lekom, kateri jo nagne in izpije do zadnje kapljice, potem pa sinka s slabim glasom nagovori takole: „Nocoj, ko pojdeš v gore k molitvam, stopi zopet gredoč k dobri gorski Jeri, ter jo pozdravi in ji povej, da jo prosim, da mi zopet tacih zelišč pošlje, kakor zadnjič, ker je lek iz njih kaj tolaživen; povej ji, da jo za poslane serčno zahvaljujem. Opomniti te pa moram, da med potjo znaš naleteti na rimske vojake, kateri opazujejo naklepe sovražnih Kvadov. Če jih srečaš idi, pametno memo njih, da te ustavljali ne bodo; in če te bodo kaj uprašali, odgovarjaj jim kratko in odkritoserčno. Ako bi ti pa vendar miru ne dali, misli si, da te Bog vidi, kateri te bo v srédi nevarnosti obvaroval po svojih angelih.“ — „Oj, vojakov se pač nič ne bojim; saj jih imam rad; zakaj bi mi nek nagajali, če jim nič ne storim žalega?“ odverne Florjan prav priserčno. Bolni oče se nad tem odgovorom sinka nasmehljá, in potem zopet zadremlje za nekaj časa. Mali Florjan pa ta čas poklekne zraven postelje in zopet moli za zdravje svojega očeta.

Ko se jame mračiti, pride sosedova Ninika, ktera je ob časih, ko je Florjan po opraviilih z doma iti mogel, namesto njega bolniku stregla. Florjan, ki jo je danes komaj čakal, stopi zdaj k očetovi postelji, mu poljubi roko, in mu pove, da gre v goro. Bolni oče se skloni, ga prekriža in blagoslovi rekši: „Hodi v Božjem imenu!“ S keršanskim pozdravom: „Hvaljen bodi Jezus!“ se posloví sinek, in se napoti proti omenjeni gori.

Cerkvica.

V gori, kake pol ure za Št. Andrejem, je skrita in s gostim drevjem zaraščena votlina, v kateri je stala takrat iz obrezanega lesa zbita cerkvica gotiške podobe. V nji so se zbirali ob nedeljnih večerih in tudi drugičkrat kristjani s svojim mašnikom, da so tam svoje keršanske obrede in molitve na tihem opravljati zamogli.

O tistem času so kristjani božjo službo le še v kletih, votlinah ali sploh v skrivnih krajih obhajali, ker je bila keršanska vera v več deželah prepovedana pod smertno kaznijo.

Prav veselo in serčno koraka Florjan proti Št. Andreju in od tod dalje proti omenjeni gori, in gre na pervo k gorski Jeri, ktere hišica je stala v znožji gore. Ko ondi opravi svoje posle, poda se naravnost proti oni cerkvici. Ko notri stopi, bilo je že vse razsvetljeno od mnogih lučic, ktere so gorele na oltarju. Tudi kristjanov je že v cerkvi bilo, kteri so v stolih klečé molili in vdeleževali se daritve sv. maše. Florjan to viditi, gre prav tiho v klop, poklekne in moli prav spodbudljivo. Po sv. maši so bile molitve za splošne potrebe, pri kterih so zbrani na prošnjo Florjana tudi nekaj očenašev molili za njegovega bolnega očeta. Po molitvah pa je bila pridiga. Pridigvali so mašnik, častitljiv starček; razkladali so sedem Jezusovih besedi na križu. Te besede so vsim pričujočim močno segle v serce; posebno pa so malega Florjana zelo ginile in ga z nekako keršansko serčnostjo navdale. Precej v cerkvi je sklenil svojo pravo vero pred vsim svetom spoznati, in po nji živeti, ter od nje ne odstopiti, ko bi tudi umreti za-njo moral. „Kdo mi more braniti svojega pravega Bogá in Zveličarja ljubiti, njega, kteri je terpel in umerl

iz ljubezni do mene? — Kdo drugi mi je vrata v raj odperl, in mi pot zveličanja pokazal, kakor le on s svojim britkim terpljenjem? Le ena vera je, le v njega Kristusa križanega; le v ti veri in v nobeni drugi bom dosegel zveličanje svoje duše. Zatoraj pa hočem tudi zanaprej le tako živeti, da bom dopadel svojemu božjemu Odrešeniku in njegovi sv. materi Mariji, kateri nas je še pred svojo smertjo tako ljubeznjivo za otroke izročil.“ — Tako in enako premišljuje blagi deček sam pri sebi, ko gre iz cerkve.

Med potjo ga doide kmetica, gorska Jera, ktera ga pregovori, da zavolj terde tame, v kateri bi bil on domu tavati moral, pri nji prenoči. Rad jo Florjan uboga, ter gre ž njo. Ali zaspati mu še dolgo ni mogoče; vedno mu hodijo besede, ki jih je v cerkvi čul, na misel. In vedno mu je križani Zveličar z njegovo Materjo pred očmi. Le proti jutru za malo časa zaspi. — Drugo jutro ob zori se zahvali dobrotnici za prenočišče in za zelišča, ktere mu je bila še v noči pripravila, in jo odrine proti domu. S solničnim izhodom bi bil že lahko doma, ko bi se ne bile vresničile očetove besede. Med potjo blizo Cajzelmavra mu prideta namreč dva rimska vojaka naproti, in ga ustavita. Florjan ju v svoji nedolžnosti neprestrašeno pozdravi, rekoč: „Hvaljen bodi Jezus!“ Ali ona dva ga terdo za roke zgrabita ter prašata, kdo da je? in kam da gre? — Na vse to jima deček prav odkritoserčno pové, da je sin rimskega naselnika, kateri je hudo bolan, in da mu nese zdravilnih zelišč, ktere mu je dala gorska Jera, njegova dobrotnica.

„Nikar nama ne taji, ti keršanski tiček! ti si le najet ogleduh sovražnih Kvadov. Če nama resnice ne obstojiš, zvezala te bova in gnala k vojaški sodniji“, rečeta na to, hudvaje se vojaka.

„Da je res, kar sem povedal“, odverne deček neboječe, „poglejta mi v culico in prepričala se bota, da

nimam družega v nji ko zelišča, da je tedaj pošten moj posel; tudi rimski naselnik kakor so moj bolni oče, nimajo izdajavca za sina, tega se lahko prepričata, ako gre kdo vaju z menoj v Cajzelmaver, in vidila bota, da ne lažem."

Ošabna vojaka mu ne verujeta, tedaj ga terdo zvezeta ter ga hočeta peljati v bližnjo posadko. Toda v tem hipu prijaha nek vojaški častnik, kateri je od daleč nju sirovo obnašanje vidil; jima ukaže nedolžnega dečka spustiti, ju posvari, dečka pa še celo sam spremi v Cajzelmaver na očetov dom. Ko do doma prideta, hoče se Florjan svojemu rešitelju zahvaliti, ali ko bi trenil, zgine mu blagoserčni častnik izpred oči.

V izbo stopivši vidi Florjan, da oče še spijo; tedaj gre po sosedovo Niniko, ktera mu pomaga zelišča očistiti, jih skuhati in izžeti iz njih zdravilni sok, s katerim sta napolnila prazno steklenico. Potem jo nese Florjan v izbo očetu, kateri se je med tem ravno zbudil iz krepčavnega spanja. Bolni oče viditi, kako neutrudljivo njegov sinek zanj skerbi, se v postelji po koncu zravna, vzame steklenico, serkne nekaj kaplic iz nje, potem pa mu reče: „Ljubi moj sin, ti moje edino veselje! vsedi se tukaj k meni in povej mi, kako si potoval, kaj si v cerkvi slišal in kaj ti je naročila gorska Jera.“ Florjan se vsede k očetovi postelji, ter mu prav po otročje razklada pridigo, ki jo je v cerkvi čul; potem mu tudi pové, da je pri dobrotnici prenočil, in da so ga sicer vojaki med potjo nadlegovali, da pa ga je bil Bog po neznanem častniku iz nju terdih pesti rešil, in še celo domu spremi dal. Bolni oče ginjen nad toliko dobroto božjo, kakor tudi nad verlim obnašanjem svojega sinka, ne more se solz veselja zderžati, tedaj povzame besedo in pravi: „Tako je prav moj sin! Ostani tudi z naprej tako pobožen in dober; in prepričan mi bodi,

da se spolnijo nad teboj Gospodove besede, ktere dobrim in bogaboječim otrokom obetajo blagoslov iz nebes.“

Poldne je.

Florjan, ki je po jutranjem pogovoru z očetom šel po domačih opravilih, pride zopet in se vsede k bolnikovi postelji, ter čaka, kdaj mu bodo oče zopet leka ali kaj družega prinesli veleli. Ni pa še dolgo sedel zamišljen in vtopljen v mnogotere misli, ko začuje od daleč divji hrup, rožljanje vojaškega orodja in ceptanje berzih konj. Urno pa tiho skoči Florjan iz hiše pogledat, kaj in kdo. Zunaj zve od sosedovih, da so jo sovražni Kvadi čez mejo udarili, napadli rimsko posadko, ter celo do Cajzelavra priderli in tu več hiš zažgali. Florjan si v ti sili ne ve pomagati. Posebno ga je skerbelo, kako bi mogel svojega bolnega očeta rešiti. Ker je vsaki sosed le pri svoji hiši ognja branil, se razun Florjana in starega služabnika ni nihče zmenil za bolnika. Florjan tedaj veli služabniku, naj pohiše na prosto zanese, on sam pa poklekne zraven očetove postelje in moli tako-le: „Vsegamogočni, večni Oče! v imenu tvojega sina Jezusa te prosim, da pogasiš divji plamen ognja, da zaverneš sovražnike nazaj, in mi ohraniš ljubega očeta in vse naše posestvo! Tebe pa, najčistejša Devica! in tebe moj angelj varh! prosim, spremi to mojo prošnjo pred Božji sedež, in ga prosita, da mene nevrednega vsliši v tej strašni sili.“

In glej čudo! Bog je molitev nedolžnega dečka uslišal, in je pogasil ogenj, ki je celo selišče v pepel djati žugal, s krotkim dežjem. Pripovedovalo se je celo, da so ljudje nad selom mnogo angeljev vidili, ki so vodo iz polnih posod na goreče hiše lili, in jih tako na Florjanovo prošnjo obvarovali strašnega požara.

Zguba.

Nastali so vroči poletni dni in bolni oče so že tudi toliko okrevali, da so mogli včasih vstati in se sprehajati pod milim nebom. Tako je bilo dano Florjanu še marsiktero sladko uro uživati pri svojem očetu, kterega je prav po otročje ljubil in spoštoval. Pa tudi srečni oče je vidil, kako njegov sin z vsakim dnevom ne le močnejši in večji, ampak tudi umnejši in pobožnejši prihaja; zato se pa je pa tudi veselil, kajti nadjal se je v njem na starost terdne podpore.

Ali letó veselje mu ni bilo dano dolgo uživati; namenil mu ga je bil Bog še z večim pri sebi zamenjati. Ko je jela hladna jesen po svoji vsakoletni navadi listje rumeniti, ponovila se je tudi starčkova bolezen, in po kratkem bojevanji s pelinom tega sveta, mu je Bog dodelil v nebesih sladko plačilo.

Ker vidi, da mu je kmalo daljno pot v večnost nastopiti, da se s sv. zakramenti previditi, blagoslovi svojega sina in tudi svojega starega služabnika, in zaspi v Gospodu.

Florjan sicer po svojem očetu ni nič podedoval, ker vzela je dolga bolezen, kar si je ranjki oče v življenji prihranil, ali zato mu ni bil nejevoljen. Milo se je solzil po dobrem očetu; vendar ni obupal o njegovi smerti, ker terdno je upal, da ga po smerti zopet enkrat vidi in se ž njim sklene.

Večkrat je že Florjan slišal, da ima v Anizi strica, ki je oskerbnik v tamošni delavnici, v kateri so ščite in drugo vojaško orodje izdelovali. Pri njem misli kake službe dobiti, zató se napoti Florjan v ono mesto.

Da bi sovražnim Kvadom, ki so ob cestah na rop stregli, pod roke ne prišel, odrine jo po bližnjih stezah čez gore. Pervi dan svojega potovanja pride srečno

do prve vojaške posadke v Trigosemu, kjer so ga rimski vojaki gostoljubno sprejeli in še silili, naj bi pri njih prenočil; pa ker zavoljo varnosti pred sovražnimi Kvadi ni rad po dnevu dalje potoval, odrine jo še tisti večer naprej. Pri svitu polne lune potuje Florjan lepo mirno dalje, in dospe krog polnoči že verh druge visoke gore, od kodar se ob jasnem dnevu vidijo široke planjave krog Aniže. Tukaj se Florjan vsede na skalo, da bi se nekoliko odpočil. Radovedno se ozira po dobravah od lune razsvitljenih. Ne ozira se pa dolgo krog sebe, ko ugleda kake streljaje pod seboj nekaj se gibati. Od začetka je menil, da je tropa divjine, ki si ob tihi svitli noči živeža išče. Ali oj groza! Kmalo se prepriča, da je le trop divjih Kvadov, pred katerimi se je tukaj prav varnega menil. Ko vidi, da se naglo navkreber proti njemu pomikajo, izroči se Bogu in jo udere naravnost doli do obrežja reke Donave. Tu se skrije v skalnato votlino. V kratkem so tudi Kvadi na tem mestu; pa ker so ga že med potjo iz oči zgubili in je ob reki široka pot peljala, mislijo si, da jo je po cesti odnesel in jo vrežejo ob reki za njim. Čez nekaj časa prileze Florjan iz duplje, ter premišljuje, kam bi se obernal. Pa Bog svojih ne zapusti. Mlad brodnar, ki je med tem čez reko priveslal, vzame Florjana v svoj čoln, in ga pelje urno dalje. Kmalo ju tudi Kvadi zapazijo ter streljajo za njima, ali ker je brodnar izverstno veslati znal, ne dosežejo ju njih pušice. V čolnu pregleduje Florjan svojega molčečega brodnarja, pa bolj ko ga gleda, bolj spoznava, da bi ravno on tisti bil, ki ga je kot častnik že enkrat iz pesti tistih razberzdanih rimskih vojakov rešil. Ko ga tako hvaležno pregleduje, se mu zdremlje in — zaspi.

V spanji vidi zdaj svojega ranjcega očeta, s katerim se prav ljubeznjivo pomenkuje; zdaj zopet divje sovražnike, ki ga od kota do kota preganjajo in lové.

Še le ko je solnce visoko stalo na oboku, prebudi se iz sladkega spanja. Pa kako se čudi, ko vidi, da ni nič več v čolnu, ampak le na zeleni tratici. Ob desni vidi visok gozd in ob levi veliko neznano mesto. Dolgo ne vé, ali je resnica ali se mu senjá. Slednjič le vstane in se napoti proti mestu. Med potjo zve, da je to mesto ravno Aniža, kamor je bil namenjen. Hvali Boga za tolikšno dobroto in se napoti v Anižo.

V mesto pridši pozveduje po cesarski delavnici, in gre na ravnost k oskerbniku. Ta ga prijazno sprejme, pa tudi pové, da njegov stric, prejšni oskerbnik je pred nekaj časom umerl, da mu pa zamore neka gospa Valerija z imenom, ki zunaj mesta svoje posestvo ima, kaj več o njem povedati. To slišati se je Florjanu močno vžalilo, ker menil je, da je s tem tudi njegova sreča splavala po vodi. Ali temu ni bilo tako. Žena tega oskerbnika, kateri se odkritoserčni deček usmili, mu veli sesti, mu postreže z zajterkom, potem pa mu pripoveduje marsikaj zanimivega o njegovem ranjcem stricu. Med drugim mu pové, da je bil ranjki stric bogat, pa neoženjen; da je pa bil vendar zelo pobožen in goreč kristjan, zvest cesarjev služabnik, in do podložnih in ubogih zelo usmiljenega serca, in da ravno zato ga je ljubil vsaki, kdor koli ga je poznal ali kaj opraviti imel z njim.

Od tacih lepih zgledov navdušen, poslovi se Florjan od blagodušne gospé, in hiti iz mesta proti posestvu vdove Valerije. Valerija je bila silo bogata, pobožna, pa tudi od vseh ljubljena in spoštovana vdova. Razun edine desetletne hčerke ni imela nikogar svojega. Bila je še mlada in bi se bila še lahko zopet omožila, toda iz ljubezni do Boga je sklenila se odreči vsi posvetnosti in svoje življenje le keršanski izreji svoje hčerke in drugimi dobrim delom posvetiti. Posebno veliko je bilo njeno usmiljenje do ubozih in zapuščenih

sirot, ki so jo povsod, kjer so jo le vidili ali srečali, ko mater svojo pozdravljali. Ko Florjan k nji pride in pové, da je ranjkemu oskerbniku v zlahti, se ga Valerija serčno zveselí; in ko ji Florjan pove, da je sedaj uboga sirota, ki ne vé kam in kako, veli mu gospa pri nji ostati, da doraste, in mu pové, da mu bo takrat tudi lepo premoženje izročila, kterega jej je ranjki v varstvo izročil.

Koliko vesele in hvaležne čutila so Florjana pri teh besedah presunile, si je lahko misliti. Rad je pozabil vse tuge in bridkosti, ki so ga tlačile od tiste dobe, ko je zgubil svojega dobrega očeta. Rad pa je ostal tudi pri svoji novi materi, kakor jo je bil imenoval, in ji tudi z veseljem vse storil, kar koli jej je le na očeh vidil. S svojim verlim obnašanjem pa se je Florjan svoji novi materi tudi od dne do dne bolj prikupil; in ker blaga vdova sprevidi, da je deček brihten in zelo ukaželjen, dá ga po učenih keršanskih možéh, posebno po duhovnikih, kateri so jo radi obiskali, v verskih resnicah in drugih potrebnih vedah podučiti; skerbela je zanj, kot za lastnega sina.

Tako je rasel Florjan v družbi miloserčne Konstance, Valerijine hčerke, s katero sta se po bratovsko ljubila, na čast in veselje blagodušne vdove, njegove dobrotnice. Ko pa nekoljko doraste, prosi Valerijo, da ga da v vojaške šole. Valerija mu dovoli, in ga pošlje v Anizo, kjer si pri svoji ljubezni do vojaštva v malo letih vse potrebne vojaške znanosti pridobi.

Tako mu je Bog vse dobrote, ktere je iz otročje ljubezni svojemu bolnemu očetu storil, v kratkem prav obilo povernil.

Osoda.

Med tem, ko je bil Florjan v vojaški šoli, je tudi blaga Konstanca dorastla v nježno in zalo devico, kateri gotovo v celi soseski ni bilo enake. Lepše še od nje telesne lepote pa je bilo njeno sramožljivo, čisto in nepokvarjeno serce. Kajti izredila in izobrazila jo je njena pobožna mati na podlagi katoliške vere. Ni čuda tedaj, da so mladenči iz najviših stanov se radi po nji ozirali, in iz tega vzroka njeno mater pogosto obiskovali. Čeravno večidel pagani, se nad njeno vero niso nič spotikali, kajti tudi pagani so že nekdej čednosti in kreposti, ki človeku pravo ceno dajejo in ga čez posvetnost povzdigujejo, po vrednosti ceniti znali. Ali Konstanca ni marala za nje. Poznala je njih pokaženo in pokvarjeno serce. Toliko bolj pa je Florjana ljubila, kajti njegovo blagoserčnost je poznala že od otročjih let. Tudi Florjan ni bil neobčuten za nje prijazno obnašanje. Večkrat je prišel iz mesta jo obiskat, in se ž njo kratkočasit vpričo pobožne matere. Tudi Valerija, ki je Florjanovo nedolžno serce poznala, ga je ljubila in spoštovala.

Med mnogimi mladenči, ki so si up po zali devici delali, bil je tudi bogat urednik iz Anize, Akvilin z imenom. Pogosto je prihajal v njeno hišo. Bil je tudi lepe postave, in po šegi tistih časov izobražen mladenec; tudi je obetal mladi Konstanci srečno prihodnost zagotoviti, ker nadjal se je v kratkem za poglavarja kake dežele izvoljen biti. Ali ker je bil pagan, in skriiven sovražnik kristjanov, zraven pa gerd zapravljivec svojega lastnega premoženja, zato ga pobožna Konstanca ni kaj rada vidila; kajti, zdelo se ji je, da si pagan le njenega premoženja pridobiti zahteva.

Ko se Florjan v Anži izšola, pride zopet nazaj k Valeriji. Zdaj mu je bil čas, si svoj prihodnji stan izvoliti. Valerija mu v to odloči celih osem dni, da bi se mogel zato z Bogom posvetovati in dobro preudariti, v katerem bi tudi dosegel zveličanje svoje duše.

Osem dni mine. Florjan od postov in skerbi ves bled stopi pred Valerijo. S tresočim glasom ji pové, da si je vojaški stan izvolil, do kterega je še ko deček posebno nagnjenje čutil; zraven pa ji tudi odkritoserčno razloži svoje pošteno nagnjenje za Konstanco, ktero bi rad za ženo snubil. Valerija ga na to prav resno pogleda, ter upraša, je le to njegova resnična volja, kar govori. Ko Florjan z nekako boječo serčnostjo priterdi, da mu je resnica, pokliče Valerija svojo hčerko pred se, in ji razodene Florjanovo prošnjo. Konstanca ugledavši zraven matere blagega mladenča, pobesi sramožljivo oči, ter obljubi Florjana rada za moža vzeti, ako je tudi materna resnična volja. Valerija, ki je Florjanove dobre lastnosti visoko cenila, in ga v mislih že sama za moža svoji hčerki odbrala, jima rada dovoli nju želje; in od te dobe postala je zala Konstanca Florjanova zaročnica.

Še tisti dan pride novica, da je Konstanca zaročnica postala, Akvilinu na ušesa, kar je tega malovredneža s silnim sovražtvom do Florjana navdalo. Začel je gerde naklepe zoper njega kovati, in komaj je čakal, kdaj bi se zato nad njim zmaščevati zamogel.

Florjan stopi v vojaški stan. Ker je bil visoke in lepe postave, ga vojvoda rimskih čet v Anži radostno sprejme in vredi med svoje hrabre vojake. S svojim pogumnim obnašanjem v vojskah zoper sovražnika si Florjan v dveh letih že pridobi ime častnika. Ravno to pa je nevošljivega Akvilina še bolj jezilo, in vse žile zdaj napne, da bi mogel Florjana s poti spraviti. S svojim priliznjenim jezikom si je dobil Florjanove vikše na svojo stran in jih podšunta, da ga postavijo na naj

nevarniše kraje o Donavi, kjer se je z sovražnikom boriti moral noč in dan. Pa ravno to, s čimur je Akvilin Florjana vničiti želel, naklonilo je verlemu častniku še večjo čast. Zavoljo mnogih zaslug, ki si jih je Florjan ob reki pridobil, pokliče ga vojskovodja zopet v Anizo in ga izvoli za stotnika.

Zdaj si želi Florjan s Konštanco po katoliškem obredu oženiti. Da bi se ta veselica spodobno obhajati mogla, da Valerija vsega, kar je za pošteno ženitovanje potrebno, pripraviti, in vse hišne sobe prav krasno v red djati; potem povabi vse svoje prijatle k tej slovesnosti. Pa tudi domače kapele, v kateri je imel zakon sklenjen biti, ni pozabila. Po najboljšem obrazarju si da napraviti lepo podobo Marije Device in jo v kapeli nad oltar dene. Tudi stene v kapeli pusti na novo prebarvati in jih z dragimi preprogami olepša, omenjeno podobo pa z venci iz brezbrojnih cvetlic prav krasno okinča.

Pa „človek obrača, Bog pa oberne“. Božja volja ni še bila, da bi se bil Florjan oženil, prihranil si ga je še za vse imenitnejše delo. Tisti večer, ko je drugi dan ženitvanje imelo biti, prihrumí v Anizo strašna novica, da so jo sovražniki s silo čez Donavo uderli, in da žugajo v kratkem priti celo v Anizo. Tedaj zaukaže armadni poveljnik še tisti večer, da gre nekaj vojnih čet nad prederznega sovražnika, ter ga zavernejo daleč čez mejo nazaj. Tudi Florjana je zadela ta težka osoda; on, ki se je serčno veselil prihodnjega dne, moral je ko poveljnik tih čet še tisto noč iti nad sovražnika. Tako se je željno pričakovano ženitvanje odložilo za nekaj časa.

Pogumni Florjan vžuga v malo dneh s svojimi vojaki sovražnika, ga zaderví deleč čez mejo, in mu pobere vse čolne in sila veliko vojaškega orodja. Zato pa mu doní od vseh strani nepričakovana slava, in voj-

voda vesel tacega junaka, izvoli ga osebnega sporočnika le-te slavne zmage k cesarju v Rim.

Akoravno je bilo to opravilo zelo imenitno in častno za Florjana, vendar mu je bilo zelo bridko, ker moral je ženitvanje zopet za dalj časa odložiti. K tej žalosti prišla pa je še druga. Zvedilo se je namreč, da so ravnokar rimski kervoloki sv. Maksimiljana škofa v njegovem rojstnem kraju v Celju umorili. Šel je ta sveti mož pred nekaj časom iz Aniže v Celje, kjer je od paganskega poglavarja vjete kristjane tolažil in v veri poterjeval. Pa sirovi malikovavec dá tudi njega prijeti, in ga za keršansko vero, katero je Maksimiljan do smerti razširjal, ob glavo djati.

Ta žalostna prigodba je močno poterla Valerijo in vse kristjane v Aniži; posebno pa je Florjana presunila, ker vidil je, da sovražniki katoljske cerkve svoje prvo sovraštvo do nje obnavljajo. Žalosten tedaj, prav žalosten se poslovi Florjan od svoje neveste, njene matere in drugih pravih prijatlov, in potuje čez slovenske gore in planjave proti Rimu.

V Rimu.

Ko Florjan proti Rimu potuje, preseli se pobožna Valerija s svojo hčerko v mesto, kjer se je pred vsakterimi napadi in nevarnostmi, ki so posebno kristjanom čedalje bolj žugati jele, bolj varno mislila, ko na svojem posestvu. Akvilin pa, ki je menil, da se je ona le iz prijaznosti do njega tje preselila, začne jo vedno bolj pogostoma obiskovati. Skerbel pa je še pred, da je vojvoda Florjanu take posle do cesarja izročil, ktere so ga imele zelo dolgo v Rimu zadrževati. Pa to mu ni bilo še zadosti; tudi liste, ktere sta si Florjan in Konstanca dopisovala, si je na zvito vižo pridobiti znal in jih potem hudobno vničil. Ko zapuščena Konstanca

vidi, da je vse njeno pričakovanje saj kakega lista iz Florjanovih rok zastonj, začne iz žalosti po njem bolehati in vidno hirati. Med tem ko Konstanca doma žaluje in veni, je Florjana rimski cesar prav milostno sprejel. Zavoljo junaške zmage ga očitno pohvali in ga postavi za nadčelnika severnih čet v Cajzelmavru.

Marsikdo Florjanovih verstnikov bi se bil pri toliki časti veselil in še morebiti prevzel; ali Florjan se pri vsi njegovi časti le nesrečnega čuti, ker vidi, da bolj ko je od carja ljubljen, teže mu bo keršansko vero očitno spoznati, zoper katero je malikvavski Diodoklecijan ravno kar zopet ostro zapoved po celem cesarstvu razglasiti dal. Zraven pa ga je sklelo, da vkljub vsemu prizadevanju mu že toliko časa ni mogoče od svoje oddaljene neveste in njene blage matere, kaj gotovega zvediti, ker na mnogo listov, ki jima jih je pisal, še nobenega odgovora ni dobil.

Pred odhodom iz Rima misli Florjan, se tudi pri sv. Očetu papežu oglasiti, ter jih kakor zvest sin sv. katoliške cerkve za blagoslov poprositi. Toraj zasede konjiča in jaha proti njih stanovanju. Ali, božji sklepi so čudni! Ravno prijaha do njih stanovanja in hoče s konja stopiti, ko se omotičen zgrudi in pade. Ubil bi se bil lahko na kamnitem tlaku, ko bi ga božja roka ne bila obvarovala. Usmiljeni ljudje mu priskočijo na pomoč ter ga odnesó v bližnjo hišo bogate Rimljanke Agle.

Blagodušna Agla mu streže, kar more in pošlje po naj boljšega zdravnika v mestu. Zdravnik spozná, da je Florjanova bolezen zelo nevarna, in da le počasi, pa pri dobri in skerbni strežbi kedaj ozdraveti zamore. Volja božja je naklonila, da je prišel Florjan v hišo keršanskih ljudi. Agla, kristjana, je imela zraven mnogo služabnikov in poslov tudi keršanskega oskerbnika Bonifaca po imenu. Temu oskerbniku izroči Agla Flor-

jana. Bil je pa Bonifaci zelo usmiljenega serca, zato je tudi rad prevzel skerb za bolnega vojšaka. Velikrat pa mu je Agla še sama stregla, kajti nadjala se je še večje slave pri ljudéh.

Bogata Agla je veljala zavoljo telesne lepote, radodarnosti in mnogih drugih telesnih in dušnih prednosti v velikem mestu kot prva gospa. Vse se ji je vklanjal, vse jo je ljubilo in spoštovalo. Ali pri vseh njenih dobrih čednostih je zala gospa pred Bogom le malo veljala, zato ker vse njene dobre dela niso izhajale iz pravih keršanskih nagibov, ampak le iz puhle slavoželjnosti. V spolnovanji keršanskih dolžnosti bolj poverhna in merzla in zraven gerdim strastim vdana, živela je z Bonifacom v gerdi pregrešni zvezi. Bonifac je bil zal in mlad Rimljan, kateri je zavolj svojega usmiljenja do ubogih daleč okrog slovel. Kedar koli so bile zbirke za uboge, ali pa za poškodovane, vselej je daroval prvi in naj obilnejše iz lastnega premoženja; pa tudi od gospé je vedil vbogim mnogo dobrot nakloniti. Zavolj tega je tudi v važnih zborih njegova beseda dosti veljala; kajti vsi, kateri so kterikrat njegove dobrote vživali, so za njega glasovali. Ali žalibog! tudi njegove dobre dela niso izhajale iz ljubezni do Boga, marveč iz posvetnih nagibov. Zraven tega pa je Bonifac še druge slabosti imel; bil je pijančevanju zelo vdan, iz česar je izviral njegova silna togota in mnogo družih strasti.

Ali božje usmiljenje je neizmerno. Bog jima vsled nju usmiljenja do vbozih svojega zvestega služabnika Florjana pošlje, da ju z lastnim izgledom s slabe poti odverne in ju k pravemu spoznanju samega sebe pripelje.

Florjana je kuhala huda vročina. V tej bolezni se mu je zelo mešalo in po več dni je ležal v nezavednosti. Pa komaj se mu je na bolje obernilo, prosi svoje dobrotnike, da mu pošljejo po katoliškega duhovna.

Florjan se tedaj da s sv. zakramenti za večnost pre-viditi. Ali zdaj še ni bila volja božja, da svet zapusti. Od dne do dne mu začne na boljše iti. Ko je okreval, hodi ga vsaki dan katoljski duhoven obiskovat, in ž njim sta se mnogo lepega o sv. katoljski veri pogovarjala. Tudi Agla je rada poslušala njune pogovore in je rada prihajala v njegovo sobo. Ko Florjan spozna njeno strastno in zapeljano serce, se mu Agla v serce zasmi. Pri vsaki molitvi se je spominja, ter prosi Boga, naj bi ji on po svojem usmiljenji in dobro ti dodelil svojo milost, in jo vzdignil iz blata grešnih strasti, ter pripeljal na pravo pot izveličanja.

Spreobrnitev.

Florjan je v hiši Aglini kmalo ozdravel; in dan njegovega odhoda iz Rima je bil že odločen. Dobil je Florjan zopet svojo prvo rudečnost; postal je zopet tisti rudečobeli vitez z visokim životom, rumenimi lasmi, in bistrim živim pogledom, kakor je bil pred boleznijo. Kedar je stal v bliščeči vojaški opravi, s svitlo čelado na glavo, zavrt v rudeči plašč, menil bi, da vidiš nebeščana pred seboj. Nič manj, ali pa še bolj pa se je svetila njegova duša, obdarjena z vsimi tistimi lastnostmi, katere Bog svojim ljubljencem obilo dodeluje. V bolezni, ki jo je bil prestal, dal mu je Bog še bolj spoznati nečinurnost in praznoto vseh posvetnih reči. Zatoraj si je za terdno sklenil, tudi zanaprej po sv. veri zvesto živeti, in svoje hude nagnjenja še bolj krotiti in berzdati. Sklenil je, vojskovati se ne samo za cara in domovino, ampak tudi zoper svoje meso in svet.

Agla, katere je čutila neko posebno nagnjenje do lepoličnega mladenca v popačenem sercu, želela si je večkrat na skrivnem tudi njega v svoje zanjke vjeti. Ali njeno prizadevanje je bilo zastonj. Florjan se s

pomočjo božjo ne da odverniti s tiste zveličavne poti, ki jo je nastopil že v otročjih letih. Slednjič je le spoznala, da vse njeno orožje ji nič ne pomaga zoper terdno voljo verlega Florjana. Spoznala pa je tudi, da ves njeni vunanji lišp in vse njene prednosti, zavolj katerih jo je svet tako ljubil in čislal, niso nič proti lastnostim tega mladega vojaka. Čudila se je, da tako izobražen in olikan človek, in tako junašk vojak, ko je Florjan, svet z njegovo lepoto zametovati, Boga pa tako preserčno ljubiti zamore. Večkrat je čula pri vratih njegove spavnice, kako preserčno in goreče je Florjan molil. Posebno pa se je čudila njegovi ponižnosti in krotkosti, s katero je marsktero težavo prenašal. Od tako lepih zgledov mladega vojšaka vsa ginjena, začne iti sama v se in premišljevati svoj žalostni dušni stan. Tudi Bonifacu se je Florjan s svojim verlim obnašanjem tako prikupil, da ga je ko brata rad imel. Tudi on je jel zapuščati vse slabe tovaršije in pregrehe.

Vse drugači pa so bili nju prijatli. Vidivši, da se Agla posvetnih tovaršij in veselic bolj in bolj ogiblje, začno jo skrivnih zvez z mladim vojšakom na sumu imeti. Pri vsaki priložnosti jo ujedajo, da tujcu več ljubezni skazuje, ko njim. In ker slednič vidijo, da celo nič ne opravijo, začno Florjana smertno sovražiti. Posebno hudo sovražnika bila sta mu dva bogata starašina. Sklenila sta ga umoriti in si ga s pota spraviti, naj velja kar koli hoče. Priložnost kmalo najdeta.

V tihi noči pritavata in hočeta izpeljati svoj nečloveški namen. Pa Bog čuje nad pravičnim. — Ko v prednjo sobo prideta, ugledata hudobneža bliščečega nebeščana, kateri je pred spavnico klečal in ju zagledavši jima z desnico pertil. Morivca osupneta in kar z mesta ne moreta; in Florjanova služabnika ju primeta in pred gospoda pripeljata. Pa Florjan viditi nju skesano serce, s katerim sta ga odpuščanja prosila,

ju posvari, potem pa blagodušno izpusti. — Ta dva človeka sta se potem tudi resnično spreobrnila, sta zapustila malikovavstvo, se dasta kerstiti, in postaneta pozneje tudi goreča mašnika.

Slovo.

Dan odhoda se je približal.

Dva dni pred njegovim odhodom, stopi služabnik v izbo ter pove Florjanu, da je zunaj gospod, kateri bi rad ž njim govoril. Florjan mu veli notri. V hipu stoji Akvilin, ta je bil tisti gospod, v sobi. Florjan se začudi nad njegovim prihodom, sprejme ga prav radostno, ter mu veli sesti.

„Oj, kako me veseli te še živega in zdravega najti!“ začne zdaj Akvilin.

„To se imam zraven Boga moji gospodinji in njenemu oskerbniku zahvaliti“, odverne Florjan.

„Kaj hočeš s tem reči?“

„I, kaj! — bolan sem bil, in v le-ti hiši sem pri obilni postrežbi, ki sta mi jo ta dva dobrotnika skazovala, zopet ozdravil.“

„Povej mi pa, kaj je tebe sem pripeljalo?“

„Kaj? — mene? glej, prestavljen sem k tukajšni deželni oblastniji.“

„Ravno prav! Ti prideš iz Anize; povej mi, kaj je todi kaj novega?“

„Druzega nič, kakor da tamošni deželni oblastnik nekaj boleha, in da, težko če ne, bo v kratkem šel pod zemljo.“

„In kako stoji s sovražnimi Kvadi?“

„Ti sploh še mirujejo, le semtertje so kake praske med posameznimi vojaki.“

„Kaj pa Valerija in njena hči počnete; ste še zdravi?“

„Toliko mi je znano, da še živite, in da Konstanca že več časa hudo boleha; kaj več o njih ti pa ne vem povedati, kajti zavoljo veliko opravič nisem prišel dostikrat k njima.“

„Kaj? ali Konstanca bolna?“ popraša ga Florjan plašen.

„Ja bolna, in menda ravno zavoljo tvojega molčanja.“

„Kaj, zavoljo mojega molčanja! To ni mogoče. — Pisal sem jima gotovo vsak mesec; ravno včeraj sem še zadnji list od tukaj poslal.“

„Za gotovo ti povem, Florjan! ne Valerija in ne njena hči niste prejele kekega lista od tebe.“

Florjan zdaj svojega prijatla sumljivo pogleda, potem pa reče nekako bolj otožen: „To mi je huda zastavica; upam pa jo kmalo sam razvozlati. Glej tudi jest sem poslan v Cajzelmaver; gredoč grem pa v Anizo obiskat svoje prijatle.“

Kdaj se misliš tje odpraviti?“ reče Akvilin s hinavskim posmehom.

„Po juternjem“, odverne Florjan.

„Pravo! to me veseli. Upam, da se te bodo prijatli ondi zelo obveselili! —“

Na to ga pelja Florjan k Agli in Bonifacu, ter ga jima kot svojega prijatla predstavi in priporoči. Oba ga sprejmeta prav vljudno, ter ga povabita, da ju še večkrat obiše.

Preden se Akvilin od Florjana poslovil, mu obljubi ga še enkrat prihodnji dan obiskati. Ali drugi dan Akvilina ni blizo. Florjan ga gre tedaj sam domu iskat, pa od Akvilina ni duha ne sluha.

Agla je želela še zadnji večer pred Florjanovim odhodom njemu v čast veselico napraviti, h kateri je

mislila tudi dvanajst izverstnih gerških plesavk in mnogo prijatlov in prijatic povabiti. Pa Florjan ni pripustil te časti.

Popoldne predzadnjega dneva se je sprehajal zadnjikrat z Aglo in Bonifacom v senci koščatih palm po vertu.

V koncu verta stala je mala kapelica, ktero je Agla v spomin in zahvalo za Florjanovo ozdravljenje sozidati dala. Nad kapelico bliščal se je zlati križ, znamenje našega odrešenja.

Ko prikorakajo do kapelice, jo Agla pervikrat odpré, in potem stopijo spodobno vsi trije notri. Nad altarjem je bilo terpljenje našega Gospoda izobraženo; na desni stranski steni pa je bilo njegovo vstajenje, in na levi poslednja sodba prav živo namalana. Florjan, ki še do sedaj te kapelice ni vidil, se kar čudi nje mojsterskemu izdelku; še bolj pa ga nje znotranja krasota z veseljem navda. Od velicega veselja za to častno napravo, ne ve, kako bi se dobrotnikoma zahvaliti mogel. Po dolgem pregledovanji in premišljevanji v ti krasni kapelici se podajo ginjenega serca vsi trije k večerji.

Po večerji, ki so jo danes skupaj imeli, se dasta Agla in Bonifac po naprošenem mašniku spovedati. Storila sta namreč oba vpričo Florjana sklep, odslej svoje življenje le Bogu posvetiti.

V Aníži.

Drugo jutro, ko je solnce s svojimi pervimi žarki zlatilo verhove zahodnjih gorá, pride mašnik spovedance obhajati. Pri odprtih vertnih vratih, katerih podboji so bili z venci in palmovimi vejami okinčani, so že čakali Agla, Bonifac, Florjan in mnogo povabljenih kristjanov mašnika, ki so prinesli sv. rešno Telo. Ko so jih maš-

nik blagoslovili, spremijo jih vsi sparoma skozi palmov drevored po beli, s peskom nasuti in z mnogimi cvečicami natreseni stezi proti omenjeni kapelici konec verta. Skerbna Agla je še prejšni večer skerbela, da so njeni posli, za ta veličasten dan, kapelico lepo ozaljšali. Oltar je bil z mnogobarvnimi venci in zalimi vejicami prav zalo okinčan; na oltarji stali so sreberni svečniki, v katerih so gorele sveče, in pred altarjem je visela pozlačena svetilnica, v kateri je gorela večna luč. Tudi stene so bile ozaljšane, in po njih so bile drage svilnate preproge prepete; tla so bile pogerunjene z novim rudečim škerlatom. — Človek, ves ta kinč v kapeli viditi, menil bi, da znajde se v raji.

Ker kapelica ni bila zadosti prostorna, grejo le Agla, Bonifac in Florjan z enim starim vojaškim slugom za mašnikom notri; drugi povabljeni kristjani in posli pa ostanejo zunaj, kjer so se pri odpertih kapelnih vratih klečé vdeleževali sv. daritve, ki jo je častiti mašnik pervikrat na tem mestu opravljal. Veliko serčnih in resničnih zdihljejev je puhtelo na tem mestu iz njih serc proti nebu! — Vsled gorečih molitev, je Bog pri ti priči svojo milost obilo razlil nad spreobrnjenca Aglo in Bonifaca; solze, znamnje notranjega kesa, so jima s curkom lile po obrazih.

Po opravljenih molitvah spremijo verni mašnika zopet nazaj do vertnih vrat, in tu se je Florjan od njega za vselej poslovil.

Ura britke ločitve je bila.

Agla, ktera je bila nekaj časa sem vsa nekako spremenjena, stopi zadnjikrat vsa prepadena in solzna v izbo, se verže pred Florjanom na kolena, ga prosi odpuščenja za vse, s čemur ga je kaj razžalila, in se mu lepo zahvaljuje za vse lepe zglede in opomine, s kterimi jo je rešil iz golti večne smerti in jo na pot zveličanja pripeljal. Ali ponižni Florjan jo naglo vzdigne,

in pravi, da je le on njeni dolžnik, ker ga je, čeravno tujca, tako gostoljubno sprejela, in mu v boleznih z vso skerbjo stregla. Dalje jo prosi, da nikdar ne zapusti več poti, ktero je nastopila, in naj se ga v molitvah spominja, kakor je tudi on v svojih prošnjah nikdar pozabil ne bode.

Tudi Bonifac, ki je do sedaj od daleč stal in čul nju pogovor, je bil prav ginjen od nju slovesa. Tudi on se Florjanu približa, ter se mu zahvaljuje za čast in prijateljstvo, ktero mu je skazal; tudi on terdi, da le po njegovih lepih zgledih spodbujen, je zamogel se večletnemu gerdemu pijančevanju, izvirku raznih pregreh, za vedno odpovedati. Tudi on mu obljubi vpričo gospé, da hoče odslej ne le po imenu, temuč tudi djavno spoznovati sveto vero.

Po kratkem obedu, ki ga je Agla sama napravila, se Florjan zadnjič poslovil, zasede berzega konja, ter odjaha s svojima služabnikoma iz večnega mesta.

Ni pa še iz mesta, ko prijaha oddelek cesarskih konjikov za njim, kateri mu po kratkem pozdravu povedó, da so poslani od vojvoda, da ga častno spremijo do perve postaje. Florjan se jim v svoji ponižnosti zahvali za to čast in jih hoče nazaj poslati; pa častnik tega oddelka mu sedaj odkritoserčno razloži, da je v okolici mesta dosti njegovih sovražnikov, kateri bi ga znali na poti nadlegovati; in ko mu častnik le dalje prigovarja, se Florjan vdá njegovi dobri volji, ter jaha obdan od mnogih spremljavcev iz mesta.

Kar je častnik pripovedoval, to se je v resnici prigodilo. Komaj dve uri od mesta, so ga čakali najeti tolovaji za nekim zidom poleg ceste. Ko Florjan tje prijaha, skočijo nanj, vendar njegovi spremljevalci, kterih se ti zločini nadjali niso, priskočijo, rešijo Florjana, jim poberó morivno orodje, ter jih zvezane odpeljejo v Rim. Zopet je spoznal nadčelnik, da so se besede

bolnega očeta nad njim spolnile. Zahvalivši se Bogu za čudno rešitev, jaha veselo naprej.

Ozrimo se nekoliko na Akvilina. Od tiste dobe, ko je Akvilin svojega prijatelja v Rimu obiskal, nista se s Florjanom več vidila. In tudi tedaj ga je Akvilin le zato obiskal, da je bolj na tanko zvedil, kdaj misli iz Rima odriniti. Ravno on je bil tisti, ki je tudi štiri tolovaje najel, da bi Florjana med potjo umorili, kar so v Rimu pred sodbo sami obstali. Ali on, izurjen lažnik, je s svojo gladko besedo sodnika prekanil in se pred svetom prav lepo opravičil. Od seh mal je Akvilin Florjana še bolj sovražil.

Ker je rimski car kristjane iznova preganjati jel, in je najhujšim sovražnikom kristjanov narviše službe podeljeval, si je tudi Akvilin želel s svojim sovraštvom proti kristjanom kakó prav imenitno službo doseči. Prosil je tedaj svoje vikše, da so ga v Rim predstavili, da bi svoje želje toliko lažje izpeljal.

Po večdnevnem potovanji dospe Florjan zopet nazaj v svojo domovino, po kateri je hrepenel že toliko časa. Vidil je zopet domače gore, ktere so bile zavolj prigodnje zime že z debelim snegom pokrite. Pihala mu je sicer merzla sapa iz daljnih snežnikov naproti, ali vse to ga ni nič strašilo, saj mu je bila ostra zima v domačih gorah že od otročjih nog znana.

Bilo je do Anize še dan hodá; zato prenoči na zadnji postaji v neki gostivnici. V ti noči je imel čudne sanje. Sanjalo se mu je, da ga je bil Bog k sebi v nebesa poklical; poslal je za to angele, da ga grejo iskat. Po dolgem iskanji ga najde en angelj spijočega na visoki skali v sredi reke Anize. Tu prosi angelj ribice, ki so krog njega plavale, da ga zbudé. In res, te živali ga tako dolgo s plavutami božajo, da se prebudi. Ob kraji reke ga čaka Konstanca, njegova zaročnica, v podobi krilatca, ktera mu nestrohljiv venec,

spleten iz rajskih cvetic, na glavo položi, in ga tako ovenčanega v nebesa odpeljá.

Florjan se prebudi in neznan nemir se loti njegovega serca. Drugo jutro vstane na vse zgođe, ter jezdi dalje proti Aniži. Kmalo popoldne dospe v zaželjeno mesto. Ondi gre naravnost k Valeriji. Njegovo prvo uprašanje je bilo, je li Konštanca še živa? — Ali Valerija mu vsa zajokana pové, da Konštanca ni več, da so jo ravno prejšni dan pokopali. — Kdo zamore popisati, kako bridko so presunile Florjana te besede? — Velike žalosti zakrije svoj obraz in toči mile solzice. — Velika žalost je zaperla obema besedo. Molčé ga tedaj spremi v svojo hišo.

Ko se Florjan počije in malo okrepča, pelje ga Valerija k gomili ranjce hčerke. Tu mu pokaže truplo deviško, katero je počivalo v belem, iz marmeljna vsekanem grobu, in čakalo prihodnjega vesoljnega vstajenja. Mile solzice se jima pri pogledu mertve vdirajo in tečejo po obrazih, med tem ko goreča molitev iz njih ginjenih serc proti nebu puhti.

Ostal je Florjan še nekaj časa pri svoji drugi materi v Aniži. Eden družega sta tolažila po britki zgubi blage Konštanca; potem pa jo odrine v Cajzel-maver, kamor ga je klicala vojaška dolžnost.

Tu je preživel Florjan nekaj let v vojaški službi. S svojim hrabrim obnašanjem se je vsim vikšim tako prikupil, da si ga je vojskovodja sam za svojega najljubšega prijatla zbral, in se ž njim o vsakem početji posvetoval. Ali čeravno je imel tu v svojem rojstnem kraji dosti prijatlov, kateri so ga zavoljo njegove blagoserčnosti in moškega obnašanja serčno ljubili, vendar nikdar ni bil več kaj vesel. Žaloval je še vedno po ranjci Konštanci. Vedno bolj temen je postajal njegov obraz in nobeno veselje tovaršev ga ne more več zvedriti. Deržal se je bolj samotno, in je na tihem Bogu

svoje britkosti toževal. Edino tolažbo je nahajal v Bogu in v tem, da je vdovo Valerijo vsako leto enkrat za več dni obiskat prišel, kjer je sočutni dobrotnici vse rane svojega serca odkrival.

Pa tudi svojih dobrotnikov v Rimu ni pozabil; mnogokrat jima je dopisoval in se ž njima po pismih pogovarjal.

Preganjanje.

Približalo se je četrto stoletje po Kristusu; ž njim pa so se približali tamni in žalostni časi za pravoverne kristjane. Sovraštvo in preganjanje pravovernih, katero je do sedaj le po nekterih deželah mogočnega carstva divjalo, se je spremenilo v tretjem letu četrtega stoletja v splošno divjanje, katero je v celem carstvu ter-pelo neprenehoma celih deset let!

V prejšnjih treh stoletjih bilo je sicer nekterokrat preganjanje pravovernih po deželah oklicano in tudi iz-peljevano, ali nikdar tako vesoljno in s tako silovitostjo, kakor sedaj. Maksiminijan da berž po svojem nastopu ko sovladar po celem carstvu oglasiti, da naj se kristjani polové, in malikom darovati silijo, nevhogljivci pa naj se pomoré. Ker je bil vladar Dioklecijan sam malikovavec, ga je Maksiminijan lahko na svojo roko dobil. Dopovedoval mu je, da vse vojskine zgube in vse druge nesreče le od tod izvirajo, ker on kristjane v svojem carstvu terpi, in da se ravno zató rimski bogovi nad cesarstvom togoté.

Cesarji so sicer že v prejšnjih letih preganjanje kristjanov zavkazovali; ali ker te povelja niso bili vselej po vseh deželah z enako ostrostjo izpeljane, in so mnogokrat še malikovavski deželni poglavarji sami iz pre-pričanja k pravi veri prestopili in se kerstiti dali, jela se je sveta vera po vsem cesarstvu lepše in lepše raz-

cvetati. V mnogih krajih so že smeli kristjani kapele zidati in tudi očitno božjo službo opravljati. Ali zaveržencu v peklu keršanska pobožnost ni bila po godu; v svoji nezmožnosti zoper pravoverne si je pridobil več pomagačev na zemlji, zmed katerih je bil kervoloki Maksimijan menda njegov prvi pomagavec.

Tudi kervoloki Akvilin je dosegel, kar si je že davno želel. S svojim sovraštvom do kristjanov se je vladi tako prikupil, da postavijo ga v Aniži za deželnega glavarja.

Valerija to zvedši, umakne se iz mesta zopet na svoje posestvo, in živi ondi prav sama za se. Tudi Florjanu se jame gnjusiti, s takim terdoserčnežem kaj opraviti imeti, kajti spoznal je, da čeravno se je Akvilin v prejšnjih letih rad s kristjani družil, ga vendar vse te družbe niso nič prerodile in poboljšale.

V svoji ošabnosti in togoti ukaže Akvilin, naj se kristjani na vso moč preganjajo in zatirajo.

Dan za dnevom mu beriči trume kristjanov skup gonijo, da bi malikom darovali in pravo vero zatajili. Mnogo mlačnih kristjanov je iz strahu pred mukami in smertjo svojo vero zatajilo, ali veliko več jih je raji najhujše muke in tudi smert prestalo, ko pa da bi bili zatajili pravo vero.

Kervoloki Akvilin si vsaki dan nove in grozovitejše muke za pravoverne izmišlja; pa s tem je le vsaki dan manj kristjanov oplašil: iz ljubezni do Zveličarja so kristjani sami pred njega stopali, ter mu pravili, da so kristjani.

Pagani viditi toljko gorečnost pravovernih, ktere je Bog tudi v mukah čudežno stanovitne ohranil, hitijo od vseh strani skup, se dajo kerstiti, in veselo umerjejo za Jezusa!

Enkrat ukaže Akvilin štirideset kristjanov viših stanov prijeti in zapreti, ter jih da zavolj njih stanovit-

nosti v veri prav grozovito mučiti. Florjan le to njegovo silovitost zvediti, se ne more več zderžati, da bi ga pred tem sirovim obnašanjem po prijateljsko ne posvaril. Okrepčan z večno popotnico, katero je pred vsakim imenitnejim opravilom prejel, in gnan od sočutja do kristjanov, se priporoči Mariji in svojemu angelvarhu, in se poda v Anizo.

Blizo mesta sreča verli Florjan tropo jezdicov, kateri so na kristjane stregli. Ker jih na prvi vid pozna, da so Akvilinovi beriči, upraša jih, kam da jahajo in kaj da iščejo. Ko mu povedó, da jih pošlje deželni glavar kristjane lovit, jim reče junaški mladeneč: „Ako res kristjane iščete, ne hodite dalje; glejte, jez sem tudi kristjan! kar mene peljite k sodniku.“

Beriči se začudijo nad takim govorom, in se ga ne upajo prijeti. Pa Florjan ne odjenja, da ga peljejo pred Akvilina.

Zlobni Akvilin Florjana pred seboj viditi, razveseli se v svojem hudobnem sercu, da mu je dana priložnost, se znositi nad njim, ki ga je iz cele duše sovražil. S hinavskim smehom in prijaznostjo ga vpraša, po kaj da pride, in s čem bi mu mogel postreči. Pa Florjan poznavši njegovo hinavščino, ga prav resno pogleda in reče: „Zvedil sem, da že več časa nedolžne kristjane preganjaš in moriš; zato sem prišel sam k tebi, da te po prijateljsko opomnim nečloveškega djanja. Pa prevzetni Akvilin nezmenivši se za njegovo prijazno svarjenje, Florjanu togotno odverne: „Kaj si mar tudi ti kristjan, da se za nje poteguješ? Ne veš li postav cesarskih, ki ostro prepovedujejo keršansko vero?“ — Florjan odverne na to prav serčen: „Tudi jez sem kristjan, in se nikaar ne sramujem tega slavnega imena!“

Komaj je Florjan te besede izustil, pokliče Akvilin svoje beriče, in mu pravi: „Florjan! rečem in svetujem ti, da daruješ malikom, kakor je storilo že več tvojih pri-

jatlov, vojaških častnikov." Ali pogumni Florjan odvrne nepreplašen: „Kot vojak sem dolžen, ubogati svojega cesarja v vojnih zadevah; ali v verskih rečeh mi nihče ukazovati ne more; in če na to pride, tudi raji umerjem, ko da bi pa svojega Boga in kralja zatajil!“ Oslepljeni trinog od togote ves bled, ukaže na te besede Florjana zvezati in hudo bičati, ter mu z železnimi žreblji meso z života tergati. Ali Florjan pri vsih mukah ostane terden in stanoviten v veri, ter glasno hvali Boga, da je tudi njemu priložnost dana, svojo vero tudi v terpljenju pred svetom pokazati.

Ko terdoserčni Akvilin v svoji sramoti vidi, da nič ne opravi, ukaže ga na visoko berv peljati in ga ondi v reki Anizi vtopiti. Ko ga tje pripeljajo povzdigne Florjan svoje oči proti nebu in pomoli zadnjo molitvico, v kateri zahvali Boga, da ga je vrednega storil terpeti in umreti za pravo vero. Potem mu privežejo rabeljni kamen na vrat in ga veržejo v globoko reko.

Mnogo ajdov, ki so vidili serčnost tega mučenika, se je spreobrnili, in se po zgledu Florjana raji umoriti dalo, kakor da bi bili zatajili pravo vero. Bog pa svoje ljubljence tudi po smerti še dostikrat povelečuje. Dopusil je, da je reka mrtvo telo Florjanovo blizu mesta na neko skalo položila. V prihodnji noči pa se mučenec sam Valeriji prikaže, ter ji pove, kje da leži njegovo truplo. Še tisto noč vstane Valerija, ter da truplo po služabnikih poiskati in pokopati na svojem posestvu.

Mnogo čudežev in dobrot je na njegovo priprošnjo Bog tistim dodelil, kateri so se mu na njegovem grobu priporočili. Kristjani so si ga tudi varha zoper ogenj izbrali, in zato po vsem keršanskem svetu, posebno tudi med Slovenci, dan njegove smerti (4. maja) častno praznujejo z obhodom ali procesijami.

O keryoloku Akvilinu se pripoveduje, da se je sam umoril, in tako prejel svojo davno zasluženo kazen.

Nekaj let potem so kristjani nad gomilo Florjanovo sozidali krasno cerkev, katero so pa sovražne vojske v poznejih časih poderle. Pa slavni škof Vojteh jo je dal zopet pozidati, in jo izroči častitim očetom Avguštinom. Še zdaj je brati na onih cerkvenih vratih naslednji napis: „Florjan, rojen v Cajzelmavru na spodnjem Avstrijanskem, je bil za cesarja Dioklecija od Akvilina v reki Anizi vtopljen in je tako prejel venec mučeniški.“

Tudi Bonifac je umerl kot mučenik za keršansko vero; Agla ga je dala prav slovesno v Katakombah, t. j. v podzemeljskih jamah v Rimu pokopati. Odsehal se je Agla vsemn posvetnemu popolnoma odpovedala in svoje življenje Bogu posvetila. Tudi o njej se pripoveduje, da je sklenila svoje življenje kot mučenica in Jezusova nevesta.

Poslovenil A. Gros.

4.

Ena pravdarjem za preudarek.

V Normandiji na Francoskem je imel grof Vilarski prav prijazen gradič, ki se mu je zavolj lepote reklo „Krasovid“. Grof ga je tako lepšal in zaljšal, da so ga od daleč gledat hodili. Grof umerje in po njegovi smerti sta se jela dva njegova najbližnja sorodnika: vitez Kastilski in mladi grof Boyiljski pravdati za grad. Oba bi ga bila rada imela in nobeden ga ni hotel drugemu prepustiti. Vzela sta vsak svojega dohtarja ali

pravdnika. Iz tega pravdanja se je izcimila na eni strani terdovratnost, na drugi strani pa nevoljnost. Za odstop sta si že ponujala denarje in blago, ali vse za- stonj. Denar in blago je dajalo bogastvo, toda Kraso- vid je pa dajal nekako imenitnost posestniku, češ, naj lepši grad v celi Normandiji je moj, in pa verh tega tudi zadovoljnost dobljene pravde. Zato sta pa tudi rekla, da se bota raje celo življenje pravdala, kakor pa pogodila.

Eden teh pravdarjev je bil nekaj v rodu z glasovitim abéjem Senpjerjem. Ta bi ju bil rad pomiril, da bi se bila pogodila, pa je zato šel večkrat k enemu in dru- gemu. Ali kaj pomaga um, dokler jeza terpi, kaj opravi pamet pri terdovratnosti?

Nekega dne sta bila oba, vitez in grof, ob enem v gradu Krasovidu, ker jima je kos zdrave pameti in dobra odreja branila sovraštvo očitno na somenj nositi. Oba zaupata abéju svojo nevoljo, posebno pa denarno zadrego. Ta zadrega pa ju ni premogla, da bi se pomirila in po- godila, naredila ju je le še bolj terdovratna. Ko je Sen- pjér prevedil, da dokazi nič ne pomagajo, prime stvar od druge strani. Prosi ju neki večer, da bi mu dovo- lila neko pripoved brati in mu po tem povedala, kaj mislita od nje. To mu dovolita rada in abé jima bere to-le pripoved:

Med neštevilnimi otoki neizmerno velike reke Misi- sipi sta dva srednje velikosti in jako rodovitna. Žito tam kar divje raste, drevje se vse šibi od sadja, germovje je polno sliv. Ta obilnost vabi jelene in lose, ki dajo lovcom bogat plen. Zalivi, ki jih je od sile ob bregu, vsi mergolé od belih rib, ki se dajo brez truda loviti.

Na teh dveh otokih sta prebivala samo dva člo- veka, Mahij in Barko. Mahij je živel na zelenem, Barko na golem otoku. Bila sta si dobra soseda in sta večkrat eden k drugemu v vas zahajala. Živela sta v

miru in slogi. Mahij je bil lovec, Barko pa ribič, in to, kar sta vjela, sta med seboj zamenjevala in po tem takem oba dobiček imela. Bila sta oba enakih želj in enakega premoženja, živila sta se s tem, kar sta jima otoka dajala. Stanovala sta vsak v svoji koči, ki sta jih iz količja, vejevja in listja napravila. Obleko sta si delala iz losovskih kož; drugega kinča nista imela kakor orlove peresa ali posušene jagode, ki so rasle po germovju.

Nekega dne najde Barko neki ribi v želodcu zlat polokrožec, ves s pisanimi dragimi kamenčki okinčan. Bil je to kak glavniček, kakor jih imajo Španijolke, da si lase ž njimi vkup deržé. Barko, ki še ni nikoli takega videl, je kar od veselja poskakoval. Natikal si ga je zdaj na vrat, zdaj na glavo, zdaj v nosnico, zdaj na uho, in ker ni mogel nobenega prav primernega kraja najti, vtakne ga na zadnje v levo uho, tako da mu je na ramo mahal in ga je bilo moči že od daleč viditi.

Ves vesel teče precej k Mahiju, da mu pove in pokaže kaj ima. Mahij ni mogel od zavzetja nič pregovoriti, kar gledal je. Nikoli še ni vidil tako svetlega kinča, še sanjalo se mu ni, da bi moglo kaj takega na svetu biti.

Od občudovanja do zavida je le ena stopnja. Mahij ni berzdal nevošljivosti. Začel je premišljevati:

„Oh, zakaj je Barko ta zlati polokrožec našel in ne jaz? ali je mar on lepši, jači in serčnejši od mene? Ribe so ravno toliko njegove kolikor moje; kje je ribo vjel, ki je imela polokrožec v sebi? na zelenem otoku, tedaj na moji lastini.“

Tako je s početka sam s seboj premišljeval, kmalo pa teh premišljevanj ni mogel za se prideržati, povedal jih je očitno Barkotu. Ta mu je pa, ošaben postal od sreče, prevzetno odgovarjal: Riba je bila na sredi reke

vjeta, zlati polokrožec je po pravici moj in če bo sila, vedel se bom tudi za-nj potegniti.

In tako sta šla eden od drugega jezna in nevoljna. Kakor je bil Mahij sam, ni videl in ne mislil na nič drugega kakor na zlati kinč svojega soseda. Jezila ga je njegova sreča in to, da je bil tako ošaben, mu je želč zavrelo. Ponovil je še enkrat vse v mislih, kar je od njega slišal in sklene, znositi se nad njim. Koj drugi dan se mu prilika ponudi.

Barko zagleda bivola čez vodo plavati, vesla za njim, dohiti ga in umori na bregu zelenega otoka. Mahij jezen priteče in pravi, da je bivol njegov. Začneta se pričkati in pričkata se tako dolgo, da se spopadeta in pretepati začneta. Barko dobi rano, pobegne v čoln in mu žuga, da se bo že znosil nad njim. Mahij se tega zbojí in ker vidi, da mu je sovražnik serčen in oprezen, sklene ga prestreči in se pred nad njim znositi. V tamni noči vesla na goli otok in pride s sekiro v rokah do Barkotove kočice, plane vanjo, ali o čuda! prazna je bila, in ker ne vé drugega nagoditi, kočico zažge in se verne domú. Ko pa na svoj otok privesla, zagleda skozi germovje, da tudi njegova kočica gori. Oba sta imela ene misli in sta se na enak način zmaščevati htela, pa sta postala oba brez kočice in strehe.

To je bil še le začetek napovedane vojske. Od tega dne sta se odrekla pokoju in obilnosti, ki sta jo dozdej imela. Skrivala sta se po dolih, mislila sta edino na to, kako bi eden drugega zalezal ali pa njegovemu zalezovanju ušel. Več si nista upala iti iz svojih skrivališč si živeža iskat, nista se upala zaspati; podpihovala je njuno sovraštvo vedno naraščajoča reva, ki sta si jo eden drugemu nakopovala.

Rane, ki sta jih, kadar sta se srečala, eden od drugega dobila, so bile vzrok, da se nista mogla spraviti in pomiriti. Mahijeva zavidnost je rasla ž njegovo

jezo. Kedarkoli je ugledal Barkota z okinčjem, je kakor zdivjal. Prečute noči, lakota več mescev terpeča, rane in udarci — kaj je vse to Barkotu djalo? — vsaj je imel polokrožec, da je Mahija ž njim prevzetno v oči zbadal, ki se je vedno zastonj napenjal kinč osvojiti si. In ko se je Mahij zmislił na ta kinč, ki je tako mikavno ribču na ramo bingljaj, popadla ga je jeza, da se je kar penil, in ker ni mogel tega dalje terpeti, sklene stvar končati. Vzame sekiro in nož, preplava na oni otok, približa se kar po tiho Barkotu in ga neprevidoma na glas po divje zavpivši napade. Toda Barko se ročno umakne, popade svoje orožje in se serčno brani.

Kmalo sta bila oba ranjena in grozno razmesarjena. Mahij je sicer čutil, da mu je večkrat Barkotova sekira po glavi derknila, ali slep od togote ni vidil in ne čutil, le mahal je tako dolgo, da Barkota na tla pobije. Zdaj skoči zmage vesel na njega, ki je umiral, pa mu vzame okinčje in reče: „Tako sem ga vendar dobil! toliko terpljenje, toliko čakanje, toliko borjenje se mi je zdaj naplačalo; tu je okinčje, ki bo vekomaj priča moje zmage.“

Ko se ga v divjem veselju nagleda, bersne kervave lase na stran, da bi si zlati polokrožec obesil, ali o joj! roki, ki ju je povzdignil proti glavi, mu na enkrat zastanete, grozno zazdihne, ušes nima, Barko mu je obe odsekal — tako željeno okinčje mu ni bilo več za nobeno rabo.

Povzdigne glavo, ozira se ves v obupu ali drugega ne vidi, kakor opustošena otoka, pogorišča koč, malo ostankov razbitih čolnov in mertvo truplo tistega, ki je bil nekaj časa njegov prijatelj.“

Abé jenja brati. Grof in vitez, ki sta od konca z nekako dobrovoljno pazljivostjo, potem pa nekako osupnjena in zamišljena poslušala, sta večkrat eden drugega pogledovala. Zdaj sta vstala, bravcu prav dala in odšla

eden drugemu besedice ne rekši. Ali ko drugi dan abé v tisto sobo pride, kjer se je zajterkovalo, najde oba pravydarja pred pečjó, kamor sta cele sklade popisanih in štampiljanih pisem metala. Popraša ju, kaj to delata. Odgovorita mu: „razjasnjenje k včerajšni pripovedi. Previdila sva, da, če se dalje prepirava, prideva oba na beraško palico, in da vsaj enemu od naju ostane, kamor bo mogel uhan obesiti, sva za Krasovid srečke vergla in sreča ga je vitezmu odsodila.“

5.

Mati Božja na Serpenici.

„Pregovorila bom ljudstva, in narodi mi bodo podložni“ — tako je govorila večna modrost (8, 14), tako sme reči tudi Ona, ki je „sedež Modrosti božje.“

Znano je iz zgodovine, kako je od nekdanj slovela slovenska pobožnost. Rimski papeži niso bili brez vzroka dovolili slovenskemu narodu v slovenskem jeziku maševati, zaupali so veliko slovenski zvestobi, slovenski pobožnosti. Ta pobožnost je navdušila naše predede, da so mnogo cerkev in cerkvic sozidali. Koliko jih je po celi Slovenii, ktere — lepše kot nemške „burgen“ — z visocih pečin na slovenski narod gledajo in — mir oznanujejo. Posvetili so pa nar več cerkev tisti prežlahtni gospej, ktero tako radi „prečisto Devico“ imenujemo; Njo so pred vsemi svetniki in svetnicami nar serčnejše častili, in kako bi je ne; saj Ona je nebes in zemlje kraljica! — Ni je deželice, ktera bi ne imela Nji posvečenega altarja. In cerkev na slovenski Serpenici, ktera je devetnajst sto dušam pribežališče, ali mar ne bo imela tudi ona altarja za Njo, ki je pribežališča grešnikov? — Kaj takega speljati bo sicer težavno za

nje, ki so v malih letih čuda veliko izdali za zdaljšanje cerkve, za zvišanje farovža, za sezidanje kaplanije, za cerkvene posode in oblačila, za križev pot, za nove zvonove, za nove orgle itd., vendar brez altarja Matere božje nima dalje ostati — „pregovorila bom ljudstva, in narodi mi bodo podložni.“ Stopi tedaj „prečista Devica“ v serca deviških deklet, ktere so ji ko „sestrice presvetega Serca“ močno dopadle; ter jih začne pregovarjati. Občutile so koj te preblage duše neko posebno gorečnost do svoje mogočne varhinje. Edna razodene drugi svojo misel, pomenijo se, zložijo denarce, prinesó jih dušnemu pastirju in prosijo napraviti altar prečisti Devici. Preiskreni g. A. F. sprejmejo radostno toti prinesek (bilo je dosti za plačati petino altarja), naznanijo veselo novico soseski, sprosijo od nje pomoči, poiščejo mojstre, in glej! za leto in dan stoji uže novi altar na svojem mestu.

Lepi kamen, še lepše delo, in prelepa podoba Matere božje (pervo iz Glimone, drugo z Dunaja), vse to *) je zdaj očitno znamenje, koliko zna in more od zgoraj navdihnjena serčnost.

Prečista Devica,
Devica premila!
Pred Tebe pokleknem,
Bom serčno prosila:
Da b' res po deviško
Te večno častila!

A. Ž.

*) K temu se mora prišteti kot sad ravno tistega navdihnjenja še drugi altar, kateri je uže v delu in bo kot tovarš unega prvega na nasprotni strani stal. Vse stroške je prav radostno prevzela novo oživljena soseska.

Šopek starih in novih pesem.

I. Postoji človeškega življenja.

(Iz J. Zupanove zapuščine.)

Velikokrat pevci, ki davno zaspali,
Življenje so vožnji lepó primerjali;
Pa kar sem jih koli doslej še poznal,
Nobeden postajev še ni imenoval.

Otročja nedolžnost veselo preteče
Nobena skerb detet ne žali, ne peče;
Pelja se po ravnem, prepeva, skakljá,
S konjički in zibkami rada igra.

Na drugi postojček mladost jo primaha,
Pa lesem zmotnjavec koj tudi pripaha,
Mladenču, devici med sladke jedi
Preredko pelina gosto nadrobí.

Na tretjem postojku se konji uprejo,
Težave očetu kolesa zavrejo,
Nabirajo reve, grenijo solzé,
Otroci po kruhu zeleni kričé.

V četerti postojček se starost priplazi,
Neduha nadlega, gerbé se obrazi:
Smert sama vozari vse v hišo enó,
Pritira trop sivih v gomilo hladnó.

Pa tudi otroke, junake pobira,
 Vesele kosí, cvetijoče podira,
 Vse vendar pripelje v kraljestvo mirú :
 Zatorej le vozi nas, botra, domú !

2. Veliki Šmarin.

(Slovenska narodna pesem.)

Danes nam je Marija umerla ;
 Angelci jo k pogrebu nesejo.

Srečal jih je usmiljeni Jezus,
 Srečal jih je usmiljeni Jezus. —

Tako je rekel Jezus ljubi,
 In je pristopil tje k trugi :

Kaj pa vi mladenči nesete,
 Da se tako milo solzite ?

Danes nam je Marija umerla,
 Angelci jo k pogrebu nesemo. —

Rekel je, da imajo obstati,
 In trugo doli z rame djati.

Moja mat' ni tega zaslužila,
 Da bi ona v černi zemlji gnjila.

Vstani gori, moja mati,
 Te hočem s saboj v nebo peljati.

Pri ti priči je gori vstala,
Jogram je še svet žegen dala.

Potem so angelji veseli,
Marije Glorijo zapeli.

Nesli so jo v svete nebesa,
Pred nje ljubega sina Jezusa.

Ona je zdaj nebes kraljica,
In bode tudi nam pomočnica.

Ona bo zdaj za nas prosila,
Veliko gnad nam zadobila.

Oh ljuba, serčna naša mati,
Pri tebi želimo prebivati.

Zap. J. Levičnik.

3. Vernih duš dan.

Milo, oh premilo nam zvonovi pojó,
Orgle tudi žalosten le glas dajó.

Cerkev oznanuje nam,
Zemeljskim popotnikom :

Da svet zapustili
V večnost preselili
Bomo se mi vsi.

Milo, oh premilo nam zvonovi pojó,
Orgle tudi žalosten le glas dajó.

Mati cerkev tudi uči:

Da je kraj v večnosti,

Kjer se pokori,

Kar še vredno ni,

Iti pred božji tron.

Milo, oh premilo nam zvonovi pojó,
Orgle tudi žalosten le glas dajó.

Cerkev opominja nas,

Milo prosi njeni glas:

Naj bi radi molili

Ranjkim s tem sprosili

Večni rajski mir.

Milo, oh premilo nam zvonovi pojó,
Orgle tudi žalosten le glas dajó,

Mi pa serčno zdihamo

In goreče prosimo:

Jezus! zbriši vse

Ranjkih madeže,

Pelji jih v sveti raj! —

Jož. Levičnik.

4. Slovo.

V zarji mladih dni že vnela
 Je ljubezen naji oba ;
 V cvetju šolskih let objela
 V serce eno brata dva.
 Vedno krasnejše cvetela
 Je ljubezen bratovska ;
 Oh alj zdaj dve zvesti duši
 Žalostna ločitev kruši !

Daleč dans saksebi greva
 V ptuje kraje, križem svet ;
 Alj še vidiva, ne veva,
 Se kedaj na zemlji spet ;
 Ako zadnokrat ogreva
 Naji ljubezni zlati cvet, —
 Ti želim, brat ljubeznivi :
 Srečno hodi, Bog te živi !

Kol'kor žarkov v soncu sije,
 Kol'kor zvezdic je neba,
 Kol'kor travic zemljo krije,
 Kar je peska krog morja,
 Tol'ko sreč naj tebi vije
 Venec blagra Božjega ?
 Jez pa šopek rožmarina
 Dam na pot ti v dar spomina.

Z Bogom, z Bogom ! srečno hodi,
 Ljubeznivi bratec moj !

Vsmiljen Jezus tebe vodi,
 Naj Marija gre s teboj,
 S svetim Jožefom povsodi
 Spremljaj te zvest angelj tvoj!
 Ti pa ljubi Oče naji
 Zopet združi v svetem raji!

J. Virk.

5. Zajec.

Neki zajec dobre reje,
 Ravno tretje leto šteje,
 Za germovjem goste meje,
 Svoje ljubljene odeje,
 Tako pogovarjal se:

Zajec sem pač para vboga,
 Stvar zaveržena od Boga!

Nimam podkve, nimam roga,
 Nimam pukše, nimam droga,
 Ino tudi berzne noge
 Me ne rešijo nadloge,
 Rev terpljenja, stiske mnoge;
 Dokler zob me ne povžije
 Alj pa črna perst ne krije. —

Volk marsktere hudobije
 Doprinaša v prid gostije,
 Pa mu vendar sreča sije
 In veselo serce bije,
 Kadar jagnjiče povžije; —
 Meni milosti le ni je.

Zajec sem res para vboga,
Stvar zaveržena od Boga!

V strahu porodi me zajka,
Ki boji se vsak'ga pajka;
Če kokoš zakokodajka,
Se že trese plaha majka,
Ko nad skalo stara šajka;
In kopita berž pobere,
Iz doline v hribe dere,
Dokler strel je ne podere.

Jez pa solze sam prelivam,
Se pred vsako muho skrivam,
Poginujem med koprivam'
Alj pa v ternje se zarivam.

Ko dorasteta mi uha
Ino iščem sam si kruha,
Glej, kaj vidim? primaruha!
Lovski pes po sledi duha,
Jo za menoj v skoku puha.
Jez pa slab ves, kakor muha
Vzdignem hitro kviško uha
In jo vderem v hrib stermeni,
V hrib stermeni, v log zeleni.
Alj za menoj, ko seršeni,
Švigajo pesi serdeni,
Da bi slekli kožo meni.

Ko predirjam vse bregove,
Planem kviškoma za rove,
Vničiti pesom sledove: —
Alj prestrašno zarujove!

Pukša grom in ogenj pluje,
 Strah in smert iz gerla suje,
 Da mi duša omedluje,
 V persih serce okamnuje.
 Pes prihruje, strašno laja
 In zobé mi v herbet vsaja,
 Da mi v persih kri zastaja.

Zajec sem pač para vboga,
 Stvar zaveržena od Boga!

Glavo imam vso razbito,
 Prestreljeno serčno kito,
 Kožo pa s kervjo oblito;
 Slednič uha okamnita
 In očesa otemnita,
 Skoka clo odrevenita;
 Čisto zdelan do fermenta
 Zdihnem še — brez testamenta!

Zdaj me zgrabi lovska para,
 Z nožem trebuh mi razpara;
 Kedar z mene drob pobere,
 Me pa še na meh odere,
 In ko snažno me opere
 Do sokača z menoj dere.

Zdaj sokač me, — zvita glava, —
 Gor in doli preiskava,
 Uha, bedre odrezava
 Po kopitu svoj'ga prava;
 Kisle juhe mi dodava,
 Da sem sit že kakor krava.

Ko slanine mi nareže,
 Pa na ražen me prepreže
 Ino k ognju me porine,
 Da se kerčim od pekline,
 Tresem ves se bolečine
 In cedim špehove sline.

Kadar čisto me prepali,
 Položi me v krožnik zali,
 Nese me na mizo kmali,
 Da gospodje radovali,
 Bi z veseljem me zobali. —

Jez pa lepo jih pozdravljam
 In zdravico še pristavljam :

Bog vam žegnaj ! Dober tek
 Vam želim še prek in prek !
 Da bo boljši apetit,
 Morte vel'ki čep odbit',
 Zlate kaplje natočit'
 Ino z vincem me zalit' !

J. Virk.

Kratek razgled sveta in posebno naše zemlje.

Svet je po pravem vse to, kar je Bog vstvaril. On je neizmeren in brezkončen, ker ni mogoče, si misliti, kje da ima konec in kraj. Po navadi pravimo pa tudi naši zemlji svet, čeravno ona ni drugzega ko majčkin del celega sveta.

Naša zemlja z vodami vred, ki so na nji in okoli nje, je gruda, ali, kakor se navadno reče, ponebno telo, skorej v podobi velike krogle (kugle), česar se bo vsak prav lahko prepričal, ako pored drugih reči posebno to prevdari, da so brodovi iz enega ali drugzega mesta že večkrat po eni strani odjadrali, in se pa vrnilo po drugi strani, nji nasprotni. Ona visi slobodno v širokem neizmerljivem zrakovju, in se tedaj na nobeno stvar ne oslanja. Tako je velika, da bi človek moral hoditi pet tisuč in štiri sto nemških milj ali deset tisuč in osem sto ur, da bi prišel po njeni srednji poveršini od enega konca do drugega. Prebivavcov pa se šteje na celi zemlji več ko tisuč milijonov.

Na enako vižo, kakor naša zemlja, visi v gori omenjenem zrakovju tudi še veliko veliko družih ponébnih tél (grud), namreč sonce, mesec (luna) in druge vidljive in nevidljive tela. Vidljive, katerim pravimo zvezde, nam se prikazujejo po noči ob jasnem vremenu kot majhne luči, viseče po nebu, dasiravno jih je med njimi clo dosti večih ko naša zemlja, kakor so že zdavno zrajtali zvezdoslovci ali astronomi, t. j. učeni možjé, ki

so se od nekdanj pečali in se še dandanašnji pečajo s preiskovanjem ponébnega zvezdja.

Kar se posebno tiče sonca, ono je tako veliko, da bi se ž njega dalo narediti en milijon in štiri sto tisuč takih krogelj, kakoršna je naša zemlja. Oddaljeno je pa sonce od zemlje eden in dvajset milijonov nemških milj, ali dve in štirideset milijonov ur. Daljina mesca, ki je 49krat manjši kot naša zemlja, znese 51.500 nemških milj do nje. Pored drugih ponébnih grud (tel) dobiva tudi zemlja in mesec svojo luč od sonca, in se obračata okoli njega neprestano po stanovitih kolejih ali potih, ki jima jih je Bog odločil:

Tukaj se bo nek vprašalo:

1. Kako je mogoče, da sonce, zemlja, mesec in druge ponébne tela visijo svobodno na nebesu, in da se tedaj nikdar ne snidejo ali doli padejo, kakor pade, postavimo, kak kamen, ki ga spustimo, z rok na tla? — Potem:

2. Kako je mogoče, da se naša zemlja obrača okoli sonca, ko pač vendar nikdar ne začutimo ali zapazimo, da bi se gibala, temveč vidimo ob jasnem vremenu, da sonce v jutro vzhaja in da zvečer zahaja?

Odgovor na prvo vprašanje. Vsaka ponebna gruda ima moč, poredno in vselej na enako vižo pritezati proti sebi druge ponebne grude, kakor je že zdavno poterjeno po zvezdoslovcih. One ostajajo zatorej vedno v enaki daljini ena od druge. Tako, postavimo, mesec ne more pasti dol na zemljo, dasiravno se obadva vzajemno (to je mesec zemljo, in zemlja mesec) pritezata; ker obadva sta v tistem času pritezana tudi od drugih ponebnih grud, in sta zato zadržana, da ne padeta, kakor ne bi padel, postavimo, stoječ človek ne na eno, ne na drugo stran, ako bi ga dva druga človeka enako proti sebi za roko vlekla, in scer eden na eno, drugi na drugo stran, čeravno mu je pa mogoče se svobodno naprej gibati. —

Kar se tiče gori omenjenega kamna, on pade za to na tla, ker ga le zemlja, in v tistem času pa nobena drugih ponebnih grud k sebi, to je, k svojemu središču ne priteza, in ker se on spusti na tla iz mesta bližjega nji ko kaki drugi ponebni grudi.

Odgovor na drugo vprašanje. Res je, da vidimo ob jasnem vremenu sonce v jutro vzhajati in pa zvečer zahajati, in da nikdar ne začutimo ali zapazimo, da bi se naša zemlja gibala in obračala. Treba je pa vendar vediti, da se nam le tudi dozdeva, da se primorje ali breg in ž njim vse to, kar se na njem znajde, od nas letí, kedar se peljemo na kakem brodu, tekočem proč od brega naprej. Enaka stvar se tudi godi, kadar se peljemo v kaki kočiji, in pa gledamo iž nje na tla. Takrat se nam zdi, da se ne gibata in naprej gresta ne brod, ne kočija, ampak da se gibajo in naprej gredó breg in tla ali reči, ki so na njih. Ravno takó mislimo, da sonce v jutro vzhaja in da zvečer zahaja, čeravno se po pravem le naša zemlja vertí okoli sonca, in nam tako tega v jutro odkriva, zvečer pa zakriva, to je, nas v jutro prinaša pred njegovo svetlobo, zvečer pa nas oddaljuje od nje.

Skazano je pa dalej tudi, da se naša zemlja na dve viži obrača, namreč ona se verti prvič tako, kakor se verti kolo krog svoje podvozi, in se obrne vsako štiri in dvajsto uro enkrat okoli njega; in drugič ona se verti tudi okoli sonca krog in krog. Ta zadnji krogotek dokončava naša zemlja v 365 dnevih in skorej šest urah. Po obračanju zemlje krog svoje podvozi (katero si pa moramo le misliti, ko da bi jo resnično imela, ravno kakor ga ima kolo voza), postajata dan in noč; dan je namreč, kedar stojimo proti soncu, noč pa, kedar smo obrnjeni proč od njega, to je, kadar je ono zad za nami. Po obračanju zemlje okoli sonca postaja pa leto, katero šteje ravno 365 dni in skoraj šest ur.

Ravno po tistem obračanju (to je, po obračanju zemlje okoli sonca) se pripetuje tudi, da zemlja šest mesecev, namreč od 22. grudna ali decembra do 21. rožnega cveta ali junija se tako obrača proti soncu, da njegovi žarki padajo navpik nanjo. Takrat se reče, dnevi rasejo, ker sonce zmiraj več časa razsvetljuje zemljo do 21. junija; in da se pa šest mesecev, to je, od 22. junija do 21. grudna naprej tako verti okol sonca, da njegovi žarki padajo vprek ali po strani nanjo. Takrat pravimo, da dnevi se krajšajo, ker je na to vižo vsak dan manj časa zemlja od sonca razsvetljena. S tim se tudi razlikuje, zakaj da je v nekih mescih leta mrazno, v nekih toplo, in spet v nekih drugih nepremrazno, ne pretoplo: mrazno je namreč, kadar stojimo na naši zemlji tako proti soncu, da njegovi žarki padajo na nas le od daleč, in po strani ali vprek; takrat je zima, to je, čas od 21. grudna do 21. sušca ali marca; toplo pa je, kedar ti žarki padajo ravno od zgora in navpično dol na nas; takrat pravimo, da je polletje, to je, čas od 21. kimovca ali septembra. Letni časi, v katerih po navadi ni nepregorko, ne premrazno, se kličejo spomlad in jesen: čas spomladi je od 22. marca do 21. junija, čas jeseni pa od 22. septembra do 21. grudna.

Kakšenkrat pridete naša zemlja in luna po svojem obračanju tako nasproti sonca, da nam luna skrije žarke tega zadnjega za nekaj časa, stoječ med tistim in med zemljo. Takrat rečemo, da sonce merkne. To merknjenje se pa tako redno in pravilno pripetuje, da zvezdoznanci po vertenju zemlje in lune vselej lahko naprej zrajtajo, kdaj se ima to goditi.

Da nam je mogoče znati, kje da leži eden ali drugi del naše zemlje, nam je treba razločiti štiri ponebne glavne strani, namreč: sever, vzhod, jug in zapad, ali severno, vzhodno, južno in zapadno stran. Severna stran je tista, ki je zad za nami, kedar gledamo proti zračnemu

prostoru, kjer stoji po zimi sonce opoldne; vzhodna je tista, na kateri solnce vzhaja v jutro; južna je tista, ki je pred nami, kadar gledamo po zimi proti soncu o poldne; in zapadna pa tista, kjer sonce zvečer zahaja. Strani med zapadom in severjem se pravi severo-zapad, med severjem in izhodom severo-izhod, med izhodom in jugom jugo-izhod, in med jugom in zapadom jugo-zapad. Na to vižo ločimo tedaj vkup osem ponebnih strani, to je štiri glavne in štiri srednje.

Naša zemlja je sestavljena iz vode in iz suhote (to je, iz suhe zemlje). Vode ste dve tretjini, suhote pa je le ena sama tretjina, tako da vode, katera meji okoli suhe zemlje, je še enkrat toliko, kolikor je zemlje. Suhota, v kateri je zapopadeno pa tudi veliko število otokov, to je, večih ali manjih pokrajin zemlje, krog in krog od vode obdanih, se deli v pet strani, namreč v Evropo, Azijo, Afriko, Ameriko in Avstralijo ali Polinezijo (to je, morje, posijano z mnogimi otoci).

Te strani naše zemlje ležijo po nji, kakor se bo vidilo iz sledečih verstic. Kedar gledamo o poldne proti soncu po zimi, nam leži Azija na levi ali proti izhodu, Afrika pa dol pred nami na jugu, Amerika na desni proti zahodu, in Avstralija pod jugo-izhodno Azijo in deloma zad za nami. Poglavitna morja, katere obdajajo suho zemljo (kopno), so sledeče: proti severju severno ledeno morje, proti jugu južno ledeno morje, namreč uno okoli severnega, to okoli južnegu konca ali pola zemlje; med Ameriko in Evropo proti zapadu je atlantiško morje ali atlantiški ocean, med Ameriko, Azijo in Avstralijo zad za nami veliko tiho morje ali veliki ocean, pod južno Azijo med Avstralijo in Afriko pa indijsko morje ali indijski ocean.

Evropa leži proti severju in je najmenjši, pa vendar najsrečniši del naše zemlje. Po nji se imenujemo Evro-

pejci. Kar se tiče kožne barve imamo Evropejci belo in pa nekaj zmešano z rudečo, Afrikanci imajo črno, in jim pravimo z a m o r c i (črnci), Azijati oljevo, Amerikanci rudečo ali rudečkasto, pa vendar tudi belo kakor Evropejci po večih krajih; v Avstraliji so nekteri beli kakor Evropejci, nekteri rudečkasti, nekteri pa rujavi.

Prebivavci naše zemlje se delijo v narode, to je, v ljudi enega ali družega plemena izhajavšega od starih rodovin, v katere so se razcepili sčasoma pomnoženi zarodniki Adama in Eve, kakor smo djali že v koledarčku lanskega leta, str. 40. Tisti narodi, ki so bolj omikani, živijo v rednih državah ali družbah, vladanih po stanovitih postavah od poglavarjev, katerih naslovi so različni, postavimo: cesar, kralj itd.

Veliko ljudi pa, zlasti v Afriki, v Aziji, v Ameriki in v Avstraliji živi brez redne vlade in brez rednega poglavarstva, kakor divjaki — ljudje neotesani, tedaj sirovi. Oni navadno živé ob tem, kar jim nosi lov, ribarstvo, tatvina in grabež.

I. Evropa šteje 57 držav in okoli 250 milijonov prebivavcev. Med evropejskimi državami so štiri cesarstva, to je: naša Avstrija, Rusija, Francoska in Turška; po tem štirnajst kraljevin, ki se kličejo: Angleška, Prusija, Švedska in Norvegija, Bavarija, Belgija, Portugal, Španija, Italija, Nizkozemlje, Danska, Virtemberg, Hanover, Saksonija in Gerška; šest velikovojvodin, devet vojvodin, ena izbornikovina, enajst kneževin, tri deželne grofovine in pa devet republik.

Vsak narod govori sceloma ali pa skorej enak jezik med seboj. V Evropi je sedemnajst poglavitnih jezikov, kolikor je v nji narodov. Razcepa se pa po navadi vsak poglaviten jezik v narečja (ali v več verst tega jezika) večega ali manjega števila in večje ali manje različnosti eno od družega. — Omenjeni poglavitni jeziki so sledeči:

1. Slavjanski (slovanski), kateri obsega ruski in poljski v Rusiji, in nekaj tudi v naši Avstriji (zlasti poljski), česki (pemski) in slovenski v Avstriji, serbsko-ilirski v Avstriji, in pa v Turški, to je, v Srbiji, v Hercegovini in v Bosniji, kakor tudi na Černogori; severno-serbski (serbski) v Prusiji in v nekih drugih severnih nemških deželah; in bulgarski na izhodni strani Turške; 2. nemški; 3. laški (italijanski); 4. francoski; 5. španjolski; 6. portugalski; 7. angleški; 8. kimbriški; 9. škotski na severni strani angleške; 10. holendski; 11. švedski; 12. danski; 13. vlaški ali rumunski v Turški; 14. turški; 15. ogerski (madjarski); 16. novogerški; in 17. finski (v Rusiji).

Slavjanov je okoli 80 milijonov, Nemcov 37 m., Lahov (Italijanov) 22 m., Francozov 37 m., Španjolov 14 m., Portugalov 3.400.000, Engležev 24 m., Kimbrov 1 m., Škotov 2.700.000, Holendarjev 7.200.000, Švedov 4.400.000, Danezov 2.300.000, Vlahov (Rumunov) 2.100.000, Turkov 6 m., Ogrov (Madjarov) 5.700.000, Novogerkov 1.600.000, Finov (Čudov) tudi toliko.

Naše cesarstvo šteje dandanašnji okoli 35.000.000 duš, med katerimi je:

Nemcov okoli	7.200.000
Lahov (Italianov)	2.600.000
Ogrov (Madjarov)	5.700.000
Rumunov	2.800.000
Slavjanov (Slovanov)	16.700.000

in se deli v petnajst pokrajin (dežel, kronovin), ki se imenujejo: Česka (Pemska), Moravija, Galicija, Erdelj, Serbska vojvodina, Ogerska, Hervaška in Slavonija, Ilirsko Primorje (pod teržaškim namestništvom), Kranjska, Koroška, Štajarska, Avstrija gornja in dolnja, Tirolska in Beneška.

Glavno mesto celega avstrijskega cesarstva in sedež našega cesarja je Beč ali po našem Dunaj.

Glavna mesta gor omenjenih pokrajin ali kronovin so pa sledeče: v Česki Prag, v Moraviji Berno, v Galiciji Lvov in Krakov, v Erdelji Sibirj, v serbski Vojvodini Temešvar, v Ogerski Pešta, v Hervaški in Slavoniji Zagreb, v Dalmaciji Zadar, na ilirskem Primorji Terst, v Kranjski Ljubljana, v Koroški Celovec, v Štajarski nemški Gradec, v Avstriji Beč in Salzburg, v Tirolski Inšpruk in v Beneški Benetke.

II. Azija šteje okoli 580 milijonov duš, in se deli: 1. v Azijo rusko, to je, v kavkaske dežele proti zapadu in v Sibirijo in Kamčatko proti severju; 2. v Azijo turško, namreč v Azijo manjo ali Anatolijo, v Armenijo, v Sirijo, v Diarbekir in v Arabijo proti zapadu; 3. v Perzijo in Afganistan proti izhodu turške Azije; 4. v Indijo prednjo in zadnjo proti jugu; 5. v Kino in nji podložne dežele, to je: Tartarijo kineško, Korejo in Mančarijo in Japan proti jugo-izhodu; 6. v Tibet ali Butan, v samostalno Tartarijo in v Mongolijo na sredi.

III. Afrika ima okoli 60 milijonov duš, in se deli: 1. v Egiptovsko deželo, v Nubijo, v Abisinijo, v Tunis, v Tripolis, v libijsko in saharsko puščavo, v Algier, Fec, Maroko in Biledulžerit (to je, datlovo deželo) proti severju; 2. v Nigricijo ali zamursko zemljo in v Sudan na sredi; 3. v Senegambijo, Gvinejo, Kongo in Loango proti zapadu; 4. v dežele Hotentotov in predgorja tako imenovanega „Dobrega upanja“ ali „Dobre nade“ in v Natal ali deželo Kafrov proti jugu; 5. v Sofalo, Mozambikve in Zankvebar proti izhodu in jugo-izhodu; 6. v afrikanske otoke, ležeče v atlantiškem morju, med katerimi je največi Madagaskar proti jugo-izhodu Afrike v indiškem morju.

IV. Amerika ima 60 milijonov prebivavcov. Ona se deli:

1. v severno Ameriko, katera zapopada ruske in angleške dežele, kakor tudi tako imenovane Zjedinjene dežele severo-amerikanske; 1. v srednjo Ameriko, ki obsega Meksiko, Kalifornijo in Gvatemalo; 3. v južno Ameriko ali dolenjo, ki zapopada Kolumbijo, Ekvator, Venezuelo, Novo Granado, Perù, Bolivijo, Gvijano, Brazil, Paragvaj, Urugvaj, Rio della Plata, Patagonijo in Ognjeno deželo; 4. v amerikanske otoke ležeče v atlantiškem morju na sredi proti izhodu Amerike, med katerimi so posebno imenitne: Kuba, Jamajka in San Domingo ali Hajiti.

V. Avstralija šteje skorej 20 milijonov prebivavcev in zapopade: Novo Holandijo, Novo Gvinejo, Malezijo ali Oceanijo in Polinezijo v velikem tihem morji.

Cela naša zemlja ima tedaj okoli 950.000.000 prebivavcev.

J. G. Verdelski.

8.

Kobilice na ruskih stepah.

Velika nadloga za človeštvo so kobilice, ki posebno po jutrovih deželah, po azijskih in ruskih stepah, hudo razgrajajo in tamošnjim prebivavcom vse pokoučajo in požró, kamor se zlotijo. Gotovo bo marsikoga mikalo zvediti, kako se po ondašnjih deželah zoper napade teh požrešnih merčesov vojskujejo in branijo. Poslušajte:

Če kdo izmed ondašnjih prebivavcov zapazi, da se bliža kak roj kobilic, berž naznani to reč županu. Ta

spravi koj celo srenjo na noge; vsak zagrabi, kar dobi: bodi si kak zvonec, kotel, puško, samokres, bič, boben ali kaj drugega, da le dobro ropoče in poka, da bi bežale kobilice pred tacim šumom. Če so se že vsedle kobilice in če še niso pretrudne, jih tak šum prepodi; če pa še letijo, jim pa dela strah, da se ne vsedejo, ampak više letijo. — Zraven vlačijo ljudje tudi slamo, suh gnoj in vse, ki gori z velikim dimom, na polje, ker te kobilice tudi dima ne terpé, kakor ropota ne. Posebno jim podkuri pete suhi gnoj in terdne rastike. Tako preskerbljeni kmetje gredó na polje in storijo, kakor so ravno okoljšine in kraj, kjer naletijo roj. Če se je že vsedel na sosedovo polje in se zdaj pomikuje proti kraju, ki ga hočejo varovati, koj zakurijo okrog in okrog na več krajih, kar posebno veliko hasni, če veter žene dim proti kobilicam. Tako se večkrat požrešni sovražnik kam drugam oberne, ali saj dalje ne sili. Če pa vidijo ljudje, da je roj že na njih polji, obdajo ga koj in začnó kuriti okrog in okrog, da bi saj razširjaje se dalje škode ne delal. Potem mečejo gorečo slamo in druge reči nanj, streljajo in ropotajo, da bi se vzdignil in zletel, ker v taki sili ne more ne obsedeti, ne dalje okrog razprostirati se.

Če zapazijo kobilice še v zraku leteče, začnó ropotati in razgrajati, kakor divji lovci. Nekteri nosijo na dolgih drogih velike rjuhe, drugi goreče slamnate šope na dolzih prekljab, mahajo, streljajo, vriskajo, vpijejo, bobnajo, zvonkajo in bijejo na kotle, da je joj. Ostrašene kobilice, ki so že morda hotle na tla, letijo spet bolj visoko in ker ljudje letajo za njimi čez hribe in doline in vedno ropotajo, jih velikokrat odpodé, da se roj ne vsede med njih hiše in na njih njive.

Če jih zanese hud veter v morje, tako ne pocepajo na široko v vodo, ampak zgosté se na en sam kup, da jih cele kepe po morju plava, dva čevlja iz vode in več palcov globoko v vodo segaje. Vse kobilice ene kepe se

terdno derže skup s čeljustmi in z nogami. Če jih močan veter od suhega odganja, ne morejo h kraji in počasi morajo vse poginiti.

Neki pisavec piše: Enkrat smo podili roj kobilic z našega polja. Močen veter nam je pomagal, da smo jih spodili proti morju. Tu pa so letele nad nizkim bregom kraj morja, ker stepna ravnina visokeje leži in po nji pihajoči veter jih tedaj ni mogel zadevati in nad morje zanesti. Pustili smo jih, da so letele po globočini, verh stepe po bregu morja smo pa tekli mi kraj njih in za njimi. Pripodili smo jih bili do kraja, odkoder derži ozka dolina do morja in po kateri navzdol je hud veter pihal. Ta veter je zapodil celi roj deleč nad morje in mislili smo, da je že zdavna konec vse vragove zalege, kar zapazimo, da se je črni oblak nagnil na stran in gledali smo s strahom, kako so letele kobilice kakor vihar ravno proti nam na suho. Mahali smo z banderi, posmodili strelni prah, ki smo ga še imeli, ropotali s kotli in zvonci, pa vse zastonj. Obupajoče in trudne kobilice so bile slepe in gluhe za naše žuganje in kakor ploha so popadale na nas in med nas in se okrepile in opočile od dolge poti na naših njivah, ki smo jih bili obdelovali, da nam je tekel pot s čela.

V časih pa ne morejo prepoditi na polji sedečega roja, kar posebno v dežji in sicer v mokrem vremenu kar mogoče ni, ker takrat sedi kobilica trudna na tleh in se komaj izpred nog umakne, toliko manj pred ropotanjem beži; v tacem vremenu pa ne ostaja družega storiti, kakor pobijati jih in takó nadlogo kolikor toliko pomanjševati, akoravno se pridelek večidel pokonča.

Po vertih jih mečkajo in pobijajo kakor vedó in znajo. Ni je roke ne noge po vseh stepah, da bi ne bila že pomorila veliko tisoč teh požrešnic. Po polji pa jih mečkajo z valarji in s ternovimi vlakovi. Valarji morajo biti prav težki in kamnitni, da so kaj vredni. Ter-

nove vlakove pa, ki so prav pripravni, pa naredijo takole: Na deset čevljev dolgi brun navežejo veliko ternovih vej, in sicer toliko, kolikor jih le morejo privezati. Ta vlak obložijo s kamnjem in vprežejo dva konja vanj, ki ga vlačita semtertje po njivi. Tak vlak ne pritisne samo kobilic k tlam, ampak jih tudi preterga in tako gotovo pokonča. Se vé, da pri tem ni več misliti, da bi se rešil sad. Pa skerbi se saj za soseda in za prihodnje leto, ker se pomanjšuje število kobilic in tedaj tudi zalega, ker pokončane ne morejo jajc leči.

Če je že konec avgusta in začetek septembra, ko so živali polne jajčkov, se njiva tudi preorje, da se pokonča zalega ali pa verže na verh, kjer jo pokonča zimski mraz.

Kobilice vedó dobro, da je po vertih marsikaj, kar se jim dobro prileže. Spoznajo jih tudi od daleč že in zato se spustijo naj raje blizo vasi na tla. Lahko je misliti, kako se prestrašijo revni vaščani, ktere obišeče tak roj. Kakor bi prav hudo snežilo, tako ferčé okrog po zraku male požrešnice, in zakrijejo nebez in zemljo. Strehe, ozidje, tla pokrivajo več palcov na debelo gerde skakavke in po zraku jih je brez števila! Povsod se sliši šum, škrip, veršanje in ferčanje! Vrata in okna se morajo zapreti, velike kupe jih pade celó skoz dimnike v kuhinjo in kakor toča bijejo na vrata in okna. Večkrat je že priveršala taka vojska kobilic nad mesto Odeso in pokrila strehe, ulice in terge. Padale so v lonca, v hrame in ferčale so strašne pošasti v lepe sobane plemenitnikov.

Kedar posuje taki roj kako vas in njene verte, dela vsak sam zase, vsak teče z otroci in hlapci v svoje vinograde in verte, da bi rešil svoje blago naj poprej. Podí in straši, kar more — otroci so naj bolje za tako vojsko — in kuri okrog leh, dreves in zelišč, za ktere bi mu bilo naj bolj žal. Veliko jih prepodijo ali

pobijejo, naj več jih pa ostane, ki razsajajo in žrejo, da je joj.

H koncu hočemo še povedati, kar vemo od kobilic samih in od njih življenja. Akoravno je že večidel vse znano, je vendar vsaka reč v vsakem kraji malo drugačna in marsikaj pripovedujejo tukaj ljudje drugače, kakor je navadno slišati.

Po južnoruskim stepah so naj bolj navadne dvojih plemen kobilice. Ene so majhine, poldrugi palec dolge, druge pa velike, dva palca dolge. Male imenuje Rus „Rusaki“, velike pa „šarani“.

Oboje so požrešne in obojih se tedaj ljudje bojé. Oboje se izležejo iz jajčkov, ki jih ona mesca avgusta in septembra z znano svederčasto cevko leže v tla. Žival pa ne verta samo s tem bodalcem, ki ga ima na koncu trupla, ampak tudi s truplom. Imenovana cevka naredi le kakor šilo naj poprej luknjico, v katero se potem potisne zadnji konec trupla. Se ve da je veliko na tem ležeče, če so tla mehke ali ne. Če so terde, zamore kobilica le majhino luknjo narediti, v katero komaj spravi jajčka; če so pa mehke, kakoršnih si tudi navadno poiščejo, spravi se pa ves zadnji konec živalice vanje; če so pa prav mehke, se pa spravi kobilica skoraj vsa v perst, da je skoraj vsa skrita v luknji, po kateri se vedno verté in kopaje obrača. V to luknjo leže 50 do 70 jajčkov, in za vse to delo potrebuje dveh ali treh dni. S tem se pa vtrudi tako, da po dokončanem delu izdihne požrešno dušo. Če je mogla zadosti globoko luknjo izvertati, ostane v nji z jajčki vred, ki jih je zadelala malo s perstjo in jih pokriva in varuje tedaj še v smerti s svojim gajiječim truplom.

Kobilčne jajca so bele in po velikosti mravljinim podobne. Z neko belo mazasto rečjo so vse v en sam kupec zlepljene. Če jih potegnemo iz luknje, se vse vkup derže, kakor pajkove jajca. Če se dajo v steklenico in

če jih počasi grejemo, bomo kmali vidili, da se bodo majhine kobilice izvalile. Na prostem zraku se pa to ne zgodi tako hitro. Jajca ležé celo jesen, celo zimo in dolgo še pomladi in še le konca aprila ali začetka maja se izvalé mlade. Malokdaj jih zmerzlina umori, da je le količkaj snega, akoravno so le en ali poldrugi palec globoko v tleh. Če se pa tla prerijejo, jih pa lahko umori zmerzlina.

Perve prav vroče pomladanske dni se izvalijo tedaj in koj jih je nezmerno veliko. Koliko milijonov maternic je pocepalo jeseni z jajčki na tla, in to število se je šestdesetkrat pomnožilo! Od začetka so brez perutnic, imajo pa hitro noge. Perve dni svojega življenja se živijo na tihem doma, kmalo so pa bolj čverste; vedno bolj se množi njih število in roj pri roji se zbera. Če je gola, tratnata stepa njih rojstni kraj, popasejo ga popolnoma, ker jih nobeden ne moti; če so se pa rodile na kakem vertu, ljudje jih prepodijo in roj se poda na pot drugam.

Vse se pripravijo iti in koracajo in kobacajo ena čez drugo in ena memo druge vedno na ravnost dalje. Splezajo čez strehe, čez plotove in celo čez zidovje, če ni previsoko. Po sredi vasi gredó in se valijo po ulicah, ne umaknivši se ne ljudem, ne živini, ne vozovom, in do kolena jih je bresti po ulicah. Čeznje derdrajoči voz jih pomori brez števila. Cele kupe jih pa v grape in po sternem bregu v morje pocepa.

Ker zadnja sprednjo poriva, nema nobena časa pazljivo koračiti in plezati in cele trume jih pade v prepade, kjer se spodej ležeče zadušijo. Dež in perst padata na te žive kupe in jih lačne pod težo spremenite v prah.

Teh rojev po tleh lazečih mladih kobilic se ljudje še bolj bojijo, kakor starih, ki po zraku priletijo. Saj jih ni moč prepoditi in saj so še bolj požrešne, kakor stare, ker morejo še rasti in tedaj več potrebujejo. In

še navadno ravno takrat pridejo, ko sta mlado žito in trava v naj lepši rasti, kar vse do polti popasejo. To je dobro, da ostajajo bolj skupaj in da se počasi dalje pomikajo, ker velik roj ne pride na dan dalje kakor pol ure.

V treh ali štirih tednih so doraščene mlade kobilice, dobijo še čez štiri ali pet tednov popolnoma doraščene perutnice in zdaj se začenjajo vzdigovati. Odslej letajo sem ter tje po deželi in sicer celi juli in avgust do srede septembra. Sred septembra je po kake štiri mesce dolgemu življenju spet vse mrtvo in zalega za prihodnje življenje dogotovljena.

Naj večji roji se prikažejo na novoruskih stepah še le mesca avgusta; morebiti da jih takrat nekaj iz bolj južnih krajev k domačim pritisne.

Kar to zadene, kako, kdaj in kako hitro letijo kobilice, je omeniti sledeče. Vsaka kobilica leti, kakor nevkretno leteči tič. S perutnicami vedno šumi, in kadar jih je veliko, se sliši ta šum, kakor da bi vlekel veter skoz jagnjede ali topole. Ne letijo samo za vetrom, ampak tudi proti vetru, akoravno ne naravnost, ampak na pošev, ali kakor ljudje pravijo, okrog vetra.

Pri jasnem lepem vremenu letijo saj 20 ali 30 sežnjev nad stepo. Če se pa gledajo iz dolin, so pa se ve da še više viditi. Pri oblačnem vremenu letijo pa komaj seženj visoko.

Iz visočine, v kateri letijo o jasnem vremenu, spuščajo se počasi in na pošev na pašnik, ki so ga zagledale. Kedar že niso več kakor seženj visoko nad tlami, spustijo se kar doli in sicer padajo tako terdo, da je slišati, kakor bi kamnje padalo izpod nebeza. Če jih ploha vjame, padejo koj na tla. Navadno že poprej začutijo dež in so še na tleh, kader priverši.

Kobilice ne letijo samo po dnevi, ampak tudi po noči, posebno rade v svetlih gorkih nočeh, kakoršine so mesca

julija in avgusta na goli stepi navadne. Tudi v takih nočeh letijo kaj visoko. Vidili ali prav za prav slišali so jih še celo enajsto in dvanajsto uro po noči; po polnoči pa ne več. Zjutraj se vzdignejo iz ležišča še le ob osmih ali devetih, kader. se posuši popolnoma rosa na travi in na njih perutnicah.

Leteči roj je podolgast, četert verste širok in velikokrat dve ali tri verste dolg, in se vedno razkrojuje, razdeluje in zopet združuje, kar večkrat dolgo terpi, kakor da bi bil večni razpor doma v druhali.

Kako debel je tak roj, ni lahko presoditi. Debel že mora biti, ker je poleti kaj hladno v njegovi senci. Sonce kar nič ne sije skoznj in senca, ki jo dela, je tamneja, kakor senca, ki jo vzrokuje črni oblak.

Kar hitrost zadene, je tudi različna, kakor je veter in vreme. Pa vendar je gotovo, da roj srednje velikosti pri tihem zraku v osmih urah kako miljo deleč leti.

Posebnost teh živali je, da so le vse vkup rade. Akoravno se jih med potjo tako ali tako več odloči, ostane večina vedno skupaj in zadej ostale se spet vzdignejo in se jim pridružijo. Ker jim je veter zopern tudi takrat, ko za vetrom letijo, vsedejo se vselej le za hribe ali v doline ali na druge kraje, ki niso na vetru. Če pa nimajo vse na takem kraji prostora, vzdignejo se pa tudi te, ki so se že vsedle, in letijo dalje za tovaršicami.

Kjer so kobilice enkrat kosile ali južinale, tam je kakor na bojišči. Pri pojedini se požrešnice bercajo, grizejo in tergajo, ktera bi več dobila; padajo ne premehko ena na drugo, ko se spuščajo na tla; tedaj ni čuda, da se marsikteri polomijo perutnice, ali da dobé tako ali tako rano.

Kar njih število zadene, je se ve da kaj različno; časih se potepajo le majhni roji okrog, ki štejejo le nekaj milijonov kobilic; trume, ki so zašle in zgubile se od množice. Časih pa pridejo tndi strašno velike vojske.

Ljudje so govorili, da so bili v časih nekteri kraji pol ure, da celo uro na dolgo in četertinko ure na široko terdo s kobilicami pokriti. Sem ter tje ležijo po tri ena na drugi, prepiraje se zavolj klaje. V tacih krajih so tudi drevesa tako obložene ž njimi, da bi se kmalo veje lomile. Pa nikar ne štejejo teh, ki so na drevju, ampak samo na tleh sedeče, in dajmo vsaki kobilici dva palca dolgi in palec široki prostor, jih je vendar v roji srednje velikosti, ki pokriva štirjaško versto (3500 štirjaških čevljev) 600 milijonov teh gerdob.

Človek se mora ustrašiti, če pomisli število teh žival, ki imajo, kakor pravi Rus, konjske zobe, volčjo lakoto in požrešnost in dober želodec da ne vem kaj.

Kobilice požró vsako zeleno listje po polji in po vertih, mlade rastlike, če niso prelesene, stepno travo, drevesno listje, mehke vejice vsih rastlin, žito, bičevje, čebulje in celo zgornje konce mehkih korenin. Njih požrešnost ne dá milosti nikakoršni zelenjavi, omuli terste in turšico in zelene drevesa, da kažejo le gole rebra. Z eno besedo: kobilice požró do dobrega vse, kar le dobijo.

Vriš, ki ga vzrokuje hitro hrustanje bilk, in otre-sanje perutnic, ki med jedjo ne jenja nikoli, vzrokujeta šum, ki je podoben temu, ki ga vzrokuje čeda pase-čih ovac.

Če padejo kobilice na njive, in če žito še ni zrelo, požrejo do polti vse klasove in bilke. Kmetje so ob časih tacih nesreč večkrat že hitro pokosili žito, da bi saj nekaj rešili, pa kobilice so tako rekoč pod koso vse požerle tako, da ni bilo moč ne cempera rešiti. — Če je pa žito že skorej zrelo, mu pa kobilice ne morejo veliko. To je sreča, da se prikažejo skorej vselej konca julija in začetka avgusta, kadar je že večidel vse zrelo in pospravljeno. Le turščica, proso, ajda in kaj malega družih sadov je še zunaj.

Turščico žrejo kakor volkovi in vredno je viditi, kako se v nič zgrudi cela njiva turščice pod razkačenimi zobmi. Vsak pozna turščico s sabljastim perjem, pa če so padle kobilice nanjo, je, preden veja ob vejo vdari, že vse luknjasto in pretergano. Ktere so padle na tla, lezejo in ferčijo hitro pod stebela, se drenjajo okrog njih, lezejo nanje in jih prejedo. Tu ne pomaga ljudem ne kobilice strašiti ali poditi, ker prehitro je vsega konec. V malo trenutkih se zruši steblo za stebлом z tisuči kobilic vred, ki so sedele na njih. Na sto jih zleti kviško, kader pade kako steblo, in na novo se začne šum in hrust. Le če je turščica že skorej zrela, ostane kmetu še kak kratek, žalosten štor.

Terstje in bičevje tudi kaj rade jedó, in požrejo vse razun preterdega spodnjega steblovega konca. Zató jih je pa tudi vedno veliko po bičevji poleg rek, posebno poleg Dnjestra in Dnjepra, kjer potujejo vedno gori in doli in od koder obiskujejo bližnje kraje v strah vseh prebivavcov.

Obiščejo kobilice kak sadni vert, tako so kmalo vse vejice in mladike germov in dreves brez ljubja. S požrešnimi živalicami obložene veje se pripogibljejo k tlam. To glodanje, škripanje, lušenje in vedno otresanje brezštevilnih perutnic se sliši tako kakor ropot v delavnišnici, kjer se verta, seka, žaga in sterže. Kader odletijo spet gerdobe, tako je vert tako gerdo in nesramno razdjan, da ga ni v stanu kaka druga žival tako pokončati. Strojene škode ne popravijo z ničimur.

Živina dolgo časa potem neče jesti trave, ki je zrasla na takem mestu.

Kader je kobilica sita, tedaj jo je lahko prepoditi, so pa tudi dolgo lahko brez jedí.

V ti reči smo skusili tole, piše neki pisatelj: Djali smo tri kobilice v prazno steklenico in jim nismo dali enajst dni nič jesti. Ko so enajsti dan druge kobilice memo letele,

odmašili smo steklenico in zaperte tri kobilice so bile še popolnoma zdrave. Nič si niso med sabo hudega storile, in ko smo jih spustili, zletele so koj, pa ne na tla si jedi iskat, ampak kviško, pridružit se memo letečim sestram. T.

9.

Šopek domačih vganjk za kratek čas.

1. Kaj je to: V cerkev vabi, sam pa ne gre? — Zvon.
2. Čez vodo skoči, kopita si ne zmoči; kaj je to? — Mesec.
3. Golo se v kosmato vtika; kaj je to? — Roka in rokavica.
4. Kaj je to: dedec v grobu leži, hčerka njegova na njem stoji, mož se je oklenjen derži, otroci pa po svetu hodijo in ljudi motijo? — Vinska terta.
5. Se leska ko deska, travo pase, krava ni; kaj je to? — Kosa.
6. Kaj imajo ljudje, da Bog nema? — Gospodarja.
7. Kaj imá dušo in telo, pa vendar ne živi? — Lampa.
8. Kdo ima šest nog, pa po glavi hodi? — Uš.
9. Koliko vaga polna luna? — En funt, kajti 4 četertine imá.
10. Za kaj hudobneža obesijo? — Za vrat.
11. Če me solnce obsije, veliko vem, drugači pa nič; kaj je to? — Solnčna ura.
12. Kdo je človek pa tudi ni? — Mertvec.

13. Ktere duše nemajo življenja? — V lampicah.
14. Komu se mora vsak človek odkriti? — Tistemu, ki lasi striže.
15. Kako more voda na rešetu ostati? — Ako se led na rešeto dene.
16. Kaj je to: eden dob imá 12 vej, na vsaki veji 4 gnezda, in v vsakem gnezdu 7 mladičev in vsakemu mladiču je drugači ime? — To je leto, ki ima 12 mescev, vsak mesec 4 tedne in vsak teden 7 dni in vsakemu dnevu je drugači ime.
17. Jelen merda čez vse berda, vzdigne glavó čez najvišo goró; kaj je to? — To je megla.
18. Kakšno kamenje je v Dravi? — Mokro.
19. Kaj je to: vsi sinovi imajo zelene kožuhe, samo oča ga nema? — Oreh.
20. Kaj je to: jez imam tako dolg prot, da do neba doseže. — Oko.
21. Kteri psi so najboljši za zajce? — Tisti, ki jih pri miru pustijo.
22. Kdo imá tri pare črevljev, pa nobene noge ne. — Seženj.
23. Zakaj jablan na vertu stoji? — Zato, ker sedeti ne more.
24. K jedi gre sito, od jedi pa lačno; kaj je neki to? — Skleda.
25. Župan in njegova sestra, cerkovnik in njegova žena so jedli zajca; vsak je dobil eno nogo, pa je vendar še ena ostala; kako to? — Cerkovnikova žena je bila sestra županova.
26. Zakaj so belaški zvonik sezidali? — Ker ga niso mogli vsejati.
27. Kako velik je svet? — Tak, da ga sam Bog obseže.
28. Je od mesa pa ni meso, je od kervi, pa nima kervi, in vendar vsakemu grofu odgovorí. — Peró.

29. Kteri dan v letu je najdaljši? — Ki ima najkrajšo noč.
30. Koliko kaše gre v pisker? — Nič, ker nema nog; tedaj jo je treba djati vanj.
31. Kdaj je mlinar brez glave v mlinu? — Kedar skoz okno gleda.
32. Zakaj devajo merliča v trugo? — Ker sam ne more v njo.
33. Za kaj cerkovnik pod zvonikom zvoní? — Za verv.
34. Ktera pijača na svetu je najbolj močna? — Voda, ker ladje nosi.
35. Komu denar težo dela? -- Mošnji.
36. Kaj je boljši ko en kos? — Dva kosa.
37. Kdo v eno mer okoli hodi, pa vendar daleč ne pride? — Plesavec.
38. Ktera šina ni za nobeno koló? — Starašina.
39. Komu kmetje največ zaupajo? — Čredniku.
40. Kaj je prej: mož ali brada? — Mož je za brado.
41. Komu se odertija ne šteje v greh? — Konjedercu.
42. Ktero čednost pijanec najbolj ljubi? — Upanje.
43. Kaj je za vino narboljše? — Grozdje.
44. Kteri zajec se nobenega psa ne bojí? — Tisti, na katerem se izzavamo.
45. Kdo se bojí božjega imena? — Berač, če se mu reče, pojdi v imenu božjem.
46. Kam gre človek, ko je devetnajst let star? — V dvajseto.
47. Kdo je rojen, pa ni umerl? — Ti sam.
48. Kdaj bolj častimo peč, po zimi ali po letu? — Po letu, kajti po zimi jej le herbet obračamo.
49. Kam gre največ vina? — V želodec.

50. Pet krav za sto kron, po čem pride slednja?
— Po parkljih.

51. Oča je čern, mati je široka, otroci pa repati.
Kaj je to? — Pisker, skleda, žlica.

52. Kdo je po smerti rudeč? — Rak.

53. Kaj se v treh tednih zgodi? — Lan.

54. Kaj je v Terstu po sredi? — Četertek.

55. Zakaj terpotec na potu raste? — Ker se je kokalj v pšenico skrnil, terpotec ga je pa na potu čakal.

56. Kterega kamenja je nar več v zidu. — Potolčenega.

57. Zakaj stoji v Kamniku „na Šutni“ turn zraven cerkve? — Ker sedeti ne more.

58. Kterega svetnika je dva dni po versti god? — Tistega, ki je pred vsimi Svetniki dan.

59. Ko gre na njive, domu roge kaže, ko gre domu, pa na njivo. Kaj je to? — Drevo (plug).

60. Kako bi tri jabelka med tri očete in med dva sina razdelil, da bi vsak enega dobil? — Staremu očetu enega — njegovemu sinu, ki je tudi oča, družega — tretjega pa sinovcu, ki je uže tudi oča, tako bi bili trije očetje, pa dva sina.

61. Je černo in majčkino kakor pičica, pa vendar klado prevالی. — Bolha.

62. Ni ne v zraku ne na zemlji in imá le včasi dušo.
Kaj je to? — Čoln na vodi, ki nosi le zdaj pa zdaj človeka.

63. Imam vola, da si sam dela hlev, pa vendar ves ne more vanj. Kaj je to? — Sveder.

64. Kaj je to: Čerko prvo in poslednjo v svoji roci ti imaš, usta kažejo ti srednjo, večnogato zver poznaš.
— Rak.

65: Na lesu je les in na lesu je slama, na slami platno in živa raca gori kobaca. — Postelj in človek.

66. Kaj je to: gagá kakor gos, pa gos ni; ima perje in kljun, pa gos ni. — Gosják.

67. Kaj je to: dve glavi, dve roki, šest nog in samo deset perstov. — Jezdec.
68. Pri nas imamo tak sod, da je dvoje vino v njem; kaj je to? — Jajce; v jajcu je rumenjaki in beljak.
69. Kaj je to: komej se rodi, že beži? — Dim.
70. Na kaj zajec pade, ko ga lovec ustrelí? — Na dlako.
71. Kdo ni bil rojen, pa tudi ni umerl? — Angelj.
72. Kaj je to? Bog nikdar ne vidi, cesar redko kdaj, kmet pa vsak dan? — Bog Boga nikdar ne vidi, cesar cesarja le redko kedaj, kmet kmeta pa vsak dan.
73. Ktera trava najvišje zraste? — Ki je na gori.
74. Živo je, noge ima in ne more hoditi; kaj je to? — Bolha.
75. Kaj je to: celi dan peče, pa nikdar ne zgori? —

Družbin oglasnik.

1. Imenik dosmertnih družnikov.

Do 31. oktobra t. l. so na novo stopili v družbo sv. Mohora kot dosmertni učje sledeči gospodi in gospé:

103. Dubovna mladež Zagrebačka, in je plačala v matico	15 gld.—kr.
104. Milostljivi gg. Dr. Jernej Vidmar, knez in škof ljubljanske škofije, in so plačali v matico	15 " — "
105. Šabot Juri, kaplan v Slatini, in je plačal v matico	15 " — "
106. Novak Matevž, kaplan pri sv. Je- derti, in je plačal v matico	15 " — "
Benigar Franciška (št. 99) v Ter- novem, in je plačala v matico drugo polovico	7 " 50 "
Gros Peter (št. 86), učenik v Hinjah, je plačal v matico drugo polovico .	7 " 50 "
Vsega vkup	75 gld.—kr.

2. Družbini podporniki.

V družbino matico so darovali:

Milostlj. gg. dr. Wiery Valentin, knez in škof Kerški	6 gld.—kr.
Za neplačane rokopise	7 " — "
G. Eržen Ignac, fajm. v Golacu, podaril in nabral	3 " 10 "
Gospodje: Majnik J., fajm. 70 kr. in Ahčin A., kpl. v Žireh 40 kr.; g. Rožman J., dek. 30 kr. ing. Jarc Jerni, kpl. v Trebnem 30 kr.;	
Kastelic J., fajm. v Mokronogu 60 kr. =	2 " 30 "
Za prodane Zgodbe sv. pisma	19 " 20 "
Vsega vkup	37 gld. 60kr.

Družbina matica se je toraj, kakor je viditi iz pričujočih dveh razkazov, sopet pomnožila za 112 gld. 60 kr.

K temu znesku v gotovih denarjih gre prišteti še 72 gld. 78 kr. iz razkazka v 6. zvezku „slov. Večernic“.

Za ta gotovi denar (112 gld. 60 kr. + 72 gld. 78 kr. = 185 gld. 38 kr.) sta se sopet nakupile dve državni obligaciji po 100 gld. s 5 odstotki; 17 gld. 38 kr. se pa še hrani za dalje nakupovanje.

3. Brezplačni podarila.

V družbino matico so darovali:

Milčič, dr. dr. Wlady Valentin, knes in škol.

Kavali 6 gld. — kr.

Za neplačana rokopisa 7 „ — „

G. Kizca-lyrac tajm. v Golacu, podaril in napisal 8 „ 10 „

Gospodje: Majnik J., tajm. 70 kr. in Abbin A.,

fpl. v Šušeh 40 kr.; G. Rokman J., dok. 30

kr. in G. Jure J. tajm. fpl. v Trzinu 30 kr.;

Kastelic J., tajm. v Mokronogov 40 kr. = 2 „ 30 „

Za prodane Xgobus sv. pisma 19 „ 30 „

Vsega skupaj 27 gld. 60 kr.

Imenik

častitih družnikov in družnic
za leto 1862 *).

Zavetnik družbe sv. Mohora :

Milostljivi g. g. **VALENTIN WIERY**, dr. bogoslovja
itd. itd. knez in škof Kerške škofije.

I. Goriška viša škofija.

Milostljivi g. g. **Andrej Gollmayer**, dr. bogoslovja itd. itd.,
viši škof in knez.

Dekanija **Bovc**.

Livk. Perdih Miha, kurat.

Ternovo. Šlunder Jožef, kurat.

Kreda. Lapanje Juri, kurat.

Dekanija **Cirkno**.

Cirkno. Jeram Jožef, dekan in dek. predstojnik. Brezovščik
Andr., kapl. Kacin Andr., provizor v Šebreljened. Prinčič
Štef., župnik na Bukovem. Rovsič, e. k. uradnik. Čelik
Jož., kmet na Bukovem. Močnik Jan., kmet na Bukovem.
Bašel Jan., kmet v Planini. Velikonja Uršula v Šebreljened.
Brežan Jož., kapl. v Cerknem.

*) Imena dosmertnih družnikov in družnic so z debelejšimi čerkami natisnjena.

Orehok. Velikonja Janez, fajm. in farni predstojnik. Stucin Apolonija. Maurič Jak., kmet iz Bukove. Breljih Janez in Breljih Jernej, kmeta iz Bukove.

Dekanija Černiče.

Černiče. Mervič Mihael, dekan in dek. predstojnik. Zucchiati Martin, kapl.

Šenpas. Podreka Franc, fajm. Spozapon Franc, posestnik.

Ternovo. Hobon Jan., kurat.

Batuje. Terčon Jožef, fajm.

Kamnje. Soudat Jožef, fajm. in farni predstojnik. Jarc Jož., kapl. Volič Jož., kmet. Volič Terez., kmetica. Lokančič Jozefa, kmetica. Rustia Marija, kmetica. Rustia Anton, posestnik. Faveti Ana, posestnica. Volič Franc, služabn. Faveti Anton, posestn. Rustia Ant., posestn. Vodopivec Ant., posestn. Vodopivec Jan., tergovec. Rebek Maria, posestnica. Plokar Anton, posestn. Vodopivec Filip, posestn. Geržel Jož., kmet. Bunc Franc, učitelj. Rustia Maria, km. deklina. Trojek Ana, kuharica. Rustia Pavel, km.

Sv. križ. O. Alfonz Krašovic, kapl. gvardian. Sušnik Lorenc, fajm.

Lokovic. Okorn Fidel, kurat.

Dekanija Divin.

Divin. Doliak Štefan, dekan in dek. predstojnik. Milost Mart., kapl. Tance Peter, gostivničar. Gabrovic Blaž, tesar. Pahor Ant., km. Koeman Jan., km.

Doberdob. Nagode Luka, kurat.

Gabria. Černic Matija, vikar.

Opačjeselo. Pahor Jož., kurat. Šmuc Jan., koop. **Bat Ana,** kuharica. Perc Štefan, km.

Lokvica. Marušic Jož., kmet.

Brestovica. Pelizon Jožef, kurat.

Št. Polej. Fabian Janez, kurat.

Zgonik. Pirih Jan., vikar. Kravanja Matija, koop. Milič Jan., posestn. Gruden Ant., km. Škerk Mat., km. Grilonc Jož., km. Milič Jož., km. Stubelj Jan., km. Grilanc Mih., km.

Nabrežina. Marušič Jan., kurat in farni predstojnik. Gruden Tom., posestn. Zaharija Matija, Gruden Jož., Zaharija Jak., Zaharija Jož., Zaharija Jan., Radovič Jož., Gruden Jož., Pertot Jan., Tumelj Jož. — vsi kmetovavci. Plaper Janez, posestn. Zaharija Martin, km.

Dekanija Gorica.

Gorica. Pirc Matevž, korvikar in farni predstojnik. Winkler And., c. k. urednik. Vuk Jož., duhoven. Respet And., prof. bogoslovja. Šolar Jan., c. k. gimn. prof. Marušič Andrej, gimn. kateh. Mežek Magd. in Mežek Neža — hišnice. Dr. Hrast Jan., prof. bogosl. Krugl Neža, služabn. Markič Fr. in Grusovin Jož., kmetovavca. Mužič Ant., gimnazijalec. O. Sigmund Vohine, kapuc. gvard. O. Justin Brus, kapuc. vikar. Tomagnin Vinc., koop. Čermel Jož., vikar. Semeniška knjižnica. Budau Jan., korar. Samec Mih., učitelj. **Beligar Ana**, posestnica. **Furlani Josip**, kapl. **Gabrijevčič Marjana**, služabnica. **Kociančič Štef.**, prof. bogoslovja. **Kavčič Marija**, posestnica. **Mozetič Miha**, mlinar. **Pavletič And.**, vodja gluhonemih. **Sfiligoj Ant.**, kapl. Abram Jan., korvikar. Beč And., šivar. Zorn Alojzi, dr. bogoslovja. Bensa Štef., nadšk. kancler. Osimk Evst. franc. gvardian. Zoratti Franc, kapl. O. Korneli Arko, franciškan. Šober Jan., kateh. **Juh Kat.**, služabn. Pušic Maria, km. Vuk Leop., duh. Rejec Jan., Šajdela Ant., Gaberjevčič Jož., Vugar Peter, Šega Janez, Svetičič Franc, Božič Ant., Malesič Tone, Kočevar Jožef, Jelušič Ernest, Basker Jožef, Leban Andrej, Battiano Janez, Skočir Jožef, Vodopivec Ludovik — vsi bogoslovci. Vuga Andrej, duhovnik. Obrsman Mijat, Sila Matija, Pregelj Janez, Vales Marka, Makarovič Andrej, Škodnik Matija, Notar Tone, Lazar Anton, Kuhn Anton, Kavčič Jože, Legat Janez, Mogolič Janez, šorli Matevž — vsi bogoslovci.

Solkan. Peric Filip, fajm. Samec Jož., duhoven na sv. Gori. Merkel Ant., kaplan. Rutar Lorenc, kmet v Ravnici. Visintin, duhoven na sv. Gori. Dražek Andr., učitelj.

Št. Andraš. Pejternel Ign., kurat. Komave Jož., učitelj. Nanut Jož., srenjski svetovavec. Cingerle Pavel, učenec. Pavlini Jož., učenec.

Čepovan. Doliak Val., kurat.

Bata. Mozetič Franc, kurat.

Gargar. Strekl Jernej, kurat.

Št. Maver. Masera Jožef, kurat.

Dekanija Gradiška.

Gradiška. Vončina Pavel, kapl. v jetnišnici.

Dekanija Kanal.

Kanal. Wolf Andrej, dekan in dek. predstojnik. **Knjižnica sv. serca M. D.** Riavc Blaž, podružnik. Čiargo Jožef, duh. pomočnik. Juh Tomaž, učitelj.

Ročin. Pahor Andrej, vikar. Wolf Janez, duh. pomočnik.

Marija Celj. Ukmar Anton, kurat.

Zapotok. Budin Blaž, kurat.

Gorenje Polje. Strukel Gregor, kurat.

Deskla. Duriava Jožef, kurat.

Bajnsica. Mercina Juri, kurat.

Lokovic. Kavčič Anton, kurat.

Kal. Pervanje Juri, kurat.

Lom. Leopusčig Andrej, kurat.

Auč. Komac Anton, kurat.

Dekanija Karmin.

Karmin. Raitz Jožef, beneficiat.

Gradišče. Kodermac Janez, kurat.

Dekanija Komen.

Komen. Koeman And., dekan in dek. predstojnik. Bizjak Jakob, kaplan. Grusovin Anton, kaplan. Štolfa Janez, km. Rebula Janez, km. Pipan Janez, km.

Štanjel. Bresovščik And., kurat. Bolter Miha, duh. pomočnik. Marc Andrej, kurat.

Gabrovica. Pelizon Val., kurat.

Stiak. Lumbar Ant., vikar. Juh Andr., kaplan. Koron Franc, kaplan.

Šmarje. Košuta Franc, duh. pom. Polšak Franc, župan.

- Goriansko.** Zgombič Peter, kurat.
- Pliskovica.** **Stepančič Andr.**, kurat. Širca Jožef, km.
- Veliki dol.** Marzolla Jak., kurat.
- Vojšćica.** **Pipan Jožef**, kurat.
- Lipa.** Vuga Štefan, kurat.
- Rihenber.** **Pirc Jan. N.**, fajm. in farni predstojnik. Rojic Miha, kapl. Vazeničnik Jož., učitelj. Licen Franc, posestn. Besednjak Jan., km. Birsa Marija, km. hči. Bizjak Marjana, kmetovavka. Bizjak Martin, mlinarski hlapec. Brezar Jožefa, km. hči. Černigoj Terezija, kerčmarica. Fabian Franc, kmet. Farlon Jožefa, km. hči. Gvardjančič Marija, km. hči. Kodrič Nace, kmet. Licen Jožef, km. sin. Licen Katra, kmetica. Licen Marija, km. hči. Mihel Franciška, kuharica. Mihel Jožefa, kmetica. Pavlica Jožefa, km. hči. Pavlica Marija, kmetica. Pečenko Antonia, kmetica. Pirc Marija, podkuharica. Sever Marijana, kmetica. Sever Marijana, kmetica. Vidmar Anton, kmet. Vidmar Jožef, kmet.
- Dornber.** Rogelia Janez, kaplan in farni predstojnik. Križman Ignac, učitelj. Kerševani Franc, posestn. Furlani Kat., posestnica. Perozzi Ferd., posestn. Čotič And., kmet. Pavlica And., kmet. Vodopivec Franc, kmet. Šinigoj Jož., kerem. Šinigoj And., posestn. Štor And., mlinar. Rojic Fr., učenec.

Dekanija Ločnik.

- Koršič Mih.**, fajm. v Kviskem in dek. predstojnik. Juh Andrej, kurat v Kozbani. Škodnik Štef., beneficiat v Verholji. Malič Ant., kurat v št. Florijanu. Kühnel Mirosl., koop. v št. Florijanu. Doljak Jak., vikar v Cerovem. Zamar Ant., koop. v Kviskem. Fiegl And., kurat — Simčič Jož., posestnik — Figar Jož., posestn. — Persoglia Ant., posestn. — Šlunder Janez; vsi v št. Martinu. Roter Jož., kurat v Gradini. Kumar Karol, posestn. — dr. Žigon Ant., posestn. — Kumar Jožef, organist — Kumar Franc, tergovec — Kumar Jan., kmet. — Kumar Ant., kmet. — Simčič Ant., kmet; vsi v Kviuskem.
- Vedrijan.** Torker Jožef, kurat.
- Kozana.** Marinič Štefan, kurat.
- Medana.** Toroš Jan., posestn. Toroš Franc, posestn. Skubič Jož., kurat. Zucchiati Franc, posestn. Cortini Ferd., posestn. Toroš Jan. N., posestn. Toroš Jan., od Mih., posestn. Simčič Jan., organist. Zamer Val., kmet.

- Fleona.** Svetlič Ant., kurat. Brigantič Ant., sivar.
Biliana. Logar Jak., fajm. Kozlin Jož., cerkovnik.
Dornovik. Sfiligoj Janez, posestnik.
Dobra. Simčič Jakob, vojak.

Dekanija Št. Peter.

- Št. Peter.** Lampe Blaž, kurat. Kermel Andrej, umetni vertnar.
Pervačna. Madon Blaž, fajm. Bolter And., kaplan. Persič Uršula, posestnica.
Renče. Budau Jož., učitelj.
Mern. Eleršič Jan., fajm. Kumar Jož., kaplan. Mernska šola. Peltram Jož., mizar. Klančič Jan., posestn.
Rupa. Pavletič Jan., črevljar. Jahel Jož., posestnik.

Dekanija T min.

- Tmin.** Skočir Andrej, dekan in dek. predstojnik. Kustrin Janez, duh. pomočnik. Ponsin Drag., duh. pom.
Volče. Peternel And., fajm.
Most. Patar Tom., fajm. in farni predstojnik. Jug Janez, duh. pom.
Spodnje Tribuše. Kragl Ant., kaplan.
Št. Viška gora. Brezovščik Filip, fajm. in farni predstojn. Koban Peter, kaplan.
Pečine. Kaffol Fil. Jak., fajm. in farni predstojnik. Laharner Josip, srenjski odbornik. Kaffort Nina, hišnica. Klemenčič Anton, tkavec. Špik Jakob, umetalnik. Pisk Mohor, srenjski odbornik. Laharner Peter, srenjski odborn. Laharner Mat., kmet. Klemenčič Ant., srenjski odborn. Peteri Nina, Podgornikova kmečka. Jeklin Toma., srenjski odb.
Ponikve. Gregorič Anton, kaplan.
Podmeue. Keber Anton, kaplan.
Grahova. Beuk Janez, kaplan.
Nemški Rovt. Kramer Filip, fajm. in farni predstojn. Brellich Janez, kmet.
Steržišče. Močnik Luka, kaplan.
Podberdo. Rutar Anton, fajm. in predstojnik. Gabersčik Janez, kaplan. Kosta Franc, kaplan.

II. Kerška škofija.

Dekanija Belak.

Belak. Pušl Anton, šolski vodja in katehet. Lesjak Balant, mestni kaplan.

Šmartno. Kulnik Tomaž, kaplan.

Št. Lenart. Valjavec Jož., kaplan in farni predstojnik. Gailer Fr., učenik. Kavalar Urša, gostja. Wutti Matija, kmet.

Štabenj. Cepic Franc, kaplan in farni predstojnik. Rabič Liza, kmetica. Mertl Jož., žnidar. Pinter Janez, kmet. Pinter Valentin, hlapec. Wiegele Maria, Wiegelnova. Mikl Magd., Magerova. Valušnik Franc, kmet. Kovarič Bartl., črevljjar. Lepušič Jakob, mizar.

Loče. Aleš Mikl., fajm. in farni predstojnik. Šašl Martin, bivši provizor. Lesjak Jožef, rudar. Prosen Janez, kmet. Katnik Alojzija, Kotrikova. Fric Valentin, kmet. Švarc Neža, kmetica. Krainer Neža, kmetica. Lesjak Sofia, gostja.

Na Zili. Serajnik Lorenc, fajm. in farni predstojnik. Krajcar A., učenik. Abruč Kat., kmetica. Petrič Jan., kmet. Šubic Ana, gostja. Erat Urša, gostja. Ogriz Jera, dekla. Tuder Stanca, dekla. Mertel Al., kajžar. Trupe Andrej, mizar. Markovic Ign., kmet. Gajler Jan., kmet. Ažgan Jan., km. Trunk Mar., kmetica. Pirker Mar., kmetien. Fric Ana, km. Melhior Marija Urbanova. Fric Marija Forwartelnova. Fric Alojzija Kukova. Aichholzer Neža Tondrova. Fric Jožef, kajžar. Napokoj Fr., kmet. Wutti Fr., kajžar. Pečar And., kmet. Unterwegar Marija Pavkarjeva. Trunk Meta Zavernikova. Božic Lavrenc.

Dekanija Celovec.

Celovec. Rebernik Jak., korar in dek. predstojn. Dr. Müller Val., korar in viši šolski ogleda Kerške škofije. O. Robida Karl, c. k. gimn. učitelj. **Einšpieler Andrej**, c. k. kateh. Godina Jan., c. k. kam. komisar. Ferčnik Lambert, mestni

kaplan. Leks Gabriel in Kandut Krištof, stolna kaplana. **Janežič Anton**, c. k. realni učitelj. Somer Gregor in Laznik Mat., c. k. norm. učitelja. Germič Fr., podučitelj. Dirnwirt Karl, špiritual. Rečički Vekoslav, konz. svetovavec. **Černic Janez**, nunski spovednik. Einspieler Marija, kuharica. Bogoslovska knjižnica. Vilenpart Rajmund, Wieser Andr., Zablatnik Janez, Ineko šim., Kapun Bal., Rebernik Jak., Markec Klem., Drobež Ant., Tevš Ign., Eržnik Janez, Einspieler Lamb. — vsi bogoslovci v Celovcu. **Majhar Ivana**, učenka.

Št. Mišel. Anderjaš Jož., fajm.

Vetrinj. Holiber Miha, fajm.

Poreče. Čare Peter, fajm.

Otok. Žofran Jož., fajm. in farni predstojnik. Pavlič Vincenc, kmet. Leks Jožef Lampeljnov. Dovjak Urh Žerjavov. Tomančkar Gregor Kribasov. Nakolnik Miha Rožmanov. Hauptman Ili. Aleš Ana Andrejčičeva. Šupe Neža, dekla.

Št. Rupert. Kometer Martin, fajm.

Št. Jakob. Serènik M., fajm.

Dekanija Doberla ves.

Doberla ves. Lijavnik Jan., prošt in dek. predstojnik.

Št. Lips. Trampuš Jož., fajm. in farni predstojnik. Terčik Jan., učenik. Stampah Leks, kmet. Andrejc Jan., kmet. Goričnik Jož., kmet. Metnik Anton, kmet. Verzovnik Luka, kmet. Pečnik Janez, kmet. Kordež Jožef, kajžnik. Huter Florjan, kmet. Naveršnik Juri, kmet. Brežnjak Jož., kmet. Keber Gregor, kajžnik. Kumec Valentin, kmet. Zager Tomaž, kmet. Kordež Lucija, dekla. Riegl Janez, kmet. Martinej Gregor, kajžar. Sušnik Katra, kajž. hči. Rakeb Val., kajžn.

Št. Andraš. Soko Jožef, fajmošter in farni predstojnik. Štuler Peter, kmet. Štuler Marija, kmetica. Štuler Marija in Terezija, km. hčeri. Roblek Marija, kmetica. Prolih Margareta.

Št. Ožbalt. Vranka Štefan, fajmošter in farni predstojnik. Muri Peter, kmet. Šenk Patern., kmet. Košir Neža, kerčmarica. Štuler Katra. Skuber Helena, dekla. Štuler Rozalja, km. Planina Marjeta.

Železna kapla. Kenda Štefan, fajm. in farni predstojnik. **Hobel Ant.**, kaplan. Perne Janez, teržan. Tacolj Janez, strojarski mojster. Černic Jožef, kerčmar. Kušej Andrej, kerčmar. Male Lovre, jamski oglednik. Poderšnik F. in Hribernik, knapa. Dovjak Peter, dervar. Breznik Lena, teržanka. Nečemer Jožef, kmečki sin. Haller Jakob, kmet, Haller Mica, kmečka hči. Drabatin Tomaž, tesar. Bolčar Janez, kmet. Tajčman Luka, kmet. Karničar Jan., šiv. mojster. Jurač Jož., kov. mojster. Ročnik J., hlapec. Sadovnik M., km. sin. Prosen M., bajt. sin,

Na Reberzi. Raspotnik Andrej, častni korar in farni predstojnik. Marhek Cecilj, Omač Marija. Trobej Marija.

Globasnica. Černič Karl, fajmošter. Činkovic Jož., kaplan v Doberli vasi. Lijavnik A., dekla v Doberli vasi. Košir Bl., fajmošter v Žitari vasi. Hamer J. in Silan J., kmeta v št. Kancianu. Ajtičjak in Sluga A. bajt. v št. Lipsu. Muri Ant. in Marija v št. Ožbaltu. Viernig J., penz. fajmošter v št. Andrašu.

Dekanija Kanalska.

Žabnice. **Kulnik Franc**, dekan in dek. predstojn. **Šerbičel Mat.**, kapl. **Možič Tomaž**, šolski pomočnik. **Elspaher Janez**, šolar.

Ovčja ves. **Majhar Jernej**, fajmošter in farni predstojnik. Martinc Magdalena, gostja. Mikoš Janez. Žerling Urša. Wedam Andrej. Možič Vincenc.

Naborjet. **Fresl Franc**, provizor. Kandut Bartl.

Ukve. Erat Franc, učenik. Anderwald Andrej, štacunar. Janah Jožef, kmet. Kanduč Gregor, kmet. Janah Jakob, kmet. Kandut Franc, kmet. Wedam Lorenc, kmet. Mešnik Mat., kmet. Trink Lor., kmet. Jank Bartl, kmet. Bartolot Matija, kmet. Janah Sim., kmet. Wedam Neža Tomazičeva. Šnabl Luka. Majcingèr Mojca. Šajder Jožef, kmet. Tribuš Lor., črevljar. Erat Juri, posestnik. Kandut Pavl, kmet. Fiksel Mikl. Erat Janez, Erat Gregor, Erat Jožef — kmetje.

Kokovo. Jakopič Janez, fajmošter.

Dekanija Pliberk.

Pliberk. **Westermayer Jakob**, dekan in dek. predstojnik. **Glinik Janez**, učenec. Podgornik Val., kmet. Skuk Luka, kmet. Lejmiš Marka, kovač. Črepinjak Florjan, učenec. Lužnik Mojca, dekla. Šipel Nace, kmet. Staudeker Pavl, kmet. Skubl Jožef, meščan. Strojnik Val., fužinar. Korper Klement, kmet. Šimun Andrej, kmet. Wolkraut Filip, kmet. Skuk Matevž, kmet. Lipuš pr. Rosman Barba. Lažnik Luka, kmet. Barjak Barba, kmetica. Mina Leder, kmetica. Kušnik Janez. Šonjak Valentin. Domej Kašper. Riedel Martin, kmet. Liskovč Janez, učenec. Merva Lena, Šalmonova hčer.

Černa. Dovžan Janez, fajm. in farni predstojnik. Skerbinc Jožef, kaplan. Igerc Nuže, rudar. Igerc Lona, šivilja. Sidar Anton, rudar. Vesenko Juri. Priveržen Franc. Knez Liza.

Št. Daniel. Götzl Nace, fajm. in farni predstojnik. Kranc Anton, bajtlar. Gornik Blaže, kmet. Harnold Lena, kmetica. Marin Reza, kmetica. Prejnik Janez. Gerdej Matija, kmečki sin. Ranc Mojca, km. hči.

Št. Mihel. Gregor Kristan, kmet. Ledvinko Alojz, kaplan.

Švabek. Deučeman Lovre, fajm. in farni predstojnik. Hrastnik Anton. Gabernik Ožbe. Pokoršnik Alen.

Št. Urh. **Kokic Jožef**, fajm.

Št. Jakob. Lakner Janez, fajm. in farni predstojnik. Potočnica Mojca, kmetica.

Možiče. Vaštel Balant. Osojnik Tone. Piečnik Magd.

Dekanija Rož spodnji.

Kapla. Čuden Matevž, dekan in dekan. predstojnik. Kazda Alojz, kaplan. Katnik Jožef, učenik. Miškulnik Ana, dekla. Singer Paternuž, kmet. Krasnik Štefan, župan in kmet. Urabl Luka, kmet. Janc Janez, kmet. Uršic Marija, kmetica. Partl Janez, kmet. Hafner Ceno, kmet. Serajnik Neža, km. hči. Majhar Marija.

Plejšberg. Muden Sim., fajm. in farni predstojnik. Šašl Sim., kmet. Kropivnik Pavl, knap. Ogriz Andrej, rokodelc. Ogriz Marka, rudokop.

Bilčoves. Radičnik Sebastjan, fajm.

Kotmaraves. Milar Andrej, fajm. in farni predstojn. Zablatnik
Pavl. Pakovnik Val. Koprivnik Lenart, Belčnik M., učit.

Sveče. Dobajnikar Sim., fajm. in farni predstojnik. Kuraš
Janez, župan. Ferjanc Urša, kovačinja. Blatnik Rok, fuž.
delavec. Štangel Sim., p. d. Irgele. Kranjčič Jan., fužinski
delavec. Žavnik Ožba p. d. Kajžnik. Pak Andrej, fuž. del.
Andrejčič Lenka. Koprejnik Tom., fuž. del. Pak Prima,
Kesar. Permož Janez na Mačah. Žavnik Bal., Puščovec.
Žavnik Urša, Puščovčinja. Einspiler Meta Mazla. Einspiler
Gregor Krivic. Kodrič Janez Žlajher. Ortar Lorenc, roko-
delec. Obilčnik Janez, žnidar. Pušl Doroteja, gostja. Obilčnik
Matija.

Žihpolje. Smeričnik Boštj., fajmošter. Somer Mih., kmet. Mačnik
Gregor, učenik. Ogriz M., kmet.

Dekanija Rož zgornji.

Rožek. Tomažič Mat., dekan in dek. predstojnik.

Št. Jurje. Lesjak Janez, fajm.

Pečnica. Lovre Aleš, fajm. in farni predstojnik. Arnejc
Janez, kmet. Pečnik Gašper, kmet. Pečnik Urša, km. hči.
Widmann Lucija, kajž. hči. šolar Treza, šivilja. Ropač Pet.,
kajžnik. Anderwald Treza. Anderwald Urša. Štefančič Jan.

Na Dravi. Wuherer Luka, fajm.

Skočidel. Sumper Janez, fajm.

Domačale. Skarbina Josip, fajm. Florjančič Mat., kmet.

Dvor. Lesjak Bal., fajm.

Lipa. Lesičnik Simon, fajm. in farni predstojnik. Heber
Jakob, kamrar. Ulbing Janez, kmet. Tolle Balant, kmet.
Melcher Gregor, škafar. Sobbe Matevž, kmet. Fišer Jakob,
kmet. Groblacher Boštjan.

Logaves. Wiconik Franc, fajm.

Št. Jak ob. Janežič Jož., km. sin.

Dekanija Tinska.

Grabštna. Wister Tom., fajm. in farni predstojn. Godec Janez, kapl. Mikl Tom., učenik. Homruž Jožef Ledrerjev. Homruž Neža Ledrerjeva. Karnle Urša, Mikula Fr., kovač. Mikula Marija. Mezner Janez v. Čote. Štefan Prim. v. Rizner. Karničnik Franc, kmet. Karnle Franc v. Mantejce. Velik Fr. Veguš Ana.

Žrele. Konjč Filip, ekspositus.

Radiše. Adlaznik, kmet.

Dekanija Trajberg.

Trajberg. Koglnik Matevž, prošt in dek. predstojnik.

Ettendorf. Jeralla Matevž, fajm.

Labud. Šlut Jožef, fajm.

Černice. Hansič Tom., fajm.

Št. Lorenc. Pirš Matevž, fajmošter in farni predstojnik. Ravnjak Marko, kmet. Guče Simon, kmet. Streit Jera, km. hči. Grubelnik Roza, km. hči. Robnik Marija, kuharica. Kanejan Lena, km. hči. Uršič Vinc., cerkovnik. Uršič Anton, organist.

Ojsterea. Grum Juri, kurat. Rogatec Juri, kmet.

Libeliče. **Mraz Tomaž**, kaplan.

Dekanija Zilska.

Št. Mohor. Dr. J. Levičnik, dekan in farni predstojnik.

Št. Štefan. Seebacher Jak., duh. v počitku.

Št. Jurju. Bucela Izidor, fajm.

Bistrica. Kronik Fr., fajm. in farni predstojnik. Wiegele Ferd., učitelj. Janah Franc, Kandolfov.

Čače. Einspieler Janez, fajm.

Burlani. Tavšič Jož., fajm.

Blače. Ožgan Franc, fajm.

Po družih dekanijah.

Čibašek Janez, kaplan v Wolfsbergu. O. Placid Javornik, fajm. v št. Jurju. Božič Val., fajm. v Kanincu. Sevnik Leop., fajm. v Teiseneku. **Simandel Dragotin**, kanonik v Velkovecu. **Leskovšek Frano**, fajm. Kasl Jož., fajm. v Ebersteinu. Krasnik J., c. k. adj. v Gornji Beli. **Šket Jožef**, kaplan.

III. Lavantinska škofija.

Dekanija Bistrica slovenska.

Gornja Polskava. Guzaj Jernej, kaplan. Veranič Blaž, učitelj.
Spodnja Polskava. Derniač Martin, učitelj.
Studenice. Altman Jožef, fajm.

Dekanija Braslovče.

Braslovče. Stojan Miha, dekan in dekanijski predstojnik.
 Farna bukvarnica.
Št. Pavl. Pečavnik Andrej, fajm.
Vransko. Šehel Jožef, kaplan.

Dekanija Celje.

Št. Marjeta. Pinter Matevž, fajm.

Dekanija Fraubheim.

Sv. Ana v Frauheimu. **Rath Frano**, fajm. in farni predstojnik.
 Pirc Andrej, fajm. v pokoju.
Sv. Marija. Nagi Albert, fajm. in farni predstojnik. Sparavec Andr., kaplan. Falež Uršula, kmetica. Veranič Marija, samica. Korošec Juri, kmet. Klasinc Terezija, samica. Pavman Marija, samica. Pavman Juri, kmet.

Na ptujski gori. Šwarc Janez, fajm. in farni predstojnik. Bedonik Juri, kaplan. Vodusek Jakob, gornjak. Goldner Karl, zdravnik. Žunkovič Fr., kmet. Miler Ana, klučarica. Lampl Johana, služavnica. Božičko Elizabeta, osebejnka. Šlegula Ana, kmetica. Zadravec Matija, učitelj. Kozodere Jožef, kmet. Kozodere Marija, kmetica. Kozodere Ana, kmetica. Mlaker Tomaž, kmet. Mlaker Marija, kmetica. Lubej Štefan, kmet. Verdenik Terezija, osebejnka. Jeza Janez, kmet. Vuk Tomaž, kmet. Kosiše Štefan, kmet.

Dekanija Gorni grad.

Gornigrad. Floriančič Jožef, dekan in dek. predstojnik. Stanjko Anton, kaplan. Mehtik Matevž, kmet.

Nova Štift. Dornik Gašper, fajm.

Rečica. Modic Janez, kaplan. Zupanek Janez, učitelj.

Dekanija Hoče.

Hoče. Murko Anton, dekan in dek. predstojnik. Farna bukvarnica. Lorbek, kmet. Breznar Martin, kmet. Torko Martin, učitelj pri Mariji devici. Weigl Anton, kovaški mojster v Zerkoveah. Weigl Jožef, predstojnik v Zerkoveah. Visočnik Jožef, kmet v Pohorji. Majcen Peter, učitelj v Hočah. Šunko Simon, podučitelj v Hočah. Arneš Franc, kaplan v Hočah.

Pušava. Ciringer Jernej, fajm. in farni predstojnik. Kočmut Vincenc, učitelj.

Št. Lorenc. Simonič Aleks Janez, kaplan. Kramer Jož., učitelj.

Ruše. Fras Valentin, fajm.

Lembah. Herg Lovre, fajm. in farni predstojnik. Ozim Helena, km. hči iz Bistrice. Farna knjižnica. Kurnik Jožefa, km. hči. Namestnik Marija, kmetica. Pukšič Franc, kaplan. Pukl Matija, kmet. Hude Juri, zidar. Majhenič Juliana, km. hči. Drozg Elizabeta, hišna oskerbnica. Tertinjek Urša, dekla. Lešnik Helena, kmetica. Stinglič Marija, dekla. Kaloh Jožef, kmet.

Dekanija Jarenina.

Jarenina. Matiašič Juri, dekan in farni predstojnik. **Šparl Franc**, duhoven. **Verlič Franc**, duhoven. Udl Drag., izgled. učitelj. Rošker Ivan, posestnik. Šmirmaul Ivan, posestnik. Stancer Jakob, posestnik. Bajngerl Alojz, posestnik. Polančič Sebastjan, posestnik. Bajngerl Jožef, posestnik. Bajngerl Ana, kmetica. Šanperl Sebastjan, verhovec. Šanperl Peter, verhovski sin. Pišlerič Franc, šivar. Gornik Marija. Purgaj Anton. Jager Janez. Šauperl Anton, kmet. Hauptman Ana, km. hči. Šparl Rozalija, šivilja. Supanič Jožef, kmet v Jelenčih. Fras Janez, verhovec. Šauperl Franc, verhovski sin. Supanič Anton, km. sin. Venger Jožef, mesarski sin.

Št. Jakob. Repa Franc, fajm. in farni predstojnik. Vajngerl Franc, posestnik. Rotman Jožef, učitelj. Eulec Martinek, podučitelj. Fluhar Jožef, posestnik. Polančič Margarita. **Klemenčič Anton**, kaplan. Oškerl Katarina, km. hči.

Št. Kungota. Vojsk Janez, župnik. Meznarič Anton, duhoven.

Dekanija Kozje.

Kozje. **Hajšek Anton**, kaplan. **Erjavec Peter**, kaplan. Stermšek J., učitelj. Farna šola.

Podsreda. Bratanič Jožef, fajm. in farni predstojnik. Cizej Peter, kaplan.

Obnje. Paprej Matija, fajmošter.

Podčetertek. Sredenšek Janez, fajm. in farni predstojnik. Koren Matija, fajmošter.

Zagorje. Škuarč Andrej, fajm. in farni predstojnik. Jelen Matevž, organist.

Pilštajn. Lenarčič Andrej, fajm. in farni predstojnik. Farna šola. Zimšek Anton, kmet. Medved Franc, zidar. Jenšič Mica, perica. Krofi Apolonija, dekla.

Dekanija Laško.

Laško. Žuža Anton, dekan in dek. predstojnik. Arzenšek Matija, kaplan, Kertna Matija, kaplan. Paušl Ignac, fajm. Hrastnik Marko, km. sin. Vlaga Janez, kmet.

Dol. Kveder Janez, fajm. Petan Franc, kaplan.

Loka. Vodeb Andrej, kaplan.

Žiro. Ivanc Martin, kurat.

Št. Miklavž. Stagoj Matija, kurat.

Št. Jedert. Novak Matevž, kaplan.

Št. Rupert. Polanc Juri, kmečki sin. Pušnik Jernej, km. sin.
Pušnik Katra, kmetica. Oberjen Jera, km. hči.

Dekanija Marburg.

Marburg. Dr. Vošnjak Janez, korar in viši šolski ogleda.
Bogoslovska knjižnica. Dr. **Vogrin Lovre,** kanonik.
Bratuša Mikl., kaplan. **Trafenik Franc,** korvikar.
Simonič Janez, predmestni kaplan. Lempl Tomaž, kateh.
Zorčič Franc, korar. Kosar Franc, špiritual. Pikel Mihael, korar.
Lejrerjeva bukvarnica. Welebil Franc. Masten Jožef, Kunej
Janez, Vraz Josip, Šauperl Dragotin, Kos Anton, Megla Sim.,
Zabukošek Franc, Kocovan Anton, Jazbec Anton, Kraner
Andrej, Bezenšek Juri, Slatenšek Ant., Osmec Franc, Stiplov-
šek, Geršak V., Kukovec Joško, Sparhak Janez, Kunej Jan.,
Lipold Janez, Žličar F., Kranjc V., Drozg Anton, Poterč
Vekoslav, Trstenjak Jakob, Serne Janko, Pignar Franc, Kos
Vekoslav, Šuc Jožef, Žuža Janez, Drobnič Jože, Rolla Mat.;
bogoslovci.

Sv. Magdalena. Čeh Franc, učitelj. Ševeder Alojzija, Lak Ma-
rija. Terglavčnik Marija.

Sevnica. Klančnik Oroslav, kaplan. Vertačnik Mikl., kmet.
Urh Anton, kmet. Urh Marija. Močivnik Ana, Košar Mar-
jeta. Veselič Marija. Jeler Marija. Društvo sv. križa.

Sv. Križ. Simonič Franc, kurat. Viher Tomaž, učitelj.

Št. Margareta. G. fajmošter.

Kamnic. G. fajmošter.

Dekanija Marnberg.

Marnberg. Kotzbeck Georgi, dekan in dek. predstojnik. Urek Andrej, kaplan. Farna bukvarnica. Mrazlak Andrej, služabnik.

Remšnik. Pernausl Štefan, fajmošter in farni predstojnik. Klavžar Franc, kaplan. Farna bukvarnica. Bezjak Janez, učitelj. Hartman Ana in Hartman Helena, km. hčeri.

Brezje. Grosskopf Matija, fajm. in farni predstojnik. Farna bukvarnica. Andrej Šojko, služabnik.

Muta. Klobasa Matija, fajmošter in farni predstojnik. Farna bukvarnica.

Pernica. Farna bukvarnica.

Št. Oswald. Farna bukvarnica.

Sobota. Divjak Jožef, kurat in farni predstojnik. Eva Tratinek, km. hči. Farna bukvarnica.

Radona. Peršoh Valentin, kurat.

Dekanija Nova cerkev.

Nova cerkev. Juvančič Franc, dekan in dek. predstojnik. Novak Janez, kaplan. Šibal Anton, kaplan.

Doberna. Žičker Anton, kaplan.

Vitinje. Jahn Ferdinand, kaplan.

Dekanija Ptuj.

Ptuj. Krajnc Franc, vikar in farni predstojnik. Meško Jak., kaplan. Caf Juri, beneficiat. Ferk Matija, beneficiat. Koic Peter, beneficiat.

Sv. Marks. Lošnik Jan., fajm. in farni predstojnik.

Sv. Andraš. Černivec Martin, fajm. in farni predstojnik. Kolednik Jakob, kaplan. Gregorec Andrej, sr. predstojnik. Petek Treza, neoženjena. Fras Janez, želar. Vogrin Jožef, želar. Gomze Ferd., neoženjen. Repič Maria in Gomze Neža; neoženjene.

Hajdin. Kvar Simon, fajm. in farni predstojnik. Stuhec Juri, kaplan.

Sv. Lorenc. Jaklin Anton, fajmošter. Stiper Janez, kaplan. Vezjak Jožef, učitelj.

Sv. Urban. Mulec Alojz, fajm. in farni predstojnik. Graber Mihael, kaplan. Rois Matjaž, Poterč Jožef, Benko Janez, Horvat Franc, Rašl Ferdinand — neoženjeni; Fürbas Marija, Roiko Urša, Kocmut Jerca, Muršec Jerca, Perložnik Marija, Simonič Marija, Bilec Jerca, Poterč Urša, Toplak Marija, Faznar Marija, Markeš Ana — neomožene.

Sv. Peter in Pavl. O. Majerič Maxim., fajm. in farni predstojnik. O. Starsinar Ignac, kaplan. O. Aleksič Fidel, kapl.

Vurberg. Fraz Jožef, kaplan. Tašner Jožef, učitelj. Stergan Franc, posestnik. Lešnik Franc.

Dekanija Rogatec.

Rogatec. Balon Anton, kaplan.

Sv. Peter. Wolf Anton, fajm. in farni predstojnik. Kristan Anton, učitelj pri sv. Petru. Šurman Ana, posestnica na Polani. Krumpak Franc, posestnik v Kačjidolu. Černoša Jožef, posestnik v Gerličah. Verk Gregor, posestnik v Kristanverhu. Stražek Agnez, kmetica na Polani. Korl Jera, posestnica v Kristanverhu. Novak Urša, šivilja v Platu. Kolar Jož., kmet v Lašah. Hajšek Fr., kmet v Hajnskem. Škodič Anton, kmet. Perc Matevž, kmet iz Hajnskega.

Kostrivnic. Sorglechner Jožef, kaplan.

Sv. Florjan. Gajšek Karl, fajm. in farni predstojnik. Reiher Juri, kmet v Gradiču. Trafenik Luka, učitelj, Trafenik A., kmet.

Sv. križ. Šabot Juri, kapl. pri sv. Križu na Slatini. Žurman Janez, srenjski predstojnik.

Dekorija. Šerbak Simon, župan v Reinkovcu. Kristan Jožef, učitelj.

Dekanija Šmarje.

Šmarje. Korošec Miha, kaplan. Vajnšek Jožef, učitelj.

Ponkva. Keše Janez, fajmošter in farni predstojnik. **Farna bukvarnica.** Korže Jakop, Korže Franc, Skrabl Matija, Zdovšek Franc, Berglez Franc, Wekuž Mihael, Zabukovšek Anton, kmetje.

Dramlje. Šuc Juri, fajm. in farni predstojnik. Javornik Mica, km. hči. Korenak Anton, lastnik vinograda. Avžner Blaž, kmečki sin. Šolinc Jernej, kmet. Kostanšek Mica, kmečka hči. Županc Anton, kmet. Ježovšek Mica, kmečka hči. Jošt Martin, kmečki sin.

Kalobje. Košar Jakob, kaplan.

Sladkagora. Veres Anton, fajmošter.

Dekanija Št. Jurje.

Št. Jurje. Korošak Matevž, dekan in dekanijski predstojnik. **Klobasa Franc**, kaplan. Urbas Juri, kaplan.

Sv. Anton. **Trampuš Ivan**, kaplan. Dominikus Rajmund, učitelj. Šteger Ivan, podučitelj. Borko Jožef, kmet. Fras Valentin, želar. Fras Juri, želar. Braček Ivan, želar. Kramberger Ivan, kmet. Mulec Jera, kmečka hči. Zimič Mica, venčarska hči. Fekonja Miha, želar. Fekonja Jakob, želar. Kvar Ivan, kmet. Terstenjak Lorenc, želarski sin.

Sv. Mihel. **Strajnšak Anton**, beneficiat.

Sv. Križ. Kosi Matija, kaplan. Toplak Franc, kaplan. Farna bukvarnica.

Lotmerk. Dr. Klemenčič Anton, fajm. in farni predstojnik. Vuk Andraš, kaplan. Maurus Janez, učitelj.

Sv. Peter. Kurnik Janez, fajmošter in farni predstojnik. Rantaša Juri, kaplan. Antolič Janez, kaplan. Irgolič Jakob, venčar. Zimenčič Ana, kmečka hči. Kajdič Marija, želarska hči.

Svetinje. Šerf Anton, fajm. in farni predstojnik. Križan Mat., nagorski sin. Viher Martin, vincerl. Janežič Marija, kmetica. Simonič Marija, kmetica. Golob Jožef, nagornik. Novak Anton, nagorski sin. Zadravec Matjaž, kmet. Pele Marija, nagorska hči. Belec Ivan, šolnik. Zadravec Franc, nagorski sin.

Dekanija Št. Lenart.

Št. Lenart. Tutek Juri, dekan in dek. predstojnik. Šrol Franc, kaplan. Mlasko Davorin, kmet.

Sv. Rupert. Strah Ivan, fajm. in farni predstojnik. Karba Janez, kaplan.

Negova. Bezjak Franc, kaplan.

Sv. Benedikt. Ciglar Jakob, fajm. v počitku in farni predstojnik. **Jančar Frano,** kaplan. Čolnik Dominik, posestnik.

Sv. Ana. Ferenc Anton, župnik in farni predstojnik. Letnik Matija, kmet. Divjak Marija, kmetica. Šuman Andre, kmet. Bauman Jakop, kmet. Krajnc Franc, šivar. Šantl Miha, kaplan.

Št. Juri. Dolinšek Jožef, župnik in farni predstojnik. Burcar Božidar, kaplan.

Dekanija Št. Martin.

Št. Vid. Trobaj Janez, fajmošter in farni predstojnik. Vvod Janez, kerčmar. Merdochnik Marija, kmetica. Krajnc Marija in Pastirk Neža, kmetovske hčeri. Rotovnik Lenart, šivar. Pustinek Anton, Napačnik Jakob, Sešev Lenart, Krajnc Ant., Ovčar Lorenc — kmetje. Sušer Marjeta, kmetica.

Dekanija Velka nedla.

Središče. Simonič Jožef, fajmošter in farni predstojnik. Hole Jakob, kaplan. Vavpotič Jera, dekla, Senjur Mica, dekla. Petek Jožef, tkavec. Petek Anton, tergovec. Jurinič Janez posestnik. Terstenjak Jera, kmetica. Stros Martin, kmečki sin. Praprotnik Tomaž, kmet.

Sv. Miklavž. Fric Matija, župnik in farni predstojnik. Repič Anton, učitelj. Verbnjak Franc, učitelj. Dolinar Miha, nagornjak. Kotnik Andrej, kmet. Tomašič Jožef, nagornjak. Jerebič Anton, kmet. Pokrivač Jožef, nagornjak. Dajčbaner Leopold, [nagornjak. Pavličič Jera, kmečka hči. Pavličič Juri, kmet. Verbnjak Franc, tergovec.

Ormož. Dr. Magdič A. Majhenič Kaspar.

Dekanija Videm.

Videm. Sternad Matija, kaplan.

Piščee. Kežman Franc, fajm. in farni predstojnik. Kežman Ivan, šivar. Ogorevc Anica, km. kči. Kenne Tona. **Farna čitavnica.** Sever Josip, podžupnik.

Koprivnica. Zupančič Franjo, fajm. in farni predstojnik. Kolarič Jožef, kaplan. Zupevc Anton, kmetovavec. Klakočar Juri, kmet. Kovačič Polona, kmečka hči. Kozole Anton, kmet. Žvar Josip, km. sin. Sajovec Blaže, hlapček, Kozole Ana, udova. Pečnik Janez, posestnik. Kink Marija, šolarca. Maruša Mica, posestnica. Mesiček štacunar. Zemlak Neža, šolarica. Satošek Miha, kmeč. Pečnik Anton, srenjski predstojnik.

Dekanija Vozenice.

Vuhret. Groblnik Martin, kurat in farni predstojnik. Mihelič Jožef, učitelj. Sojnik Janez in Irgel Andrej, osebnjaka. Rojak Lenart in Rojak Marko, kmečka sinova. Božič Grega, služabnik. Šojke Lovre, šivar. Brunčko Janez, kmet. Urban Treza, deklica. Šoike Andr., služabnik. Božič Marija, deklica. Osraneč Ana, služabnica. Robnik Anton, služabnik. Končnik Miha, kmečki sin. Virtnik Juri, šivar.

Dekanija Zaverč.

- Zaverč.** Strajnsak Martin, fajmošter in farni predstojnik. Trampuš Ivan, kaplan. Postružnik Anton, učitelj. Žiher Juri, šivar. Žiher Ana, vdova.
- Sv. Barbara.** Weixl Janez, župnik in dek. predstojnik. Raič Matija, kaplan. Wučnik Franc, učitelj. Farna šola. Zancin Jožef, duh. v pokoju. Vaupotič Juri, podučitelj.
- Leskovec** Mlinarič Jožef, fajm. in farni predstojnik. **Omejo Janez**, kaplan. Petriš Franc, učitel. Farna šola.
- Št. Vid.** O. Ornik Jakob, župnik in farni predstojnik. O. Pinezič Viktorin, kaplan. O. Švajger Gabriel, kaplan. Nendl Franc, učitelj. Vidovič Mihael, kmet. Šivila Marija, Majhen Helena, Novak Marija, Kukovič Ana, Hostnik Ana, služabnice. Kerček Jera, km. hči. Kerček Marija, km. hči. Jerenko Katra, km. hči. Jerenko Marija, km. hči. Kukovic Marija, km. hči. Menias Lucija, km. hči. Bindiš Katra, km. hči. Kranjc Marija, km. hči. Habrianič Marija, km. hči. Herneč Marija, šivilja. Falk Franc, podučitelj. Ramšek Franc, kmečki sin. Levičnik Katra, kmetica. Vidovic Ana, kmetica. Malek Marija, kmetica. Muzek Urša, km. hči. Kureš Marija, km. hči. Selinšek Ana, km. hči. Graber Ana, km. hči.
- Sv. Trojica.** P. Kancler Paul, župnik in farni predstojnik. O. Petenjak Lavoslov, kaplan. O. Hrtiš Benedikt, kaplan. Berzjak Jakob, učitelj. Ornik Alojz, učitelj. Vidovic Anton, učitelj. Ivenšek Jera, samica. Ivenšek Neža, samica. Križanec Margarita, samica. Rus Lucija, samica. Lozinšek Simon. Svenšek Jera, omožena. Svenšek Marija, samica. Pavrič Marija, samica. Vidovic Elizabeta, samica.

IV. Ljubljanska škofija.

Milostlj. g. g. Dr. **Jernej Vidmar**, knez in škof ljubljanske škofije.

Dekanija Bistrica.

Ternovo. Grašič Anton, dekan in dek. predstojnik. Oblak Janez, kaplan. Urbanšek Janez, kaplan. Gerbič Franc, učit. Govekar Franc, učitelj. Prežel Matevž, fajmošter. Kranjc Matija, posestnik. Tomšič Anton, posestnik. Gašperšič Helena, posestnica. Baknik Franciška, devica. Čeligoj Jožefa, devica. Renko Ana, posestnica. Možina Ana, posestnica. **Benigar Franciška**, posestnica.

Dekanija Cerknica.

Cerknica. Anžlovar Franc, dekan in dek. predstojnik.

Stari terg. Križaj Juri, fajm. in farni predstojnik. Pivk Janez, kaplan. Smole Janez, kaplan. Janežič And., malnar. Piančki Jaka, sluga. Janežič Jaka, bukvovez. Palčič Tomaž, hlapec. Škerbec Juri, kmet. Mlakar Jaka, kmet. Kondare Andrej, kmet. Sežon Janez, kmet. Škerbec Jože, šivar in mežnar. Vilar Janez, mlajši, kmet. Mlakar Alena, posestnica. Perušek France, kmet. Sterle Andrej, kmet. Žnidarčič Andrej, kmet. Krašovec Janez, mlajši, malnar. Mlakar Anton, kmet. Šumrada Janez, kmet. Prevc Vale, meščan. Logar Matija, c. k. kancelist. Golf Jože, pisar. Juvančič Janez, pisar. Debelak Šimen, c. k. sluga. Šetina Anton, c. k. sluga. Hojkar Dragotin, poštar. Endlicher Rudolf, c. k. aktuar. Šumrada Anton, kmet. Intihar Jernej, črevljar. Intihar Gregor, posestnik. Raktelj Blaže, učitelj.

Bloke. Erzar Matija, fajmošter in farni predstojnik. Okorn Ignac, kaplan. Borštnik Janez, učitelj. Gruden Fr., kmet.

Št. Vid. Mikš Matija, fajm. in farni predstojnik. Bogotaj France, kaplan.

Sv. Trojica. Vomberger France, fajm. in farni predstojnik. Bregar Tomaž, kerèmar. Kovačič Mica, kramarica.

Na Unca. Brence Janez, duhoven.

Planina. Potočnik A., fajm. in farni predstojnik. Stare Alojz, kaplan.

Babno polje. Konec Kajetan, fajm.

Dekanija Idrija.

Žir. Majnik Janez, fajm. in farni predstojnik. Ahčin Ant., kaplan. Frelj Tomaž, kmečki možak. Terček Magdalena, kmečka deklica.

Zavrač. Habe Janez, kaplan.

Vojsko. Mejač Anton, lokalist. Ogriz Jožef, kovač.

Godovic. Stupica Lovre, vikar.

Spodnja Idrija. Leskovic Marija, štacunarica. Vesel Neža. Volčina Franc.

Dekanija Ipava.

Slap. Koder Matevž, kurat in farni predstojnik. Ferjančič Jožef, župan.

Podraga. Šraj Valentin, beneficiat.

Dekanija Kamnik.

Berdo. Burger Janez, fajm. in farni predstojnik. Smolej Mat., kaplan.

Vodice. Bergant Valentin, fajm. in farni predstojn. Bernik Lorenc, duh. pom.

Mengiš. Kuralt Janez, fajm. in farni predstojnik. Pehare Vaelav, kaplan.

Tuhin. Dolenc Luka, fajm.

Dekanija Kočevje.

Kočevje. Jan Primaž, šolski vodja.

Srednja vas. Mencinger Lovre, kaplan.

Dekanija Kranj.

Predvor. Rabič Simon, kaplan.

Predosel. Razpotnik Jakob, kaplan.

Dekanija Kerško.

Leskovec. Polak Eduard, dekan in dekan. predstojnik.

Sv. Duh. Zagorjan Martin, fajm.

Cirkle. Krašovic Jožef, fajm.

Sv. Križ. Krašovic Juri, fajm.

Studence. Bogolin Miha, kaplan.

Boštajn. Hofer Drag., kaplan.

Dekanija Ljubljana.

Ljubljana. Dr. **Vojska Andrej**, c. k. kom. svetovavec.

Stritar Andrej, kaplan. Stritar Janez, mestni kaplan. Potočnik Miha, spovednik. Heidrich Heinrich, mestni kaplan.

Bartol Balt., kaplan na Dobrovi. Čibašek Boštjan, kaplan v Sori. Dr. Henrik Pavker, pl. Glanfeld, špiritual. Lazar

Miha, sem. duh. Slovenska knjižnica. Sušnik Blaž, Vidmar

Josip, Klinar Dragotin, Zupan Tomaž, Ponikvar Anton, Bergant Lovre, Klun Dragotin, Lotrič Matevž, Gerčar Jožef,

Supančič Vilibald, Razboršek Jože, Legan Franc — bogoslovci.

Derčar Davorin, semeniški duhovnik. Golobič Anton, sem. duhovnik. **Sterbenc Juri**, Žužek Janez, Bašelj Tomaž,

Tomazin Ignaci, Flis Janez, Gorenc Leopold, Šolar Franc, Kramar Janez, Belar Jože, Rome Franc, Justin Blaž, Gros

Peter — bogoslovci.

Dekanija Loka.

Selce. Jarc Juri, kaplan.

Poljana. Šubic Simon, duhoven.

Železnike. **Levičnik Jožef**, fužinar.

Kladje. Filipič Lena.

Dekanija Metlika.

Semič. **Volčič Janez**, kaplan.

Suhor. **Škofic Janez**, fajm.

Preloka. Šoš Miha, lokalist.

Dekanija Moravče.

Moravče. Avbelj Matevž, kmet.

Hotiče. Stroin Franc, lokalist.

Vače. Mazek Lovre, beneficiat, **Torkar Matija**, kaplan.

Krašnje. Varl Juri, fajm.

Čemšenik. Povše Martin, kaplan.

Blogovce. Zupančič Janez, fajm.

Zagorje. Krištofič Lovre, kaplan, Kos Luka. Šerko Katra.

Dekanija Postojna.

Postojna. Hicinger Peter, dekan in dek. predstojnik. Zuzi Marija, kramarica.

Slavina. Pokorn Anton, farnik.

Ternje. Albreht Leopold, kurat.

Senožeče. Pašič Janez, farnik.

Hrenovce. Blaznik Jakob, administrator.

Zagorje. Turk Jožef, duhoven.

Dekanija Radoljca.

Radoljca. Vovk Simon, dekan in dek. predstojnik. Lah Valentin, kaplan.

Kranjska gora. Wilfan Simon, fajmošter in farni predstojnik. Urbania Lovre, kaplan. Lavtižar Marija. Smolej Ana. J. Škerbinec, učitelj.

Jesenice. Hiti Janez, kaplan.

Koroška Bela. Plemel Valentin, lokalist in farni predstojnik. Andrejčič Meta, služabnica.

Krop. Zupan Jan. Ev., fužinar. Pavlič Luka, Varl Fortunat.

Srednja vas. **Sajovec Janez**, kaplan.

Dekanija Ribnica.

Loški potok. Rozman Lovre, kaplan.

Lašče. Brodnik Janez, fajm. in farni predstojnik. Kajdež Gomaž, kaplan.

Dekanija Šmarje.

Šmarje. Brolih Matija, dekan in dek. predstojn. **Ankerst Janez**, kaplan. Jeršin Jernej, posestnik in kupec. Zupančič France, posestnik. Rus Franc, birtovska hči. Zupančič Juri, posestnik. Paver Anton, posestnik. Zaviršek Jože, posestn. in kerčmar. **Dek. in farna bukvarnica.**

Št. Vid. Poklukar Jože, fajm. in farni predstojnik. **Šranc Stanislav**, kaplan. Kulovic Matija, kaplan. Zajc Anton, posestnik. Erjavec Ana, dekla. Klemenčič Jože, posestn.

Šentjur. Sežun Tomaž, lokalist in farni predstojnik. Marovt Jera, dekla.

Polica. Barlič Janez, lokalist.

Lipoglav. Kumpler Maksi, fajm.

Kopain. Namre Anton, lokalist.

Kerka. Novak Jože, kapl. Rome Janez, kapl.

Višnagora. Narobe Martin.

Dekanija Šmartno.

- Šmartno.** Burger Jož., dekan in dek. predstojn.
Dobove. Jerič Jožef, fajm.
Št. Jurje. Gestrin Leopold, fajm.
Kresnice. Podobnik Jožef, fajm.

Dekanija Trebno.

- Trebno.** Rožman Jožef, dekan in dek. predstojnik. Jarc Jerni, kaplan.
Sv. Križ. Kastelic Jožef, učitelj.
Št. Janž. Režek Peter, kaplan.
Trebelno. Dovič Janez, kaplan.
Mokronog. Kastelic Janez, fajm. in farni predstojnik. Tekavčič Jožef, posestnik.
Pri sv. Trojici. Suhadolnik Jožef, fajm. in farni predstojn. Anžur Anton, kaplan.
Hinje. Mulej Florjan, fajmošter in farni predstojnik. Gros Peter, učitelj.
Žuženberk. Kastelic Anton, fajm. in farni predstojn. Jevnikar Bernard, učitelj. Pehani Franc in Kline Jakob, posestnika. Nahtigal Ana, klobučarica.
Dvor. Ruprecht Marija, zdravnikova gospa.

Orešnik Jožef, duhoven v Majhovi.

Širic Janez, kooperator v Preserju.

V. Teržaška škofija.

Dekanija Dolina.

Divača. Dolinar Nik., fajm. in farni predstojnik. Hafner Jan., kaplan. Paylovič Andrej, vodja postaje.

Povir. Grošel Jožef, fajm. in farni predstojnik. Kocian Jak., kaplan.

Dekanija Jelšane.

Jelšane. Pušavice Val., dekan in dekan. predstojnik. Karol Baron Marenci, kaplan.

Berguda. Mazek Jakop, kaplan.

Podraje. Sovinc Anton, vikar.

Klana. Burjak Marija, kuharica.

Hrušica. Breclnik Janez, fajm.

Mune. Teran Franc, kaplan.

Dekanija Osip.

Braucher Mat., dekan in dek. predstojnik v Ospi. Skočir Jan., fajm. v Kobedu. Klemenčič Bar., fajmošter v Lonki. Koželj Anton, kaplan v Lonki. Purgar Ant., mlinar v Ospi.

Dekanija Pedena.

Galinjano. Zimmermann Matevž, fajm.

Dekanija Pirano.

Kastelvenero. **Cvitko Jožef**, fajm.

Buje. Vidmar Franc, duhoven.

Repentabra. Černe Franc, fajm. in farni predstojnik. Gustrin Anton, kmet. Ravber Anton, kmet. Skabar Anton, kmet. Kjuder Jožef, kmet.

Dekanija Skeden.

Dutovlje. **Brence Jernej**, farnik in farni predstojnik. Šola Dutovska. Slok Andrej, posestnik. Lah Andrej, posestnik. Ščuka Janez, mizar. Ravber Franc, kmet. Gomezel Gregor, kmet. Tavčer Blaž, kmet. Tavčer Anton, kmet.

Dekanija Terst.

Terst. Šwab Miha, kanonik, **Remio Franc**, kaplan. Zorman Jožef, kaplan. Debelak Miha, kaplan. Gollmajer Jan., špehar. Perhavec Ana, dekla. Perhavec Tereza, dekla.

Barkola. **Zeme Jožef**, lokalist.

Obre. Ravber Franc, lokalist. Gaberšek Katarina.

Katlnara. **Jan Juri**, lokalist in farni predstojnik. Gerdol Juri, zidar. Barovina Simon, kmet. Pešar Urša, učenka. Žvab Katarina, kmečka hči. Gerdol Barbara, kmečka hči. Spetič Marija, km. hči.

Tomaj. Ukmar Anton, fajm. in farni predstojnik. Zadnikar Franc. Skerl Jožef, kmet. Černe Marija, šivarica. Černe Alojzja, km. hči. Pipan Martin, kmet. Pipan Ana, kmetica. Škedel Ana, dekla.

Beršt. **Volčič Jakop**, kaplan.

Truške. Čuk Leopold, fajm. Zadnikar Blaž, kaplan.

VI. Sekovska škofija.

Gradec. Dr. **J. Muršec**, katehet višje realke. Dr. **Robič J.**, profesor bogoslovja. Dr. **Razlag Radoslav**, c. k. pravdosrednik v Brežcah. **Gomilšakova Jerica**, **Narat And.**, duhoven.

Hartmannsdorf. Škerjanec Vit, kaplan.

Straden. Pavalec Juri, kaplan.

Gleinsteten. Kukovec Janez, kaplan.

Junik. **Polič Karl**, kaplan.

Vorava. Kramberger Feliks in Hausdorfer Beno, korarja.

Luče. Čuš Ivan, kaplan. Vračič Anton, kaplan. Rath Terezija.

Gomilica. **Muršec Matija**, kaplan. **Hanžič Jakop**, kapl.

VII. Iz drugih škofij.

Premilostljivi kardinal g. g. **Juraj Haulik**, knez in viši škof Zagrebški. Milostlj. g. g. **J. J. Strosmajer**, škof v Djakovem. **Travenščak Pavl**, župnik v Leskovcu. **Staré Jožef**, pravnik v Pragi. O. Ljudevit Bile. O. Janez Raič. O. Emerik Zelenjak in O. Avgustin Velec — vsi sveščeniški kapucinskega reda na Reci. A. Škerjanc, duhoven na Dunaju. Šavor Josip, župnik v Bisagu. Ivan Bradica, župnik pri sv. Križu. Vojska Lavoslav, podžupnik v Bukovcu. Vuk Ivan, župnik pri Jolžabeti. **Ripšl Dragotin**, regim. kaplan na Laškem. **Neimenovan Čeh** na Ogerskem.

Prošnja.

Pričujoči imenik obsega imena častitih gg. družnikov in družnic, ki so se bili za leto 1862 do konca oktobra v družbo sv. Mohora vpisati dali. Če se najde tu ali tam kaka pomota ali če se ime kakega družnika v imeniku pogrēša, naj se blagovoljno vsaj do konca marca naznanijo, da se v 7. vezku „Večernic“ natisniti morejo. Da se v prihodnje vsaki pomoti že napred v okom pride, naj se imena častitih udov vselej prav razločno zapišejo in točno naznanjajo.

Imenik umerlih dosmertnih družnikov.

1. G. **Čepe Frano**, korar v Jarenini, † leta 1861.
2. G. **Don Julian Hornbek** (Kelih), barnabitski duhoven, † 1862.
3. Milostlj. g. **A. M. Slomšek**, knez in škof lavantinski, † 24. sept. 1862. — Naj v miru počivajo!

Račun

družbe sv. Mohora za leto 1861 in 1862.

A. Dohodki.

Za leto 1861.

Ostanek iz leta 1860	24 gl.	9 kr.
Letnina 1200 letnih udov	1200 "	— "
Obresti od matičnega denarja (2250 gl.)	112 "	50 "
Za razprodane bukve	55 "	26 "
	<hr/>	
Skup	1391 gl.	85 kr.

Za leto 1862.

Letnina 1514 letnih udov	1514 gl.	— kr.
Obresti od matičnega denarja 2650 gl.	131 "	50 "
Za razprodane bukve od g. Vepusteka	10 "	— "
	<hr/>	
Skup	1655 gl.	50 kr.

Dohodki za leto 1861 in 1862 iznašajo
po tem takem 3047 gl. 35 kr.

B. Stroški.

Leta 1861.

I. Razpošiljava družbinih knjig l. 1860	43 gl. 72 kr.
II. Večernice III. zvezek 1500 iztisov	257 " 29 "
III. Večernice IV. zvezek 1500 iztisov	257 " 7 "
IV. Zgodbe sv. pisma novega zakona 1500 iztisov	586 " 99 "
V. Koledarček za leto 1862 — 1500 iztisov	447 " 54 "
VI. Vežanje knjige „Žganju slovó“ .	27 " 87 "
VII. Razpošiljava družb. bukev l. 1861 in plačilo za izbo	81 " — "
VIII. Razne potrebe (pisarijske potrebe, poštnina za liste, darila listonošem ob novem letu, polica za bukve) .	45 " 86 "
Skup	1747 gl. 34 kr.

Leta 1862.

I. Večernice V. zvezek 1500 iztisov .	287 gl. 92 kr.
II. Večernice VI. zvezek 1500 iztisov	290 " 24 "
III. Koledarček za leto 1863. 2000 izt.	655 " 15 "
IV. Razpošiljava družbinih bukev leta 1862 in plačilo za izbo	81 " — "
V. Razne potrebe (pisarijske potrebe, poštnina za liste, fakture, ene bukve	33 " 79 "
VI. Vežanje Božidara, Elizabete, resnic sv. vere in Marije rožencvet . . .	21 " 8 "
Skup	1369 gl. 18 kr.

Po tem takem iznašajo stroški za l. 1861
in 1862 3116 gl. 52 kr.

Ako se dohodkom 3047 gl. 35 kr. primerijo stroški
3116 gl. 52 kr., tako se pokaže dolg z 69 gl. 16 kr., ki se bo
pa po razprodanih bukvah poravnal.

C. Matica.

Na koncu prvega leta 1860 je iznašala matica ravno 950 gld. v državnih obligacijah po 5 odstotkih.

V letu 1861 se je zvišala matica na 2250 gld., leta 1862 pa na 2650 gld. v državnih obligacijah, kakor je to razvidno iz Večernic III.—VI. in iz Kalendarčkov za leto 1862 in 1863.

Po tem takem je narasla družbina matica v prvih treh letih na 2650 gld. v državnih obligacijah.

V Celovcu 15. novembra 1862.

Odbor družbe sv. Mohora.

Književno naznanilo.

Pri **J. Leonu** in **E. Liegelnu** v Celovecu; pri **Fr. Leyrerju** v Marburgu; pri **J. Lerherju** in **Giontinitu** v Ljubljani; pri **Geigerju** in **Siroli** v Celju; pri **Weicingerju** v Radgoni; pri **Ferstelnu** v Građeu; pri **Wepusteku** v Novem mestu; pri **Schimpfu** v Terstu in pri **Socharju** v Gorici se dobivajo sledeče družbine bukve po pristavljeni ceni:

1. **Slovenske Večernice** 1. in 2. zvezek vkup vezan 1860—83+76 str. 30 nkr.
2. " " 3. zvezek 1861—74 str. 20 nkr.
3. " " 4. zvezek 1871—80 str. 20 nkr.
4. **Zgodbe sv. pisma** starega zakona 1860—129 str. 40 nkr.
5. " " novega zakona 1861—169 str. 40 nkr.
6. **Marije rožen cvet**. Molitevne bukve s premišljevanjem v počesenje nar. svetejših serc Jezusa in Marije. 414 str. 60 nkr.
7. **Humbertove resnice sv. vere v premišljevanje**. 1859. 414 str. 1 gld.
8. **Šola vesela lepega petja** z napevi. — 55 str. 40 nkr.
9. **Pesmarica** za šolo in dom z napevi. 102 str. 40 nkr.
10. **Rožice** s podobo Blejskega jezera. 170 str. 30 nkr.
11. **Božidar**, povest. 113 str. 15 nkr.
12. **Elizabeta** ali pregnanci v Sibirii, povest. 110 str. 15 nkr.
13. **Ogledalo čednosti** v povestih. 175 str. 20 nkr.
14. **Stari Urban** ali zimski večeri dobrih kmetov. 225 str. 30 nkr.
15. **Kraljedvorski rokopis**, poslovenil Fr. Levstik. 10 nkr.
16. **Koledarček za leto 1863**. 146 strani. 36 nkr.

Naznanilo. Večernic 5. in 6. vezka ni nobenega iztisa ostalo za razprodajo.

POVABILO

družbe svetega Mohora za leto 1863.

Z novim letom se prične četrto leto družbine delavnosti. Prejeli bodo družniki v prihodnjem letu 7. in 8. zvezek „slov. Večernic“, ki bodo obsegale prelepo domačo povest „Deteljica ali življenje treh kranjskih bratov francoskih soldatov“, od g. J. Ciglerja, fajmoštra v Višnjigori, kateri je bilo razpisano darilo po 100 gld. prisojeno in ki bo obsegala okoli 10 tiskanih pol, dalje „Zgodbe sv. katoliške cerkve“ od g. A. Lesarja, duhovna ljubljanske škofije in katebeta c. k. realke v Ljubljani in pa „Koledarček družbe sv. Mohora za leto 1864“. Oba zvezka „Večernic“ in pa „Zgodbe sv. cerkve“ se razpošljejo konec mesca aprila; in tej pošiljatvi se bo priložil tudi natisnjen imenik čast. družnikov za prihodnje leto. Zatorej prosimo, da se čast. gg. družniki vsaj do konca marca oglašé in se nam do tega časa tudi vpisovanjske pole nazaj pošljejo, da se morejo imena vseh družnikov v imeniku natisniti.

Po dekanijah, po katerih so preč. gospodi dekani blagovoljno dekanijsko predstojništvo prevzeli, naj se oglašajo čast. družniki, če je le mogoče, po svojih gg. fajmoštrih in dekanih; po drugih krajih pa naj se obračajo naravnost v Celovec, samo ime dekanije, v katero spadajo, naj ne pozabijo naznaniti; gospodi, ki pervokrat v družbo stopijo, naj tudi pristavijo, da so novi družniki. Letno plačilo iznaša 1 gld., dosmertnina pa 15 gld.

Dosmertni udje naj ne pozabijo vsako leto svoje stanovanje naznaniti; gospodi, ki hočejo svoje knjige po drugi poti, kakor po dekanijstvih prejemati, naj to izrečno naznanijo. Razpošiljava se je za prihodnje leto tako uravnala, da bodo gg. družniki bukve vselej berž in gotovo po tistej poti prejemali, po kateri jih prejemati želé, da ne bo več nobenih pomot.

S tem povabilom so povabljeni vsi Slovenci k obilnemu pristopu.

V Celovcu 15. novembra 1862.

Družbin odbor.

Handwritten signature

K a z a l o.

1. Kapelica na mrazovi berdi	1
2. Varšavski jermenar	12
3. Agla	18
4. Ena pravdarjem za preudarek	48
5. Mati Božja na Serpenici	53
6. Šopek starih in novih pesem	55
7. Kratek razgled sveta in posebno naše zemlje	64
8. Kobilice na ruskih stepah	72
9. Šopek domačih vganjk za kratek čas	83
Družbin oglasnik	87
Imenik častitih družnikov in družnic za leto 1862	89
Račun za leto 1861 in 1862	121
Knjižno naznanilo	124
Povabilo družbe sv. Mohora za leto 1863	125
